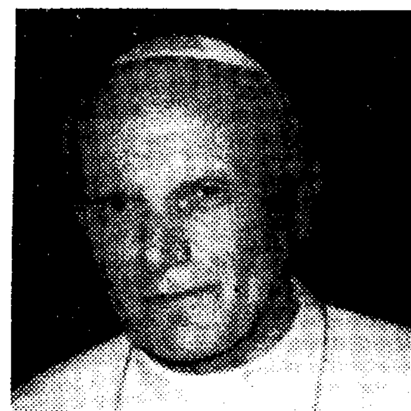

amigoe

100STE JAARGANG – No.: 52

VRIJDAG 4 MAART 1983

PAUS JOHANNES PAULUS II
..... beledigd .....

Vandaag

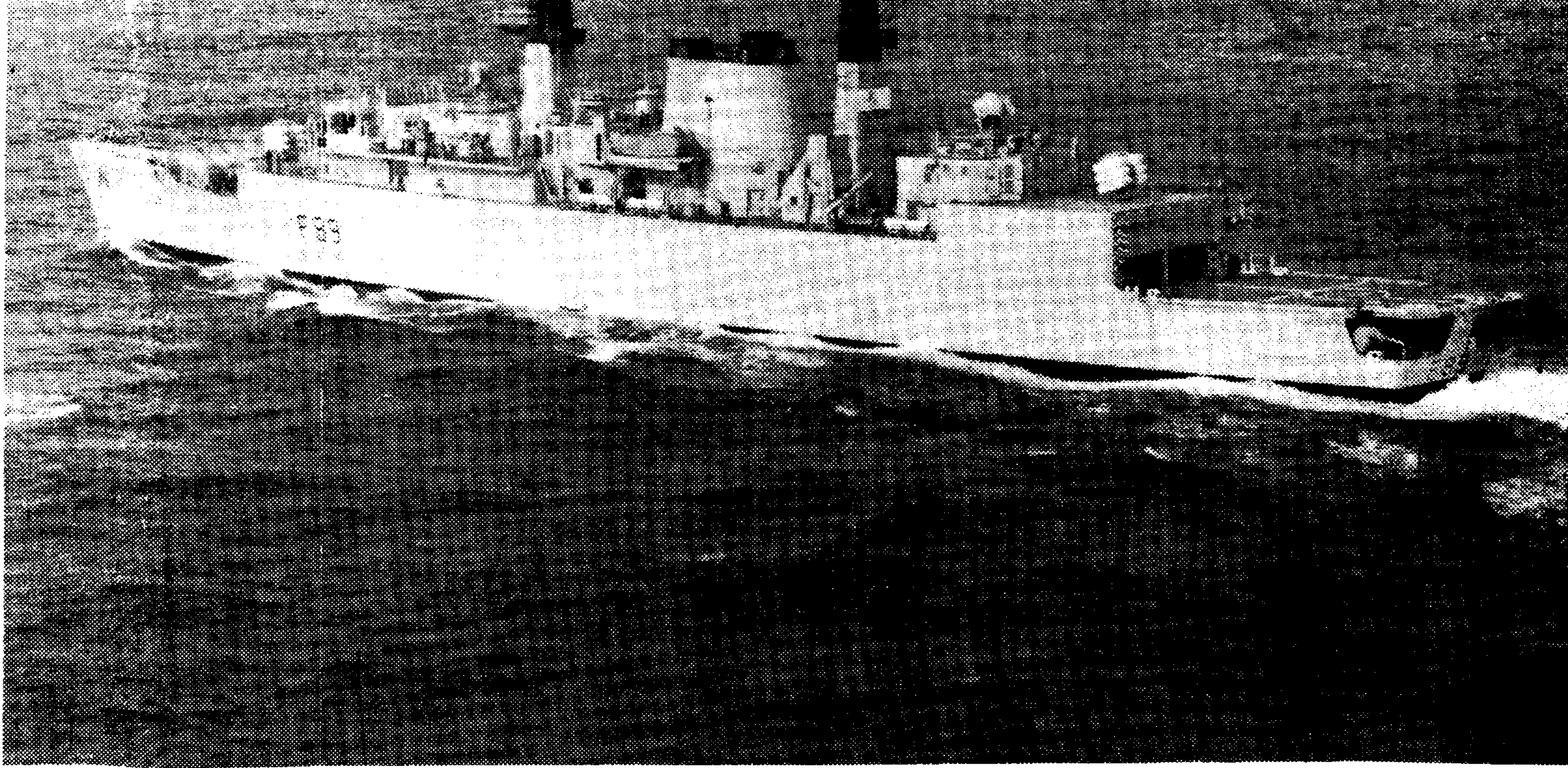
Bezoek Guatemala mogelijk bekort

Paus beledigd door executies

SAN JOSE — Op de tweede dag van zijn verblijf in Costa Rica heeft Paus Johannes Paulus II gisteren gebeden voor de vrede tijdens een H. Mis, die ten aanschouwe van een miljoen mensen in de Costaricijnse hoofdstad San José door hem werd opgedragen. In zijn preek deed de Paus opnieuw een beroep op de geestelijken zich te onthouden van politieke activiteiten, smeekte de volwassenen haat en geweld uit hun leven te bannen en vroeg de jeugd bij te dragen tot het beeindigen van de bloedige strijd in Midden-Amerika.

Het bezoek van de Paus aan dit deel van de wereld is ernstig besmet door de executie van zes jongeren in Guatemala. "Dit is een belediging voor de Paus", zo verklaarde een lid van zijn gezelschap. De H. Vader, die volgens de plannen drie nachten zou overblijven in Guatemala, zal misschien besluiten tot het inkorten van zijn bezoek aan dit land. Het Vaticaan noemde de executies "betreurenswaardig en ongelooflijk" en wees erop, dat de Paus hoogst persoonlijk een beroep had gedaan op president Rios Montt om het leven van de zes ter dood veroordeelde jongeren te sparen. De president vond echter, dat de executies overeenkomstig de wetten van het land waren uitgevoerd. De Paus bezocht gisteren in de hoofdstad van Costa Rica een kinderziekenhuis, had een ontmoeting met de president van Costa Rica en ook nog met de 165 Polen in het land.

De Paus is vanmorgen om half negen plaatselijke tijd naar Nicaragua vertrokken. Het bezoek aan dit land kenmerkt zich nog steeds door controversen en wel vooral door de tegenwerking van de Sandinistische regering, die het bezoek kennelijk wel gedoogt, maar niet volledig meewerkt aan het slagen ervan. Vooral de beperkende maatregelen aan de bevolking voor wat betreft het vervoer naar de door de Paus op te dragen H. Mis, is sterk bekritiseerd door de woordvoerder van de rooms-katholieke Kerk in Nicaragua, bisschop Carballo. De Paus heeft, na een rit van negentig kilometer van het vliegveld van de stad Leon naar de hoofdstad Managua, een ontmoeting gehad met de leden van de regerings-junta, waarin ook vijf priesters zitting hebben. De Paus sprak vandaag verder met kerkelijke leiders van Nicaragua. De H. Mis, die later vandaag door de Paus wordt gecelebreerd, zal naar verwachting door een half miljoen mensen worden bijgewoond. De Paus reist vanavond omstreeks half acht naar San José in Costa Rica terug, waar hij zal overnachten. Morgen staat het bezoek aan Panama op het programma.

WILLEMSTAD — Bij de marinebasis Parera ligt tot dinsdag het fregatschip HMS Battleaxe, het grootste fregatschip van de Royal Navy van Engeland voor anker. Het schip is 131 meter lang, ruim 14 meter breed en heeft een capaciteit van 4200 ton. De Battleaxe is pas aangekomen uit Jacksonville Florida en zal onder andere enkele oefeningen samen met de Koninkrijksmarine doen.
Meer informatie hierover op pagina 4.

Koud kunstje

WEST PALM BEACH, FLORIDA — Een groep beroepsdobbelaars stak de koppen bij elkaar en ontdekte dat ze meer dan een half miljoen dollar rijker konden worden als ze — om precies te zijn — 524.288 dollars bij elkaar konden brengen. Dan konden ze namelijk wedden op alle bestaande mogelijkheden, die een bepaald gokspel bood.

Het enige risico was, dat ook een ander syndicaat van dobbelaars op hetzelfde idee zou komen. Dan moest de prijs worden gedeeld, hetgeen dan verlies zou betekenen. Omdat nog nooit eerder het volledige bedrag aan winnende combinaties was uitgekeerd, nam de groep een gecalculeerd risico. En won 988.326 dollar.

Toch was het winnend bedrag minder dan verwacht was. De Amerikaanse schatkist eiste bij de uitbetaling onmiddellijk 197.644 dollar op.

"Je moet maar het geld ervoor hebben", verklaarde één van de mannen, die samen met de anderen snel verdween en weigerde met de pers te praten.

INFLATIE ZAL DIT JAAR VERDUBBELEN

Invoer beperken tot 10 miljard dollar

Venezuela remt import fors af

CARACAS — Venezuela zal op zeer korte termijn de import stopzetten van een aantal niet-essentiele buitenlandse producten. De maatregel zal voorlopig gelden voor twee maanden en is ook bedoeld om de afvloeing van deviezen te voorkomen. Naar verwachting zou de maatregel nog in de loop van vandaag officieel worden bekendgemaakt, aldus werd in regeringskringen vernomen.

Het import-verbod geldt onder meer voor whisky en andere alcoholische dranken, electronische apparatuur, kaviaar en bepaalde kaassoorten. Het vorig jaar werden 1,2 miljoen kisten whisky geimporteerd. Vanaf begin verleden jaar waren de autoriteiten al behoedzaam met het verstrekken van vergunningen voor de invoer van whisky. Hierdoor kon de import, die in 1981 in totaal 2, 2 miljoen kisten bedroeg, het vorig jaar al met een miljoen kisten worden teruggebracht.

De regering zal heel spoedig ook een lijst publiceren van goederen en artikelen, die als essentieel worden beschouwd en die behoren tot de eerste levensbehoeften. Deze producten kunnen worden ingevoerd tegen de koers van 4,3 bolivar tegen elke dollar. Zoals bekend, wordt deze notering voor de bolivar al langer dan tien jaar in Venezuela aangehouden.

Andere goederen en levensmiddelen, die niet tot de direct noodzakelijke behoren, worden sedert kort ingevoerd tegen de koers van zes bolivar per US dollar.

Dan is er nog een derde koers, die geldt voor overige importen en voor het reizen naar het buitenland. Bij dit soort transacties is de afgelopen dagen een koers aangehouden van 7,6 bolivars per dollar.

De Venezolaanse minister Maritza Izaguirre heeft vandaag bekendgemaakt te verwachten dat de inflatie dit jaar zal uitkomen op zestien procent.

Verleden jaar bedroeg de inflatie ruim acht procent, volgens officiele calculaties. Volgens de minister zou de inflatie dit jaar groeien naar dertig procent, indien was gekozen voor een algehele devaluatie van de bolivar, in plaats van de drie verschillende koersen, die nu worden gehanteerd.

Het Venezolaanse bedrijfsleven staat nog steeds sceptisch tegenover de devaluatie en de andere maatregelen ter instandhouding van het deviezenbestand. Gemeend wordt dat een groot aantal bedrijven uiteindelijk de poorten zal moeten sluiten.

Minister Izaguirre deelde nog mee, dat het beleid van de Venezolaanse regering erop zal zijn gericht de importen drastisch te verminderen. Er zal naar worden gestreefd de importen voor dit jaar niet hoger te doen zijn dan 10.000 miljoen dollar.

Deze week

* Belangrijk milieu-project voor Curaçao
* Eerste publicatie uitgeverij Kolibri
* Het Nederlands komt op in de pop-muziek
* Voor het eerst verzet van kerk in Haiti
* Sahel op weg naar nieuwe ramp
* Klassikaal onderricht bij dove kinderen

Schepper Kuifje overleden

BRUSSEL — De schepper van Kuifje, Herge, is gisteravond op 75-jarige leeftijd overleden in het universiteitsziekenhuis Saint-Luc te Brussel. Dat is in Brussel uit zijn omgeving vernomen.

Georges Remi, die de initialen van zijn naam (R.G.) koos om zijn pseudoniem te vormen, leed aan leukemie.

Braziliaanse oppositie wil geen politiek bestand

BRASILIA — De Braziliaanse oppositiepartijen hebben gisteren het idee van president Figueiredo van de hand gewezen, voorlopig een politiek bestand te sluiten. Zij deden dit tijdens de eerste zitting van het nieuw gekozen parlement.

Ordefunctionarissen moesten de publieke tribune ontruimen tijdens het debat dat beheerst werd door de oppositie, die over een meerderheid in het Congres beschikt. De leider van de grootste oppositiepartij PMDB (de partij voor een democratische beweging in Brazilie), Ulysses Guimaraes, zette de toon door te verklaren: "Van een bestand kan geen sprake zijn zo lang het staatshoofd niet is gekozen en de wet op de nationale veiligheid van kracht blijft".

De verwarring in de zaal bereikte haar hoogtepunt toen een fractiegenoot van Guimaraes uitriep: "Het land ligt op de knieen voor het internationale imperialisme". Mario Juruna, de eerste Indiaanse parlementarier in de Braziliaanse geschiedenis die lid is van de PDT (democratische arbeiderspartij) vroeg zich af: "Een bestand? Om wat te doen? Ik zie hier geen oorlog, behalve die van agenten die het volk naar buiten drijven", met een verwijzing naar het buiten de zaal zetten van het publiek.

In deze gespannen sfeer presenteerde oud-Senator Teotonio Vilela (PMDB) - broer van kardinaal Avelar Brandao Vilela, de primaat van Brazilie - zijn "noodplan". Hij stelde een moratorium voor op de buitenlandse schuld - "de enige oplossing voor een land dat voor bijna 270 miljard gulden in het krijt staat" en het uitschrijven van verkiezingen voor het presidentschap.

Volgens Vilela betekent een beroep op het IMF automatisch afhankelijkheid van de Verenigde Staten. Hij zei te zullen blijven ijveren voor een opheffing van de uitzonderingstoestand.

De oppositie, die niets moet hebben van de plannen van de regering om de economische moeilijkheden het hoofd te bieden (vooral de nieuwe salariswet, die de koopkracht van de Brazilianen aantast, en het devalueren van de cruzeiro met 30 procent) kan haar meerderheidspositie gebruiken om het regeringsbeleid te frustreren. De afgevaardigden van de regeringspartij PDS (sociaal-democratische partij) vielen de president bij in diens oproep tot een politieke wapenstilstand.

VS somber over verloop strijd in El Salvador

WASHINGTON — President Ronald Reagan maakt zich ernstig zorgen over het verloop van de strijd in El Salvador. Hij is van plan "alle noodzakelijke maatregelen" te nemen om een nederlaag van het bewind van president Alvaro Magana te voorkomen, zo is vernomen van een van Reagans medewerkers.

Volgens deze zegsman is Reagan ingelicht over de toenemende successen van de verzetsbeweging en de aftakeling van het moreel van het Salvadoraanse regeringsleger. Dezer dagen worden in Washington taaie onderhandelingen gevoerd tussen het Witte Huis en het congres over een verhoging van de militaire hulp aan El Salvador met 60 miljoen dollar. Het Congres heeft tot dusver niet meer dan 26 miljoen dollar extra willen toekennen.

President Reagan zou ook het aantal militaire adviseurs in El Salvador willen opvoeren. Een woordvoerder van het Pentagon zei dat wordt overwogen Amerikaanse instructeurs in te schakelen bij de militaire training op brigade-niveau. Dat zou betekenen dat de Amerikaanse instructeurs, die nu vooral in en om de hoofdstad werkzaam zijn, met de troepen mee het land in trekken. Voor een dergelijke verandering van tactiek zouden meer instructeurs nodig zijn dan de huidige 55 man. De woordvoerder beklemtoonde overigens dat de instructeurs buiten de gevechtszone zullen blijven.

Ook een woordvoerder van het Ministerie van Buitenlandse Zaken noemde de militaire situatie in El Salvador een "echte noodtoestand". Volgens de zegslieden van het Pentagon zijn de rebellen de laatste tijd beter geoefend en worden hun acties beter gecoordineerd. De rebellen maken vooral gebruik van Amerikaanse wapens, die het Amerikaanse leger heeft achtergelaten in Vietnam en die nu via Cuba naar de guerrillastrijders worden gebracht.

AMSTERDAM — Beurs grillig. Internationals verdeeld met AKZO vast. Hypotheekbanken en banken licht verdeeld. Verzekeringen vast, behalve AMEV. Uitgevers verdeeld. Bouwers vast. Scheepvaart omlaag. Rest actieve markt verdeeld. Staatsfondsen onveranderd.

Doodgewaande man springlevend

Libanees licht verzekering op

BTEKHNAY, LIBANON — Tien maanden, nadat hij in Miami officieel als verongelukt stond opgegeven, is de eertijds straatarme Libanees Ezzat Aboul-Hosn springlevend opgedoken in zijn geboortestad Btekhnay in Libanon.

Dankzij het misleiden van een verzekeringsmaatschappij is Ezzat een half miljoen dollar rijker en leeft nu als een vorst in het kleine dorpje van nog geen 2500 inwoners.

In juli vorig jaar wees politieonderzoek uit, dat de mechanicien Ezzat Aboul-Hosn bij een brand in een garage in Miami was overleden. Een paar maanden later hoorde zijn zuster Ghada tot haar grote verbazing dat zij door haar broer was opgegeven als beneficiant en daarom de verzekeringsgelden zou innen. Die bedroegen in totaal 1,3 miljoen dollar. De verzekering betaalde een half miljoen dollar uit, maar kwam aan de hand van een gebitsonderzoek te weten, dat de overleden man Ezzat niet kan zijn. De verzekering weigerde de nog uit te keren 800.000 dollar uit te betalen.

Zuster Ghada was intussen met de half miljoen naar Libanon teruggevlogen. Daar kwam ze tot de ontdekking dat haar broer nog in leven was. Ze gaf hem het geld en zei nooit meer iets met hem te maken willen hebben. Hij had zich eigenlijk voorgenomen een fors bedrag aan zijn zuster te schenken, maar ze weigerde ook dat te aanvaarden.

Ezzat kocht twee splinternieuwe auto's en een truck. Hij laat momenteel een huis bouwen van een kwart miljoen dollar.

Voor verslaggevers en politiemannen is het moeilijk in het dorpje Btekhnay door te dringen. De bewoners zijn allemaal devote Druzen, de familie- en dorpsbanden zijn hecht. Alleen dragen de achternaam Aboul-Hosn. Niemand verraadt de ander.

De Amerikaanse ambassade in Beiroet heeft verklaard dat er zo goed als geen kans bestaat op het dwingen van Ezzat hem te doen terugkeren naar de Verenigde Staten. Er bestaat immers geen uitleveringsverdrag tussen Libanon en Noord-Amerika.

Toch willen de autoriteiten in de Verenigde Staten weten wie de man is, die in juli vorig jaar levend verbrandde in de garage in Miami. En ook of het Ezzat is, die de moord heeft gepleegd. Zo bezien, zal het voor eeuwig een onopgehelderde zaak blijven.

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scharloo heuvel z/n
Curacao N.A.
Postbus 577
Giro 440 000
Bankrek. nr. 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr. 274.825.10
Maduro & Curiel's Bank n.v.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen): 672000
Directie: F. H. Oduber
Namens Antillean News Holding n.v.: R.F. Snow.
Hoofdredacteur: Frans Heiligers
Overige leden Redaktie: Oswald Chatelin, Toon van Donder, Paul Comenencia, Caroline Thode, Ronnie Rens, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse).
ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 7.30 - 16.00 uur;
Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie): Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30 - 16.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag.
Alléén zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110, tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur: Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Gouv. N. Debrotweg z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties: Vance James, kantoor; tel.: 2283 3040; huis, tel.: 3072.

SABA:
Correspondente: Eleonora Piers, tel.: 3288 (kantoor) en 3245 (huis);
Fotografe: Eline Drieze.

ST EUSTATIUS:
Correspondente: Anna Hofstee, tel: 2222

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (abonnementen)
Curacao: Districo n.v. tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr. 208.000 Maduro's bank rek. nr. 286.830.08 en ABN rek. nr. 11.15.626.

Aruba, Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire: Entrejol 153-A, tel.: 4222.

Losse nummers 50 cent.
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NA fl. 80,15 per maand (luchtpost) of NA fl. 24,00 per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; zaterdag 09.00-13.00 uur. Radiomuseum RNWO na afspraak, tel.: 8472.

OPENBARE BIBLIOTHEEK: dagelijks van 08.00-12.00 15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

POSTSLUITING (maandag t/m vrijdag): aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur-Hotel Bonaire.
Lions: elke tweede vrijdag van de maand-Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag-Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30-19.00 uur.
Coromotokerk Antriol dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk Rincon dagelijks, ook zondag 19.30 uur.

Nederland wil veroordeling voorkomen

DEN HAAG — De Nederlandse regering vreest, dat de conferentie van Niet-Gebonden landen, die maandag in de Indiase hoofdstad New Delhi begint, Nederland zal veroordelen of critiseren voor de stopzetting van de ontwikkelingshulp aan Suriname. Vandaar dat de regering in Den Haag een lobby is begonnen, onder de derde wereld-landen om het besluit tot opschorting van de ontwikkelingshulp aan Suriname uitvoerig toe te lichten.

De vrees van de Nederlandse regering wordt vooral ingegeven door het feit, dat het voorbereidend comité van de Niet-Gebonden conferentie al heeft gezinspeeld op de economische blokkade van Suriname, zonder echter Nederland bij naam te noemen. Intussen is de Surinaamse legerleider Bouterse gisteren met een groep van twintig man vertrokken naar New Delhi. Ongeveer de helft van de groep bestaat uit veiligheidsmensen.

Antilliaanse zegel op omslag Philatelie

WILLEMSTAD — De Antilliaanse kinderpostzegels hebben de voorpagina van Philatelie gehaald, het Nederlandse maandblad voor philatelie oftewel voor de serieuse postzegel-verzamelaars. Op de omslag van het december-nummer staat een afbeelding van de 35 + 15 cent zegel, namelijk het harmonika spelende meisjes; eenmaal als kleurenafdruk van deze zegel en verder als een over de hele pagina uitvergrote afbeelding.

In hetzelfde nummer wordt ook aandacht besteed aan de uitgifte door de Antilliaanse posterijen van de serie Sociale en culturele zegels. Voor degenen, die op koopjes uit zijn komen er in de advertenties ook aanbiedingen voor van Antilliaanse zegels. Zo kan men voor acht mille een tiental albums "Nederland en overzee" kopen, met "zeer veel postfris, vooral voor Suriname en Curaçao, erg belangrijk. Enorm hoge cataloguswaarden: aldus de mededeling. Van eenvoudiger aard is nog een andere aanbieding, waarvan de hoogste prijs 700 gulden is, maar waarin ook zegels voorkomen welke bv 3,50 gulden kosten.

Jeugddienst in Fortkerk over Leven en laten leven

WILLEMSTAD — Zondagavond wordt er in de Fortkerk om 7 uur een Jeugddienst gehouden. Omdat wij leven in een wereld en in een tijd, waarin criminaliteit, zelfmoord, verkeersonveiligheid, abortus, bewapening, milieuverontreiniging enz. aan de orde van de dag blijken te zijn, ligt het in de bedoeling in deze jeugddienst het thema: "Leven en laten leven in een wereld vol moord en brand" aan te slaan, aldus een communique. Niet alleen zullen jongeren mede de liturgie verzorgen, maar ook zal in deze dienst medewerking worden verleend door de "Gospel Group Living Praise", een zanggroep en band, die bekendheid geniet. Wanneer men dus als jongeren eens allemaal mee gaan doen en vrienden en vriendinnen meeneemt naar de Fortkerk, dan kan het een ware happening worden. Ook ouderen zijn van harte welkom. De leiding van deze jeugddienst berust bij ds. J. Jukema.

New Age: weinigen weten iets van RTC

WILLEMSTAD — Een bescheiden enquete (veertig mensen ondervraagd) heeft uitgewezen volgens het Sintmaartense weekblad New Age dat slechts vijf een bevredigend antwoord kunnen geven op de vraag wat de bedoeling is van de Ronde Tafelconferentie (RTC) in Den Haag. New Age vindt het een zorglijke zaak dat de overheid maar ook niet de SPM welke in de RTC-delegatie van Sint Maarten is vertegenwoordigd, het de moeite waard vindt om de bevolking voor te lichten over de RTC.

Heer Bommel en de Spalt

01266 — Professor Prlwytzkofski sprong overeind en boog zich over het kistje.

"Praw!" sprak hij.. "Hieronder versteekt zich alzo der assistent Smor! Ik heb hem overal gezoekt om hem der formuul des balloninhouds te bevragen. Maar heden morgen was hij verzwonden zonder mij te beleren. En toch moet ik ja weten of dit een wetenschappelijker wapen is...."

"Niet aankomen!" riep Smoor uit het krat. "De balg is voor macht en aanzien. Grote macht! Als hij open gaat verwaait alles; dat voel ik aan mijn spalt."

"Maar dan is hij gevaarlijk!" riep Tom Poes uit.

Onder het kistje klonk een ongeduldige uitroep.

"Het gevaar is mijn broer Pulver," snauwde Smoor. "Hij heeft óók een spakt, en hij heeft óók een balg. Hij wil mij kwaad doen. Zo hem; hij is gevaarlijk."

"Hm," zei Tom Poes. "Er is dus nog zo'n dwerg, die het daglic niet verdragen kan. Niet zo best. Vooral niet, wanneer die erge anders ook aan de gang is met een ballon van dit soort."

"Nog niemaals heb ik zo ener assistent gehad," verklaarde de leerde, zijn hoed recht zettend. "Waar komt hij heer? Welke kra ten schuilen in der ballon? Ik moet dat ja onderzoeken! Waarhe is hij gegaan, der broeder Pulvr?"

"Naar het oosten," gromde Smoors stem uit het houtwerk. "Meer weet ik niet, want ik wil hem nooit meer zien."

"Naar het oosten," mompelde Tom Poes, terwijl hij weg lie "Daar ligt de stad Akel, waar Alexander Pieps heen ging."

Visser verdronken

KRALENDIJK — In de nacht van woensdag op donderdag is ter hoogte van Belnem een visser verdronken. De juiste gang van zaken is nog niet bekend, maar volgens de politie vermoedt men, dat de heer Evertsz van de rotsen is gegleden waarbij hij geen mogelijkheid zag om weer op het land terug te komen.

Bestuur van Nos cu nos (Breda)

WILLEMSTAD — Het vernieuwde bestuur van de Antilliaanse vereniging Nos cu nos in Breda staat onder voorzitterschap van Cecil Briesen, die voorheen ook actief is geweest in deze organisatie. Verder bestaat het bestuur uit secretaresse Jenny Clemencia, die ook al jaren verbonden is aan het Nos cu nos werkpenningsmeester Roy (Papie) Felicia, student in Tilburg, uit beleidsmedewerker Pedro Geerman, die al twintig jaar in Nederland woont, public relations man Ashley (Ash) Eloise (student), en de contact personen voor subgroepen: Patricia Hassell, die maatschappelijk werkster is in de gevangenis De Koepel van Breda en Carlos Holder, pas in Breda aangekomen en momenteel werkloos, die een koksopleiding volgt. Hij was actief bij Clat in Nederland en op Curacao bij de vakbond Horecaf en ook in de Holiday Inn-bond, Zo meldt Progreso, het maandblad van de Antilliaanse stichting Progreso Antiyano, het overkoepelende orgaan voor zuidelijk Nederland.

Tentoonstelling Erwin de Vries
Gemengde gevoelens

LAUFFER IN BRONS VOOR HET MUSEUM (expositie van werk van Erwin de Vries). In haar openingsspeech gisteravond bij de expositie van werk van Erwin de Vries deelde gedeputeerde mejuffrouw Lucille Wout de aanwezigen mee, dat namens het Eilandgebied de bronzen kop van Pierre Lauffer zéker hier zou blijven. Daarnaast liet zij weten dat zij haar best zou doen om de bronzen koppen van Dr. Chr. Engels en van Jules de Palm voor respectievelijk het Elisabeth Ziekenhuis en voor het C.C.C. aan te kopen. Uiteraard - zo zegde de gedeputeerde - had zij niet het alleenrecht om hierover te beslissen; niettemin hoopte zij op een positieve beslissing hierover binnen zeer korte tijd.

BEELDEN IN BRONS

Erwin de Vries komt uit Suriname en woont in Nederland. Hij geniet internationale erkenning als beeldend kunstenaar. Hij exposeerde reeds eerder op Curacao, maar tot dan toe alleen schilderijen. Nu waren er ook een drietal bronzen beelden te bewonderen, zoals reeds aangeduid: de koppen van Pierre Lauffer, Jules de Palm en Chris Engels. Dit beeldhouwwerk heeft Erwin de Vries gemaakt aan de hand van fotomateriaal, hetgeen - ondanks een dergelijk geduldig 'model' - een verschrikkelijk moeilijke opgave is. Dat de kunstenaar in deze openstaat voor kritiek om een zo goed mogelijke gelijkenis te bewerkstelligen, blijkt uit de kop ook in klei - van Pierre Lauffer die een tweede poging is om tot een zo goed mogelijk resultaat te komen.

UIT DE VERF KOMEN

Vooral de schilderijen van Erwin de Vries vragen de aandacht. Zij kenmerken zich door een krachtig koloriet, soms gepaard aan een enorme vaart zoals in het - naar mijn gevoel erg mooie - schilderij DE AANVAL. Daarnaast viel mijn aandacht op een vrij recent ZELFPORTRET. Daarbij is het altijd erg boeiend om te zien hoe een kunstenaar steeds weer zoekt naar een eigen manier van zelf-portretteren. Bij De Vries is het groeiproces, dat nu eenmaal bij een dergelijk schilderij thuishoort - men moet immers intensief naar zichzelf kijken, uiterlijk én innerlijk - weergegeven in een langzaam maar zeker letterlijk uit de verf komen, eerst voor een kwart, dan voor de helft en vervolgens 'helemaal'.

DE VROUW

De vrouw heeft in het werk van De Vries een zeer voorname plaats. Steeds opnieuw blijken én in de schilderijen én in de waterverf-schilderijen de vrouwen of vrouwelijke vormen bron van inspiratie. In de in waterverf uitgevoerde schilderijen valt mij daarbij het vele wit op. Ik ontkom daarbij niet aan het idee van 'dat schilderij is nog niet af'. De figuur of de figuren existeren wel op zichzelf, maar zij hebben - door dat vele wit - geen wereld waarin ze thuishoren. De vaak krachtige lijnen en felle kleuren 'zweven' dan op het papier.

GEMENGDE GEVOELENS

Op deze tentoonstelling liep ik met ietwat gemengde gevoelens rond. Dat kwam vanwege het feit dat niet al het werk van dezelfde hoge kwaliteit was. Naar mijn idee is er ook schilderwerk geëxposeerd dat te vluchtig tot stand gekomen lijkt, zoals een aantal landschappen van onze eigen regio. Toch maken de hierboven genoemde schilderijen alsmede werk als WEERSPIEGELING, MEN AT WORK en STILLEVEN een bezoek aan de tentoonstelling de moeite waard.

SYBREN PAUL

Commentaar
Naief

ONGETWIJFELD IS D heersende ontevredenheid de den dat zich twee nieuwe p tijen hebben aangemeld voor komende verkiezingen. De P tido Obrero Bonairiano (PO begaf zich al eerder in h strijdperk en werkte een aant malen samen met de UP waarbij dan als beloning e gedeputeerde-zetel werd aang boden. Een zekere ervaring de politiek kan lijsttrekker Eli Bernabela en zijn compad Broertje Janga dus niet ontze worden. De echte nieuweling het politieke front is de Parti Accion Nobo (PAN) die eerste instantie aansluiti zocht bij de POB om een eind maken aan de traditionele m nier van politiekvoeren. O danks de onervarenheid van d ze uit de UPB voortkomen jongerengroep, eiste men bij POB de eerste vijf plaatsen de kiezerslijst op, waaraan ervaren politici Bernabela e Janga natuurlijk niet aan ko den voldoen. Het slot van h liedje was, dat de pas ontloke liefde voor de POB opdroog als een bron in de woestijn en ontevreden jongeren beslot met een eigen lijst PAN uit komen. Een frisse wind in traditionele politiek en he beleid zou zijn het streven na het welzijn van Bonaire.

Helaas bleek lijsttrekk Toontje Nicolaas een tabul rasa in optima forma. Imme het uiteindelijke resultaat va zijn schrille stapjes op het poli tiek terrein hebben hem gelijk tijdig de das omgedaan, wan Nicolaas verscheen niet allee als nummer één op de PA lijst, maar tevens als numme negen op de POB lijst omdat hi vergeten was zijn reeds gegeve en ondertekende toestemmin in te trekken.

Ongetwijfeld is Toontje Nico laas van goede wille, maar he voert te ver om het in de hard politiek het voordeel van de twijfel te geven. Politiek is gee lief-zijn-voor-elkaar spel, maa harde werkelijkheid. Het is spijtig voor Toontje Nicolaas en zijn intenties, maar wie zo naie is als de lijsttrekker van de PAN heeft zich al bij voorbaat uit de markt geprezen.

Donatie voor gehandicapten opvang op Curacao

WILLEMSTAD — Hennie Muntslag heeft de hoofdprijs - een tiendaagse vliegreis naar Curacao - gewonnen, tijdens welke reis zij een bedrag van ruim vijf mille (Ned. crt) zal moeten overhandigen aan een opvanghuis voor gehandicapten. De loterij was namelijk een onderdeel van een themadag welke door de Scholengemeenschap Woensel in Brabant werd gehouden over Midden Amerika en het Caribisch gebied. Het winnende lot, aldus het bericht in het Eindhovens Dagblad werd getrokken door gevolmachtigd minister drs Marco de Castro. Mevrouw Muntslag is gehuwd met een Antilliaan en heeft vroeger een paar jaar op Curacao gewoond, zodat de reis een terugkeer is naar een bekende omgeving. Uit het bericht blijkt verder dat het geld, dat zij naar de Antillen meebrengt afkomstig is van een wandeltocht die de leerlingen en anderen in mei 1982 hebben gelopen. Van de tien mille welke de wandelmars opleverde via een sponsor-systeem gaat een deel naar een project in Mexico. Het Maduro-reisbureau heeft de Antillenreis aangeboden.

Elias Bernabela:
Toontje Nicolaas kon no 2 zijn op POB lijst

KRALENDIJK — De situatie rond lijsttrekker Toontje Nicolaas van de Partido Accion Nobo (PAN) is tot op heden niet opgehelderd. Wel heeft Nicolaas die zich niet afmeldde bij de POB en ook daar op de lijst verscheen, zich in verbinding gesteld met de voorzitter van het Hoofdstembureau A.R.W. Sint Jago, maar de kans is tamelijk groot, dat Nicolaas uitgesloten zal worden voor de eilandsraadsverkiezingen.

Elias Bernabela, nummer één van de POB, deelde desgevraagd mee, dat het niet in de bedoeling heeft gelegen van de POB om Nicolaas in moeilijkheden te brengen. Maandag nog, aldus Bernabela waren wij niet op de hoogte van het feit dat de PAN een eigen lijst zou indienen. Integendeel, in eerste instantie bleken de duizend gulden en een rol mee te spelen en andere prominenten in de PAN vroegen om de lijst van de POB nog even aan te houden. Toen wij echter maandag nog niets vernomen hadden, aldus Bernabela, moesten wij wel onze lijst inleveren en daarop stond ook Toontje Nicolaas, die nooit had laten weten, dat hij diezelfde dag een eigen lijst zou inleveren.

Het is overigens wel jammer, aldus lijsttrekker Bernabela dat de situatie zo verlopen is, want Toontje Nicolaas had op de POB-lijst de tweede plaats mogen innemen en dan via voorkeurstemmen zijn politieke gewicht kunnen laten gelden. Wat Nicolaas nu gedaan heeft, aldus Bernabela, zal weinig vertrouwen bij de kiezers geven, want hij heeft bewezen, dat hij in een benarde toestand niet is opgewezen tegen de situatie. Als er onderhandeld moet worden met mensen buiten het eiland, aldus Elias Bernabela dan is het nu wel duidelijk geworden, dat Toontje Nicolaas geen partij is.

Beklaagde onwetend van lokale straffen
Drie maanden voor vijf gram cocaine

WILLEMSTAD — Als je terug wil komen wonen op Curacao, moet je er wel rekening mee houden dat de straffen voor bezit en gebruik van drugs hier veel zwaarder zijn dan in Nederland, zo verklaarde rechter mr Pietersz woensdag aan beklaagde H.v.N. Beklaagde werd op 11 jan. van dit jaar aangehouden omdat hij vijf gram cocaine in zijn bezit had. H. woont al acht jaar in Nederland en was vorig jaar 25 oktober op Curacao terug gekomen, met het idee na karnaval terug te keren naar Nederland en alle zaken daar te regelen om voorgoed naar Curacao terug te keren.

Beklaagde zei dat hij de cocaine voor 500 gulden gekocht had voor eigen gebruik. Hij gebruikte in Nederland al geruime tijd heroine. Bij hem thuis trof de politie een zeer fijne weegschaal aan, zoals weleens meer gebruikt wordt voor het afwegen van verdovende middelen, omdat een te grote dosis fatale gevolgen kan hebben. Beklaagde verklaarde echter dat hij die weegschaal gebruikte voor het afwegen van medicijnen voor vijf bouviers die hij meegenomen had uit Nederland.

Officier van Justitie Piar was echter van mening dat de weegschaal een aanwijzing is dat beklaagde ook verdovende middelen verkocht, maar dat er daar niet genoeg bewijzen voor zijn. Bovendien vindt Piar dat als beklaagde echt zo verslaafd was aan verdovende middelen als hij wil doen geloven, hij er na 50 dagen voorarrest erger aan toe zou zijn. Beklaagde zag er inderdaad niet uit als iemand die "afkickt" (ontwennen aan verdovende middelen - RED). Daarom vroeg de officier een straf van drie maanden hechtenis, waarvan één voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar. Rechter Pietersz velde meteen het vonnis, conform de eis van de officier.

IN DE GROTE "BEBE ORO GANA PLAKA" campagne van de Antilliaanse Brouwerij worden er ook grote prijzen gewonnen. Op de foto: de heer Kees Schreuders die hier op de Brouwerij van Mvr. J. Boekhoudt duizend gulden ontvangt tegen inlevering van zijn cash dop.

Antilliaanse juridische bundel

WILLEMSTAD — De vereniging Societas Iuridica Antiliana heeft ter gelegenheid van haar tweede dies een opstellenbundel doen verschijnen onder de naam Miscellanea Iuridica Antiliana. De bundel bevat bijdragen van negen Antilliaanse auteurs over uiteenlopende juridische onderwerpen. De officiele presentatie vond plaats op 28 februari in het Academie-gebouw te Leiden in aanwezigheid van de gevolmachtigd minister van de Nederlandse Antillen drs Marco de Castro en autoriteiten van de Leidse Universiteit en van de Universiteit van de Nederlandse Antillen. Het boek is uitgegeven in samenwerking met Uitgeverij A. Jongbloed & Zoon te 's -Gravenhage en is verkrijgbaar in de boekhandel.

ONAFHANKELIJKHEID ANTILLEN NIET OP AGENDA

Den Haag staat op monetaire unie

Nederland gaat Aruba keihard aanpakken

DEN HAAG/WILLEMSTAD — Nederland zal Aruba de duimschroeven flink aandraaien volgende week als op de Ronde Tafel Conferentie de onafhankelijkheid van dat eiland aan de orde komt. Ondermeer blijft Den Haag keihard staan op de vorming van een monetaire unie tussen de zes Antilliaanse eilanden ook bij de status aparte als overgang naar een eventuele Arubaanse onafhankelijkheid.

Vanmorgen zijn de delegaties van Curacao Sint Eustatius en de centrale regering in Nederland aangekomen voor de RTC die maandag van start gaat. Morgen worden de overige delegatieleden in Nederland verwacht. Zondag vindt een slotbijeenkomst plaats van alle Antilliaanse delegatieleden in een laatste poging om op één lijn te komen in de onderhandelingspositie ten opzichte van Den Haag.

GEEN STATUS APARTE

Het Haagse politieke beraad is zo goed als afgerond. Het accent aan Nederlandse kant zal vooral gelegd worden op condities die verbonden worden aan de verlening van de status aparte die Aruba voorstaat als tussenstap naar de algehele onafhankelijkheid. Den Haag is er bijvoorbeeld erg op gebrand om Aruba alsnog te bewegen de toekomstige samenwerking met andere eilanden vorm te geven in een monetaire unie, dat wil zeggen dat één muntenstelsel wordt aangehouden. Vanwege de volhardende houding van Aruba om met een eigen munt te komen en zo de eigen financieel economische koers te kunnen blijven bepalen is in Antilliaans verband al min of meer van een Antilliaanse monetaire unie afgezien. Zelfs spreken de Arubanen al over de verwezenlijking van een eigen Arubaanse munt voordat het uit het Antilliaans verband treedt. De Nederlandse regering zal zich evenwel de volgende week minder toegeeflijk tonen. Als Aruba weigert daarop in te gaan, zal het eiland met rasse schreden de onafhankelijkheid tegemoet treden, zonder de gewenste voorbereidingstijd via een status aparte. Zo denkt Den Haag erover.

BIKKELHARD

Nederland heeft nog meer keiharde voorwaarden in petto voor de Arubaanse delegatie, die onder leiding zal staan van MEP-leider Betico Croes. Alles duidt erop dat het een bikkelhard gevecht zal worden tussen voornamelijk Nederland en Aruba. Nederland heeft zich daarop voorbereid en zelfs conceptmodellen voor monetaire unie en andere samenwerkingsvormen binnen Antilliaans verband op papier gezet.

De onafhanke lijkheid van de andere eilanden zal door Nederland op deze RTC, naar alle waarschijnlijkheid, niet ten tonele worden gevoerd. De Nederlandse delegatie onder aanvoering van premier Ruud Lubbers is het in de eerste plaats om te doen om Aruba binnen het Antilliaanse staatsverband te houden.

Om niet met de hele delegatie overhoop te komen te liggen is afgezien van het idee om tegelijk met de besprekingen over de staatkundige toekomst van Aruba ook die van de andere eilanden op de agenda te plaatsen.

Premier Don Martina verklaarde vanochtend na aankomst op Schiphol dat het niet aan de Nederlandse politici is om uit te maken wanneer en hoe dat de Antillen onafhankelijk worden. "Dat is een zaak die puur en alleen de bevolkingen van de zes eilanden aangaat", zei hij. Vandaar dat hij met kracht stelde dat de onafhankelijkheid van de overige vijf eilanden in elk geval geen onderdeel van de politieke beraadslagingen op de RTC zal kunnen uitmaken, zolang de eilanden zich daar zelf niet over uitgelaten hebben.

MISLUKKING

De vraag is wat de reactie van de delegaties van de andere eilanden zal zijn als blijkt dat de RTC in de eerste plaats een gevecht zal worden tussen Nederland en Aruba. De overige eilanden hebben hun achterban al voorgehouden dat op de huidige manier in elk geval niet door kan gaan en dat er beslissingen moeten worden genomen omdat de sociaal economische problematiek van de Antillen door de kwestie Aruba wordt ondergesneeuwd. Bovendien zal door de twee Arubaanse partijen die vertegenwoordigd zijn in het kabinet Martina, de PPA en de AVP, zware druk worden uitgeoefend op de coalitiepartners om Aruba niet letterlijk en figuurlijk op de RTC in de kou te laten.

Het kabinet Martina heeft de steun van die twee partijen nodig om over een meerderheidssteun in het parlement te kunnen blijven beschikken.

In Haagse politieke kringen is al laten doorschemeren dat vanwege de harde stellingname de RTC wel eens van korte duur kan blijken te zijn. Er is een week hiervoor uitgetrokken met mogelijkheid tot uitloop tot medio volgende week. Niet uitgesloten wordt dat de RTC een mislukking wordt aangezien Den Haag niet van plan is op de Arubaanse eisen en wensen in te gaan.

WILLEMSTAD — De hoofdredacteur van de Amigoe, Frans Heiligers, is gisteren naar Den Haag vertrokken, waar hij alle ontwikkelingen bij de Ronde Tafel Conferentie op de voet zal volgen. In de Amigoe zullen vanaf vandaag diverse artikelen over de RTC geplaatst worden, zodat de lezers op de hoogte kunnen blijven van dit voor de Antillen zeer belangrijk gebeuren.

WILLEMSTAD — Op de foto: een deel van de organisatoren van het Ban Topa Festival. Van links naar rechts: John Savard, Curaçao Plaza Hotel; Thania de Windt, Las Palmas; Mavis Balborda, Female Jaycees; Robert Post, Lions Club; Vivienne Leander, Female Jaycees; Sydney Saturnino, sectie Kultuur en Edsel Evertsz, city inspector.

Maart weer van start

an Topa bevorderen: oerisme attractie

WILLEMSTAD — De ogelijkheid dat in de toekomst n klein "Ban Topa festival" Otrabanda georganiseerd rdt is niet uitgesloten. Het dan wel gehouden worden op n andere dag in de week (dus et op dinsdag) en op bepaalde ijzondere dagen, zoals feestgen. Bovendien zijn er ook oorstellen gedaan over het uden van een mini-Ban Topa or kinderen, bijvoorbeeld op ndagmiddag. Zo verklaarde evrouw Vivian Leander van commissie Ban Topa gisteren n de pers.

Het festival gaat dinsdag 8 aart weer van start, na een uze in verband met de karnaalsviering aan het begin van t jaar. Mevrouw Leander gde gisteren uit dat het de beeling is het festival zeker tot t eind van het off-season volnd jaar te laten doorgaan.

Het festival moest nvankelijk pas op 5 april weer n start gaan, maar op veler rzoek is deze datum naar na een maand vroeger verhoven.

Uit de evaluatie van het eerste deelte (vanaf de start in tober tot de eerste week van nuari) is gebleken dat het fesval zowel voor de Curacaoeaars als de toeristen een davend succes was, terwijl de langstelling van de kant van dere Antillianen ook groot s, aldus mevrouw Leander. r is een overeenkomst gesloten et eigenaars van alle stands e aan het festival deelnemen, oor wat de deelnameregels etreft.

De nadruk wordt vooral elegd op het schoonhouden an de stad. Omdat het festival principe een toeristische ttractie is, moet de stad er die vond op zijn best uitzien. Voor ze keer is de regeling getrofn dat alle deelnemers zelf een plastik vuilniszak zullen meenemen waarin ze al het vuil kunnen deponeren. Die zakken worden na het festival opgehaald door de reinigingsdienst Selikor. Het streven van de Ban Topa commissie is het festival zoveel mogelijk als toeristische attractie te blijven promoveren. Men is al begonnen met het maken van posters en folders die bij de lokale hotels en de Toeristenbureau's in het buitenland beschikbaar zullen zijn. Volgens mevrouw Leander hebben alle hotels van Curacao zich bereid getoond mee te werken aan de promotie van het Ban Topa festival.

De bijverschijnselen bij dit festival zijn wel talloos, gezien het groot aantal mensen dat dinsdagavond in de stadskern geconcentreerd is. De belangrijkste zijn wel het transport ná het festival., en de schoonmaak van de straten. Voor wat het eerste betreft zei mevrouw Leander dat er met het Autobusbedrijf ABC afgesproken is dat de bussen op alle dinsdagen van de stad na het festival later uit de stad zullen vertrekken, terwijl er meer bussen beschikbaar gesteld worden. De hygiene wordt sterk in de gaten gehouden. Allen die omgaan met eten en drank worden door de GGD gekeurd en krijgen een kaart die voor zes maanden geldt. Op de avond van het festival zullen continu controleurs de verschillende stands controleren. Voor het probleem van verVuiling van de straten is ook een oplossing gezocht: op geregelde tijden zullen mensen van de Selikor de zakken in de vuilnisbakken verwisselen, om te voorkomen dat ze overstromen.

Voor de vervuiling van de muren door vooral het mannelijk geslacht wordt nog steeds een oplossing gezocht. Er is onder andere aan gedacht de winkels in de stad die een toilet hebben, te vragen wat later open te blijven. Ook is een plan in studie voor een mobiel toilet, dat speciaal die avond aangesloten kan worden op de riolering en dan weer verwijderd. Dat het Ban Topa festival immens gegroeid is wordt ook duidelijk uit het feit dat enkele cruiseschepen zich bereid hebben getoond wat later in de haven te blijven om hun passagiers de kans te geven van het festival te genieten. Er is zelfs een maatschappij die speciaal zijn cruises organiseert op het Ban Topa festival schema. De ALM werkt ook mee het festival te bevorderen, zo kan opgemaakt worden uit verklaringen van de Ban Topacommissieleden.

Minister Hans van den Broek:

Indiening verdragen laat op zich wachten

WILLEMSTAD/DEN HAAG — **De periodes tussen indiening bij de parlementen en tot standkoming van rijksverdragen, zijn naar de mening van de Koninkrijksregering nog te lang. Dat blijkt uit een brief die minister Hans van den Broek van Buitenlandse Zaken naar de Staten-Generaal (Eerste en Tweede Kamer) en de Staten heeft gezonden.**

Deze brief wordt door de rijksminister gestuurd naar gouverneur drs Ben Leito die verzocht wordt de brief weer te doen toekomen aan het Antilliaanse parlement.

Er is in het verleden tussen de rijksministerraad en de parlementaire colleges afgesproken om sneller te zijn met de afhandelingen van rijksverdragen. In dat kader zouden de parlementen elk jaar een overzicht krijgen van de stand van zaken op dit vlak. De gemiddelde duur voor afronding van concept-verdragen blijkt echter toch nog twee jaar en drie maanden te zijn.

Er was gedacht dat de overheid in vorig jaar 63 conceptverdragen zou indienen. In werkelijkheid zijn het er maar 31 geworden. "De prognose is dus te optimistisch geweest", constateert minister Van den Broek.

Als reden daarvoor noemt hij dat bij bepaalde verdragen meer problemen zijn gerezen dan aanvankelijk was gedacht. Een tweede reden is dat in sommige gevallen ander werk voorrang heeft gekregen, zodat enkele verdragen langer zijn blijven liggen dan gepland was.

Hij belooft in de brief een meer realistische benadering in de prognose die is gemaakt voor afhandeling van verdragen in het lopende jaar. Allereerst is de afhandeling van enkele nog ter tafel liggende verdragen-inwording al zover gevorderd dat het elke dag kan afkomen. De bewindsman belooft plechtig de trend van de laatste tijd voort te zetten om de achterstand in te lopen.

Hij erkent ruiterlijk dat het maken van de overzichten nog niet heeft geleid tot het nagestreefde doel om een vlottere afhandeling te krijgen van verdragen. Er is wel een lichte bespoediging te bemerken in het besluitvormingsproces. Maar zelfs als een verdrag op een bepaald moment de deur uit gaat, dan kan hij in de knel komen in de lading werkzaamheden van de parlementen zelf. "De afweging van de prioriteit zal daarom nog meer de aandacht moeten krijgen", schrijft minister Van den Broek.

Kamer van Koophandel en VBC:

Meer nieuwe ondernemers goed voor bedrijfsleven

WILLEMSTAD — **Nieuwe ondernemers op de Antilliaanse markt zullen bijdragen tot vernieuwing van het bedrijfsleven en zijn daarom van harte welkom als het aan de Kamer van Koophandel en de Vereniging Bedrijfsleven Curacao ligt. In de laatste editie van KvK/VBC Newsletter wordt aangeraden nieuwkomers in de ondernemerswereld te steunen en te begeleiden.**

Volgens Newsletter moet de Fundashon pa Promoshon di Empresa Chikí informatiedagen organiseren voor beginnende ondernemers alsook voor de reeds gevestigde ondernemers. De economische situatie van Curacao staat namelijk onder druk van een hoge werkloosheid en een sterke groei van de beroepsbevolking. De oudejaarslunch van de VBC werd aangehaald, waarin Edouardo Halabi verklaarde dat het werkloosheidscijfer momenteel 21% bedraagt terwijl er elk jaar 700 nieuwe arbeidsplaatsen nodig zijn om dat peil te behouden. Het is daarom ook niet te verwonderen, zegt Newsletter, dat vooral jongeren in deze situatie liever voor zichzelf willen beginnen in plaats van in loondienst. Behalve het sombere economische perspectief zijn er ook andere redenen om eigen baas te worden: het werken in een kleinschalig en op de persoon afgestemd verband, meer mogelijkheden voor inventiviteit en creativiteit in eigen bedrijf, de behoefte aan verantwoordelijkheid en de mogelijkheid om zelf het inkomen te beinvloeden. Daarom lopen er ook veel jongeren rond met een bepaald idee of hebben al gerichte plannen voor een eigen bedrijf. Ze zijn bereid ook voor hun gezin risico's te nemen, hard te werken en veel op te offeren om hun doel te bereiken. Maar ondanks dat dit alles missen ze een vast punt waar ze om raad kunnen vragen. In Nederland probeert het Verbond van Nederlandse Ondernemingen (VNO) deze startende ondernemers in de beginperiode zoveel mogelijk te steunen met adviezen. Er worden informatiedagen gehouden over onderwerpen als marktverkenning, reclame, kwaliteitscontrole en andere thema's en ook vertellen ondernemers die niet zo lang in het vak zitten hoe het hun is gegaan sinds zij zijn begonnen. De startende ondernemer wordt begeleid in de formulering van zijn plannen en een accountant licht het ondernemingsplan door. Deze voorlichting en begeleiding van beginnende ondernemers zou het beste kunnen worden toevertrouwd aan Empresa Chikí, naar mening van Kamer en VBC. "Advisering aan en begeleiding van startende ondernemers hoeft niet altijd reden tot zorg te zijn voor overcapaciteit op markten van de reeds gevestigde ondernemers", aldus Newsletter. Dat nieuwe ondernemers de toegang tot markten verboden wordt, zou inhouden "het verliezen van dynamiek en pluriformiteit binnen de particuliere sector".

Eis negen maanden

Dief ontkent roof

WILLEMSTAD — **"Ik weet niet waarvoor ik hier terechtsta, niemand heeft me gezegd waarom. Ik werd aangehouden, opgesloten en daarna kwamen er een dame en een man, die zeiden: "ja dat is hem", zo zei beklaagde H.A. woensdag in het gerecht in eerste aanleg. Hij stond terecht omdat hij op 20 december van het afgelopen jaar een tas weggerukt had van een dame, die in Pietermaai liep.**

De 23-jarige jongen verklaarde dat hij die dag wel met zijn vriend in Pietermaai liep, maar dat hij niets afweet van een dame, wiens tas weggerukt werd. Volgens verklaringen van de dame liep ze in de namiddag op Pietermaai. Ze zag twee jongens achter haar lopen. Ze liepen haar op een gegeven ogenblik voorbij en één van hen hurkte neer alsof hij zijn veters wilde vastmaken. Toen de dame hem passeerde, rukte deze jongen de tas weg en nam de benen. De vriend bleef staan en de dame ging hem vragen of hij die wegrennende jongen kende. Ze gingen samen naar het politiebureau waar de dame aangifte deed. Omdat beklaagde geen onbekende van de politie is, zat ook zijn foto in de files, waar de dame hem dan ook herkende.

Rechter Pietersz voerde ook verklaringen van een zakenman aan, die iemand vlak onder het raam van zijn kantoor in een bruine tas zag rommelen. Toen die persoon zijn gezicht ophief, keken ze elkaar een ogenblik recht in het gezicht, waarop de jongen prompt vluchtte en de tas achterliet. Ook deze zakenman herkende H.A. uit de foto's van de politie.

H.A. bleef gisteren echter volhouden niets met die zaak te maken te hebben en zei dat zijn vriend liegt en zelf ook een dief is. Bovendien hebben ze ooit eens ruzie gehad om het meisje van de vriend, omdat de vriend vermoedde dat H.A. hem zijn meisje wilde afnemen. Volgens H.A. wil de vriend op deze manier wraak nemen.

De officier van Justitie Gorter was het niet met H.A. eens, want hij vindt in de stukken wel voldoende bewijs dat H.A. de diefstal gepleegd heeft. Het is bovendien eigenlijk meer een beroving, in ieder geval een moreel te veroordelen feit. Op grond daarvan vroeg hij een straf van negen maanden hechtenis met aftrek van voorarrest.

Advocaat Maduro wil dat de drie getuigen (de dame, H.A.'s vriend en de zakenman) opgeroepen worden zodat uitgevist kan worden of zijn client inderdaad degene was die de tas wegrukte en er later in zat te rommelen onder een kantoorraam.

Rechter Pietersz verwierp dit, omdat de advocaat al genoeg tijd van te voren de getuigen had kunnen laten oproepen. Beklaagde zei toen hij het laatste woord had ook dat hij graag die drie mensen als getuigen zou willen zien in het gerecht. Maar dat voorstel was al verworpen. Rechter Pietersz doet in deze zaak uitspraak over twee weken.

Tieners slaags om roddelpraatjes

WILLEMSTAD — Naar aanleiding van roddelpraatjes raakten twee meisjes van respectievelijk 15 en 16 jaar slaags met elkaar, waarbij de 15-jarige het ander meisje met een zakmes aan haar linkerarm sneed. Het slachtoffer moest voor behandeling naar de polikliniek. Het 15-jarig meisje is aangehouden en opgesloten.

Lijk uit Annabaai gehaald

WILLEMSTAD — Het is de Havenpolitie gisteren omstreeks twee uur 's middags gelukt het lijk van de 20-jarige Gilbert Lambert uit het Sint Annabaai te halen, nabij het Oranjewerf.

Politiewoordvoerder Cosster verklaarde vanmorgen desgevraagd dat er geen sectie verricht zal worden op het lichaam, omdat getuigen duidelijk zagen dat de jongeman van de brug afsprong, zodat er geen sprake kan zijn van een misdrijf.

SM kunst-stichting in de maak

WILLEMSTAD — Er bestaan plannen op Sint Maarten om de stichting Sint Maarten art club op te richten. In deze stichting zouden amateur kunstenaars ken kunstliefhebbers elkaar regelmatig kunnen ontmoeten terwijl deze club ook zou kunnen zorg dragen voor regelmatige exposities. Zo meldt het SM-blad Morning Mirror. De stichting heeft geen commerciele instelling. Men wil via donaties en subsi
dies aan inkomsten komen. Ook wil men zich inspannen voor het organiseren van lezingen, discussiebijeenkomsten en cursussen.

Man steelt dienstpistool

WILLEMSTAD — Een politieman, die de 33-jarige H.M. als hulp had bij zijn verhuizing, werd door H.M. van zijn pistool en munitie bestolen. H.M. gaf het pistool met de zes patronen aan een vriend van hem om het te bewaren. De recherche achterhaalde de diefstal en hield H.M. aan, die is opgesloten, terwijl het wapen in beslag genomen is.

Rapport over begeleiding op scholen

WILLEMSTAD — "Ku kabes di skol na kabes pa un miho enseñansa" is de titel van een pas klaargekomen rapport, gebaseerd op een enquête onder alle schoolhoofden van het basisonderwijs van Curaçao. Middels die enquête tracht men de meest geschikte vormen van hulp en samenwerking te zoeken om de vele problemen in ons onderwijs te verlichten en op te lossen.

De enquête is opgezet na een orienterende fase van de Schooladviesdienst, SAD, door een begeleidingsteam, die zich in eerste instantie richt op het funderend onderwijs: kleuter-, basis- en speciaal onderwijs. Het eindrapport van de enquête werd overhandigd aan gedeputeerde van Onderwijs, Winston Lourens. Het is de bedoeling dat alle schoolhoofden een kopie van het rapport krijgen, zodat ze het samen kunnen beschouwen.

Staking PLTS gaat door

WILLEMSTAD — De onderwijsvakbond SITEK heeft alle ouders van leerlingen van de PLTS op Cas Corá uitgenodigd voor een vergadering op zondag over de huidige conflictsituatie op de technische school die vanmorgen voor de tweede achtereenvolgende dag vrijwel plat lag.

Ook vanmorgen is door de meerderheid van de leraren geen les gegeven en was de school vrijwel verlaten. Vanmiddag dient een kort geding dat door het bestuur van de Stichting voor Protestants Nijverheidsonderwijs is aangespannen tegen de Sitek.

Songfestival van Consales

WILLEMSTAD — In Hotel Bianca houdt de Consales-Zuikertuintje zijn tweede songfestival op zaterdag 5 maart, vanaf acht uur 's avonds. In totaal zullen veertien zangers voor de kroon concurreren. Kaarten zijn verkrijgbaar bij de deelnemers bij Zuikertuintje en Consales en zaterdag aan de deur.

Inbraak opgelost

WILLEMSTAD — Uit een woning aan de Corasolweg werd in januari gouden sieraden gestolen, na inbraak in het huis. In verband daarmee werd gisteren (donderdag) de 25-jarige R.S. aan gehouden en opgesloten.

Vier gewonden in donderdagverkeer

WILLEMSTAD — In het donderdagverkeer van Curacao waren er twaalf aanrijdingen, waarbij vier personen gewond raakten. De totale materiele schade bedraagt 15.300 gulden.

Cooper: uit dagelijks bestuur Wicsu geweerd

WILLEMSTAD — De onlangs gekozen bestuursleden van de Bovenwindse vakbond voor overheidspersoneel Wicsu hebben een dagelijks bestuur gekozen. Bij de stemming werd de voorzitter meteen door de leden gekozen. Dit werd Rafael Boasman. Secretaris werd Orville Thompson, Roy Boasman werd penningmeester en Arnell Brown adjunct-secretaris. Alphons Cooper die voorzitter is geweest van Wicsu is de mening toegedaan dat men een front heeft gevormd tegen hem om hem buiten het dagelijks bestuur te houden. Naar zijn zeggen, had hij gekozen moeten worden in het dagelijks bestuur omdat hij de op één na grootste stemmentrekker was bij de verkiezing. Cooper kreeg er 26, Rafael Boasman 35.

Training SPA-kader

WILLEMSTAD — De stichting Progreso Antiyano (SPA) organiseert in het laatste weekeinde van maart een kader-training voor bestuursleden en commissieleden van de zeven bij SPA aangesloten Antilliaanse organisaties. Dit gebeurt in het vormingscentrum Kapellerput te Heeze. Op dinsdag 8 maart houdt SPA een trainingsdag voor zijn welzijnswerkers, in hetzelfde centrum. Zo blijkt uit Progreso, het maandblad van SPA, de stichting voor Antillianen in zuidelijk Nederland.

...het inleveren van de WIPM lijst op Saba door Vernon Hassell aan administrateur Sorton in aanwezigheid van de andere kandidaten....

Op Saba 2 partijen

THE BOTTOM — Dinsdag 1 maart werden ook op Saba de kandidaatslijsten ingeleverd ten kantore van de Administrateur Sorton, voor de komende eilandsraadsverkiezingen, te houden op 6 mei 1983. Twee partijen meldden zich aan.

Om 9.05 uur werd de kandidaatslijst van de WIPM partij, in aanwezigheid van alle 8 kandidaten, overhandigd door Vernon Hassell aan de Administrateur. De kandidaten zijn: 1. Vernon Raphael Hassell: (al eerder meegedaan); 2. Peter Lycester Granger (1971, 1975, 1979); 3. William Stanley Johnson (1971, 1975, 1979); 4. Hugo Emile Levenstone (1975-1979); 5. James Ray Hassell (1975-1979); 6. Yvonne Bernadette Hassell, geb. Simmons. 1e vrouw die meedoet; 7. James Anthony Simmons (1975-1979); 8. Joseph Benneth Hassell (1975-1979).

Om 10.20 uur werd de kandidatenlijst ingeleverd door de oppositiepartij: S.U.P= (Saba United Party). De lijst werd overhandigd door nr 1. Carmen Simmons, in aanwezigheid van Christian Sorton, de nr. 5. op de lijst. De kandidaten zijn: 1. Carmen Simmons, geb. Nicolson; 2. George Wilson; 3. Marten Antoon Johnson; 4. Irvin Riley; 5. Christian Sorton; 6. Elvis Hassel; 7. Ishael Levenstone.

AHATA wil dagelijkse koers Bolivar

ORANJESTAD — In een telegram doet de Aruba Hotel and Tourism Association (AHATA) aan de Centrale Bank het verzoek om de Venezolaanse bolivar te accepteren tegen een dagelijkse basis en een dagelijkse koers. De AHATA is van mening dat de ernstige problemen met de bolivar een enorm lang negatief effect kunnen hebben op het toerisme naar de Antillen. Het accepteren van de bolivar door handel en industrie, inclusief de hotels, is van vitaal belang en is mogelijk als de Centrale Bank Venezolaanse valuta van lokale banken accepteert, aldus AHATA. U zult een positieve toenadering scheppen die zeer welkom zal zijn bij Venezolaanse industrie en publiek, en u zult onze industrie en economie in het algemeen op grootse wijze helpen. Aldus de AHATA tot slot in haar telegram, waarvan een kopie naar de Centrale regering ging.

Statisch jaarboek 1981 uit

WILLEMSTAD — Het Centraal bureau voor de statistiek heeft zijn Statistical yearbook uitgegeven en wel over het jaar 1981. Dit gebeurt voor het eerst weer sedert 1974, zo staat te lezen in het voorwoord door directeur S.H. Tecla. Overigens moet worden erkend dat het jaarboek niet compleet is als gevolg van verschillende omstandigheden, maar de publicatie kon niet langer worden uitgesteld. Vandaar Tecla: Als de gegevens van de volks- en woningtelling van 1981 en van het budgetonderzoek ook uit 1981, bekend zijn zal men deze gegevens in het volgende jaarboek opnemen.

CTRC: weinig verandering in toerisme verwacht

WILLEMSTAD — Niet lang nadat het laatste nummer van 1982 van Statistical news was verschenen kwam ook het eerste nummer van dit om de maand verschijnende blad uit en wel het februari-nummer, waarmee de 1983: jaargang werd geopend. Dit blad is een uitgave van het Caribbean tourism research and development centre (CTRC) dat zijn zetel heeft op Barbados. Onder meer brengt het de cijfers over de overblijvende en cruise toeristen in 1981 in vergelijking met een jaar daarvoor. Zo wordt gemeld, dat het aantal Amerikaanse toeristen dat met een directe vlucht naar Curacao kwam met 16,6 procent afnam, voor Aruba bedroeg de daling 10,0 procent en voor Sint Maarten 4,1 procent. Volgens de eerste cijfers over 1983 zal het toerisme dit jaar niet veel wijzigingen ondergaan. Aldus het CTRC.

Indruk van een oorlogsschip

WILLEMSTAD — Wie nog nooit aan boord van een oorlogsschip geweest is, kan zich niet goed voorstellen hoe het er allemaal uitziet. Tot dinsdag is het Britse oorlogsschip HMS Battleaxe gemeerd bij de Marinebasis Parera, waar de bemanning onder andere ook gezamenlijk oefeningen zullen doen met de Koninklijke Marine. Gezien het feit dat het bezoek van een Brits oorlogsschip een niet alledaags gebeuren is, kreeg de pers gelegenheid een bezoek te brengen en een rondleiding te krijgen over het hele schip.

Het schip is pas aangekomen uit Jacksonville, Florida, en komt hier om enkele reparatiewerkzaamheden te volbrengen, maar ook om de mariniers van de zon te laten genieten. Nick Turner, de public relations-man van het schip, legde uit dat ze de zomermaanden van het afgelopen jaar op de Malvinas doorbrachten en bij terugkeer in Engeland midden in de Engelse winter terechtkwamen, zodat in feite het afgelopen jaar weinig van de zon kunnen hebben genoten. De HMS Battleaxe bleef 103 dagen op de Falklands, waar ze na de oorlog gearriveerd waren in juli.

Dit fregatschip is voornamelijk uitgerust voor antiduikboot-activiteiten met de modernste computer-apparatuur. Er zijn momenteel drie andere fregatten van dit type (Type 22) in aanbouw in Ierland, die de verloren schepen bij de Falkland-oorlog zullen vervangen.

Op het schip maakten we ook kennis met kapitein David Belfield Nolan, die al vanaf 1953 bij de "Royal Navy" is. De HMS Battleaxe is uniek in dat opzicht, dat ze twee submarine-helikopters kan dragen, zoals het geval bij alle Type 22 fregatschepen.

De Battleaxe is ook een relatief nieuw schip; het werd op 18 mei 1977 te water gelaten. Van buiten is het geheel grijs met in het zwart de letters F 89. Van binnen scheiden lange gangen de cabines van elkaar. Een kijkje in het "hart" van het schip (de controlekamer) wekt de indruk dat het allemaal heel moeilijke apparatuur is, als je maar op de goede knopjes drukt.

Juist op dat moment dat we er waren, kwam één van de helikopters terug van een vluchtje, en de pers mocht van veraf de landing meemaken. Over het hele schip kwamen we mariniers tegen van de totaal ongeveer 240 koppen tellende bemanning. Ze waren bezig met de schoonmaak van het schip terwijl anderen ervan profiteerden om hun rug even in de zon te laten bruinen. Zoals gebruikelijk houdt ook de Battleaxe een speciale activiteit voor lokale kinderen morgen (zaterdag) middag zijn de kinderen van de Diviclub uitgenodigd een bezoek te brengen op het schip. Jammer genoeg kan er wel geen "open house" gehouden worden voor het overige publiek, omdat men juist bezig is het schip een verfbeurt te geven.

Remitido

Erornan

"... JENNIFER LO A kasa aki na Korsou i su kasá lo a adoptá e tres yunan..." E 'lo' aki t'e verbo ulandes 'zou', ku ta indiká suposishon. Nunka papiamentu no a usa e forma akí. Ta un fenómeno di último añanan ku esnan ku ta ulandisando papiamentu a introdusi. Na bon papiamentu e frase akí ta: Parse Jennifer a kasa aki na Korsou i nan ta bisa ku su kasá a adoptá e tres yunan. 'Lo' den e frase akí ta zona innatural i steif pa un yu di Kòrsou di sanger puru, pasobra no ta su manera di ekspres'é. Esnan ku a bai studia na Ulanda a bastardeá nos lenga.

"... ku un paso largu di profundidat..." Den e wega di Dakota-Undeba. E supstantibo korekto ta; pase (ku 'e').

"Nos tur huntu uní den Spiritu di Señor". E athetibo 'huntu' ta un pleonasmo. 'Nos tur uní' ya ta indiká ku nos ta 'huntu'. Ta impusibel uni 'separá'.

"... a pone ku e meneer akí ta orifiká pa sali pafó". E verbo 'orifiká' (sp. horrificar) ta un neologismo i ta nifiká: kousa oror. Ke men ku e ta mal usá den e frase aki.

Mester bisa ku e persona ei ta sinti oror pa sali riba kaya.

"Lástimamente". Por a tende e 'papiamentismo' aki, ku yu di Kòrsounan a hinka den nan spañó, djabièrnè, 25 di februari próksimo pasá, na okashon di entrega di e dokumentonan di St. Thomas-College relashoná ku tata di presidente Herrera Campins. Ata loke m'a señalá hopi biaha. Ta hinka palabranan ku ta parse spañó den nos idioma i ora ta papia spañó ta usa nan, profiriendo un barbaridat. Mi ke sa kuantu di e disparatinan akí mas, manera 'regardar', 'entamar', 'fianza', 'procedura', 'experenciar', 'higiena', 'kursista' etc. etc. a kai den e dos dianan ku e presidente tabata na Kòrsou. Keda terko i boso lo keda grita bé-bé-bé...

Den mi remitido di 29 di desèmber 1982 m'a puntra ken por a trese mas lus en kuanto e verbo 'internalisá' ku Dra. Prins-Winkel a usa dos bé den su foyeto Mitonan Edukashonal i ku mi no por a haña den ningun dikshonario. Señor Antonio Maria a trese pa mi fotokopia di pág. 203 di e buki titulá Beschrijvend en Verklarend Handwoordenboek der Psychologie, komponé pa Prof. Dr. Jac van Essen. Mi ta sita: "Internalisatie. Verinnerlijking in de zin van voor zichzelf behouden, in zichzelf verwerken van een moeilijkheid of konflikt. Gebeurt dit door gebrek aan uitingsmogelijkheden, dan kan het psych. evenwicht worden verstoord en zelfs de lich. gezondheid er onder gaan lijden. Zo de zgn. ingehouden agressiviteit van astmalijders. Dit moet er gelegenheid komen tot externalisatie. Werkwoord: internaliseren".

A.J. MADURO

Burgerlijke stand

WILLEMSTAD — ONDERTROUWD: Cletis Martina en Maritza Alment, Nicolas Montero en Neris Pérez Perez, Manik Dindial en Raquel Sanchez, Gensley Martina en Mireille Wederfoor, Erik Harms en Monabelle Monte, George Richards en Soylia Baranco, Joseph Carolina en Rosa Pérez de Plata, Antonio da Silva Teixeira da Camara en Maria Andrade Neves, Vicente Nicasia en Sharine Wehl, Alphons Willems en Althea Janga, Julio Coffie en Alpha Cardoze, Enrique Camacho Mejia en Rosaura Willmes, Cesar Salcedo en Jessy Mitchell, Cedric Marcha en Marina Perez Espinal, Essau Mathilda en Anilva Janzen, Edsel Engelhardt en Maria Solomons, Albert van der Rijst en Blanca Heyer, Longinus en Josephina en Antonia van Heiningen, Andrew Caines en Diana Illidge.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama en Piet Soda Fountain.

NOORD: Panaderia Turibana.

SAN NICOLAS: Nicolas Store; De Wit Stores in Sheratonhotel; Van Dorp in Americana en Holiday Inn drugstore.

KANTOORUREN: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316, 22950.
Pageboy: 027-774.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

BIOSCOPEN
ORANJESTAD
Boulevard Theater: 20.30 uur *Raggedy man* (14 jr.); 24.00 uur *Partners* (18 jr.).
Rialto: 20.00 uur *Search & destroy* (18 jr.); 22.30 uur *Liceista repitiente* (18 jr.).
BALASHI
Drive-in: 20.30 en 24.00 uur *E.T.* (alle leeft.).
SAN NICOLAS
Principal: 20.30 uur *Mi marido no funciona* (18 jr.); 24.00 uur *Calore in provincia* (18 jr.).

★★★

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz: tel.: 28288; Paradera: tel.: 25543; Savaneta: tel.: 47020; Brazil: tel.: 48301; Dakota: tel.: 29008; San Nicolas: tel.: 45906; tijdens kantooruren van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur: Patiastraat 27, tel.: 24444.

BOTICA'S: Oranjestad. Nacional, tel.: 26244; San Nicolas: San Lucas, tel.: 45119.

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Sta Cruz, Paradera en Noord: dokter A.S.Ridderstap, tel.: 28017.
San Nicolas en Savaneta: dokter O.L.Ponsé, via Centro Clinica San Nicolas, tel.: 48833.
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

★★★

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

PROTESTANTSE GEMEENTE (Kleine kerk): 20.00 uur Wereldgebedsdag-Wilhelminastraat.

BASKETBAL: 19.30 uur RCA vs Adams Chiclets; 20.30 uur Panama Store vs Amstel-Sporthal, Sta Cruz.

★★★

ZATERDAG
DIVERSEN

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Oranjestad): openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-20.00 uur; dinsdag van 09.00-12.00/13.30-17.00 uur; donderdagochtend gesloten en 's middags open van 13.30-17.00 uur.

FIFLIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-17.30 uur; dinsdag van 13.30-17.30 uur; donderdag de hele dag gesloten.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA: dinsdag en vrijdag van 16.00-20.00 uur geopend.

STICHTING TOT BEVORDERING VAN VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00/13.00-16.00 uur-Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219/225.
Bij praktijken in het Wit Gele Kruis-gebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat/Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Barrio Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822: donderdag 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetio, Paradera 47A, tel.: 24280: dinsdag 08.00-10.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Zuidstraat 7A, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): **24 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

SPORT CAMACURI BOWLING CENTRE: maandag t/m vrijdag open van 18.00-24.00 uur; zaterdag van 13.00-19.00 uur; op zondag gesloten.

★★★

TELEARUBA: 17.00 Flintstone Frolics; 17.30 matinette; 18.25 cartoons; 18.30 nieuws in het Nederlands; 18.45 telenovela: Dancin' Days; 19.30 cocktail musical; 20.00 telenoticias; 20.30 you asked for it; 21.00 ladies man; 21.30 Arthur Clarke mysterious world (Giants of the Gods); 22.00 movie of the week; 23.30 resumen di noticias; 23.35 sluiting.

Directrice: om zakelijke, niet om politieke redenen

Ronny Brete weg bij Tele Aruba als news director

ORANJESTAD — De heer Ronny Brete is per 1 maart geen nieuws-directeur meer van Tele-Aruba, een functie die hij van zijn zeventien TeleAruba jaren, de afgelopen zes jaren heeft vervuld. Zijn functie wordt overgenomen door de heer Ted Schouten, die reeds enige jaren bij TeleAruba werkzaam is.

In een gesprek met de Amigoe bevestigde Ronny Brete desgevraagd zijn ontslag. Uit het gesprek komt duidelijk naar voren dat uiteindelijk dit "ontslag" ook voor hem een verrassing was. Ofschoon hij reeds jaren directeur van Produron is - een PR en advertentiebureau - werd hij nu voor de keuze gesteld of bij TeleAruba als fulltimer te blijven werken of bij Produron. Indien hij in zijn zaak zou blijven werken betekende dit ontslag nemen als fulltimer bij TeleAruba. Hij besloot - onder druk zoals hij het stelt - zijn ontslag in te dienen, aangezien men hem zo vlug mogelijk weg wilde hebben en daarbij zelfs de dertig dagen opzegtermijn wilde vergeten. Bij Ronny Brete bestaat sterk de indruk dat hier politieke invloeden aan het werk zijn geweest, vooral ook omdat hij de laatste weken voor het eilandgebied Aruba het tv-programma "RTC na vista" verzorgde.

Ronny Brete ontkent in het gesprek met de Amigoe ten stelligste dat hij door het Bestuurscollege zou zijn gevraagd de Arubaanse voorlichtingsdienst te gaan leiden. Ook de berichten dat hij door het BC zou zijn uitgenodigd om de RTC op kosten van het eilandgebied te gaan verslaan noemt de heer Brete onzin. Overigens heeft dit laatste bericht bij de Arubaanse voorlichtingsdienst de nodige deining veroorzaakt omdat de overheid niemand van de AVD meeneemt. De heer Brete wijst erop dat hij als niet fulltimer bij TeleAruba blijft werken, dat hij op verzoek van TeleAruba zondag naar Nederland vertrekt om de RTC voor TeleAruba te verslaan en dat TeleAruba zijn kosten betaalt. Om de kosten te drukken neemt TeleAruba zelfs geen camaraman mee, maar zal gebruikmaken van de twee personen van de mediadienst van het eilandgebied die naar Den Haag gaan. Helemaal niets van het eilandgebied, zegt Brete die het verhaal dat hij van het eilandgebied negentigduizend gulden zou ontvangen, een "krankzinnig verhaal" noemt. Als dat zo was "dan neem ik de hele Aruba press club mee". Tot slot geeft hij wel toe dat er door het bekleden van de twee functies namelijk nieuwsdirecteur van TeleAruba en directeur van een PR/advertentiebureau inderdaad conflict-situaties kunnen ontstaan. Daar heeft TeleAruba gelijk in, maar die situatie bestaat reeds jaren en was nimmer een bezwaar, nu ineens wel en nu moet ik op stel en sprong vertrekken, daar zit wat achter, aldus Ronny Brete die het betreurt dat op deze onprettige wijze zo'n einde aan zijn prettige tijd bij TeleAruba moet komen.

Mevrouw Mayra Maduro-Arends, directrice van TeleAruba bevestigde vanmorgen aan de Amigoe het ontslag van de heer Brete als news director. Zij wees erop dat toen hij zes jaar geleden weer in dienst trad Produron kleiner was als thans. Problemen bestaan er reeds sinds september 1982 toen de directie van TeleAruba Ronny Brete schriftelijk opnieuw wees op de tegenstrijdige belangen door de twee functies. Hem werd toen verboden nieuwsitems van zijn klanten voor het tv-nieuws te behandelen. Nu is het eilandgebied zijn klant geworden - hetgeen zijn goed recht is - aldus mevrouw Maduro, maar het eilandgebied is iedere dag in het nieuws en hij kan dit nieuws niet meer behandelen. Er waren verschillende redenen dat wij hem niet in dienst konden houden. Hij heeft zelf ontslag genomen waarbij mevrouw Maduro duidelijk stelde dat je iemand niet kunt dwingen als hij niet wilt. Wat de politieke kant - volgens de heer Brete - van dit ontslag betreft, stelt mevrouw Maduro dat hiervan geen sprake is. Wanneer de heer Brete accepteert dat politici hem opbellen, uitschelden en bedreigen, dan is dat zijn zaak en is hij zelf mansgenoeg dit te behandelen en van wie ook te nemen. Maar dat wil geenszins zeggen, aldus mevrouw Maduro, dat de directie van TeleAruba zich niets laat zeggen, zeker niet beinvloeden door politici. Zijn ontslag heeft absoluut niets met politiek te maken.

"Wij hadden zakelijke redenen om hem niet langer in dienst te houden. Redenen die ik niet behoef te noemen aangezien dit interne zaken zijn. De heer Brete kent deze redenen. Als hij het dan niet eens is met die redenen en nu zegt dat er politiek gespeeld wordt, waarom heeft hij dan zelf ontslag genomen, aldus de directrice van TeleAruba Mayra Maduro, die er tenslotte nog aan toevoegde dat niet TeleAruba de heer Brete verzocht heeft als parttimer te blijven werken, maar dat de heer Brete hier zelf om verzocht heeft.

Vanavond dienst Wereldgebedsdag

ORANJESTAD — De Wereldgebedsdag is op vrijdag 4 maart, en wordt gehouden in de Kleine kerk van de Protestantse Gemeente aan de Wilhelminastraat. De avond is toegankelijk voor mannen en vrouwen van alle gezindten en begint om 8.00 uur. De orde van dienst is opgesteld door dames uit het Caribisch gebied en de collecte wordt bestemd voor projecten in Haiti en Ecuador. De organiserende commissie hoopt op een goede opkomst.

Softballtoernooi in Kibaima Ballpark

ORANJESTAD — In het Kibaima Ballpark worden aanstaande zondag de laatste wedstrijden gespeeld van het hypokad softbaltoernooi. Het programma is als volgt: Aruba Video Center-Manuelito's (10 uur, winnaar 1); Flatstone-Que Hiciste (12 uur, winnaar 2); White Label Sluggers-Amstel Vets (2 uur, vriendschappelijk); winnaar 1-winnaar 2 (4 uur, finale).

Leo Tromp treedt op in kerk

SAN NICOLAS — In de Evangelical church te San Nicolas wordt zondagavond zeven uur een concert gegeven door Leo Tromp. De heer Tromp was jarenlang de Papiamentse nieuwslezer van Radio Victoria en beschikt over een uitstekende stem. Het concert zal voornamelijk bestaan uit zang. De Evangelical church is gelegen achter de Pieter Boerschool te San Nicolas.

Domino toernooi

ORANJESTAD — In hoffie Seroe Jantchi begint vanavond een domino knockout-toernooi, dat georganiseerd wordt door het domino team van Americana casino. De wedstrijden worden iedere avond gespeeld waarna de finale volgende week zondag is. Een groot aantal teams neemt aan deze dominostrijd deel.

PDA bijna klaar met handtekeningen

ORANJESTAD — De politieke partij PDA had tot half twaalf vanmorgen 330 handtekeningen. Het aantal vereiste handtekeningen is 353. De verwachtingen zijn dat de PDA vandaag ook klaar zou komen met de lijst. Als dit niet het geval is, zal men maandagmorgen verder gaan.

Nieuw Pova bestuur gaat werken aan zwembad

ORANJESTAD — Tijdens een algemene ledenvergadering van POVA werd een nieuw bestuur voor 1983/1984 gekozen. Dit ziet er na de functieverdeling als volgt uit: voorzitter L.Rasmijn, vice-voorzitter G.Jansen, eerste secretaris R.Bernadina, tweede secretaris I.Maduro, eerste penningmeester C.Bronswinkel, tweede penningmeester J.Leonard, en commissarissen E.Comenencia (materiaal), A.Marsdin (algemeen) en P.Simmons (sport). Een van de eerste activiteiten op het programma is te trachten het zwembad weer zwemklaar te maken.

Gereedschaps kisten gestolen

ORANJESTAD — Uit een auto in de garage van een autohandelaar op de Boulevard werden twee kisten met gereedschappen ter waarde van 1.500 gulden en een accu van 270 gulden weggenomen.

De dame M.H. deed aangifte van diefstal uit haar in aanbouw zijnde huis te Alto Vista van een generator van 1.800 gulden. De deuren van de woning werden geforceerd.

ORANJESTAD — Robrecht Willaert, van het weekblad Time geeft op de foto de nodige inlichtingen aan Toerismegedeputeerde Daniel Leo en hoofd van de Deco, drs. Humphrey van Trikt, over de speciale Time-Top editie, waarin Aruba over 8 volle pagina's propaganda zal krijgen.

Gewonde door schoten uit luchtdrukpistool

ORANJESTAD — De 51-jarige man K.S., wonende aan de Perústraat, werd door een kogel uit een luchtdrukpistool aan zijn bovenlip gewond en moest voor behandeling naar het ziekenhuis. S. verklaarde aan de Kinder- en Zedenpolitie dat hij zich in zijn woning bevond toen hij enkele schoten hoorde. Hij ging voor het raam staan en zag twee mannen in een boom voor zijn huis. Hierna volgde een kogel die zijn bovenlip raakte en vast bleef zitten. Zijn echtgenote bracht hem naar het ziekenhuis waar bleek dat de verwonding niet ernstig was. De politie stelt een onderzoek in.

Bushiri hotel neemt ontslagenen terug

ORANJESTAD — De directie van het Bushiri Beach hotel heeft besloten de twintig man personeel, die per 30 april hun contract niet verlengd krijgen en enige dagen geleden naar huis werden gestuurd, weer in dienst te nemen. Zij kregen een telegram waarin verzocht werd het werk te hervatten.

"In kringen" van het Bestuurscollege kwamen de ontslagen als een verrassing. Weliswaar heeft de overheid in het directe beleid van deze Hotelvakschool weinig te zeggen, niet vergeten dient te worden dat jaarlijks een subsidie wordt gegeven.

Het stichtingsbestuur en directie hadden op zijn minst de gedeputeerde van Onderwijs en die van Toerisme op de hoogte kunnen stellen. Beide gedeputeerden lieten dat gisteravond via de televisie ook duidelijk weten. Er vond het nodige overleg plaats met als resultaat dat de twintig man weer aan het werk kunnen gaan, waarbij ook maatregelen werden getroffen dat herhaling niet meer — zonder overleg met de overheid — kan gebeuren. Onder meer ligt het in de bedoeling dat de overheid de komende maanden meer geld beschikbaar zal stellen om het Bushiri Beach hotel te promoveren.

Dit weekeinde zijn persvertegenwoordigers door bemiddeling van het bureau Produron, met hun gezin de gasten van het hotel om nader met een en ander kennis te maken. Deze uitnodiging was reeds enige weken geleden uitgegaan voordat de ontslagen vielen.

Samenstelling adspiranten voetbalselectie

ORANJESTAD — De adspirant voetbalselectie welke van 6 tot 13 maart in Maracay deel gaat nemen aan een internationaal voetbaltoernooi bestaat uit de volgende spelers: Gregorio van der Linden, Robert Koolman, Marvin van der Linden allen van San Luis Deportivo, Richard Rodney, Wendell Paula, Emanuel Kelly en Alexander Hoek van RCA, Pablo Plaza, Haime Tromp, Frenklin Kelly, Anthony de Graaf en Ronald Nedd van Dakota, Marco Maduro en Sigmund Silvania van SCA, Michael Tromp van Bubali, Ronald Dix van RCS en Giovanny Giel van La Fama, Richard Dirks van Sportboys. De delegatie staat onder leiding van AVB voorzitter Charles Marchena, vice-voorzitter van de adspirantencommissie Felix Hoek, trainer/leider Carlos Hart en Armando Boekhoudt als secretaris. De Arubaanse selectie vertrekt zondagavond naar het nabuurland.

Ondervraagden bij Stimaruba enquete:

Aanpak van Reinigingsdienst verre van ideaal

ORANJESTAD — De Reinigingsdienst is verre van ideaal en de meeste mensen beweren erg netjes te zijn met hun afval. Dit blijkt uit het 2e deel van de Stimaruba-enquête waarbij 1386 mensen uit alle districten en milieus van Aruba door de schooljeugd ondervraagd werden.

Hieronder volgen de resultaten:

Vraag 4: Hoe vaak komt de vuilniswagen normaal bij u langs? 61 Procent éénmaal per week, 27 procent minder dan eenmaal per week, 8 procent meer dan eenmaal per week en 3 procent nooit.

Vraag 5: Vindt u dat voldoende? 62 ProcentNee, 34 procent Ja en 3 procent geen mening.

Vraag 6: Wat doet u normaal met het huisvuil als de drums vol zijn en de vuilniswagen is niet langs geweest? Ik stop het in grote plastic zakken of kartonnen dozen (50 procent), ik breng het zelf naar de dump (23 procent), ik verbrand het (17 procent), ik stort het ergens op een open plek of in de knoek (4 procent), ik stop het in de ton van de buren (2 procent), een ander antwoord (3 procent).

Vraag 7: Wat doet u met het tuinvuil dat niet in de drum kan? Verbranden (38 procent), ik breng het naar de dump (36 procent), ik bel naar DOW om het op te halen (13 procent), ik stort het ergens op een open plek of in de knoek (6 procent), een ander antwoord (5 procent).

Vraag 8: Wat doet u met het afval dat overblijft na een picnic of barbecue? Ik neem het mee naar huis (72 procent), een ander antwoord (dat was meestal "ik smijt het ergens in een drum") (14 procent), ik begraaf het in een kuil (8 procent), ik laat het liggen (4 procent).

Vraag 9: Wat doet u met het afval als er in de auto gegeten/gedronken wordt? Ik bewaar het in de auto en stop het later thuis in de drum (91 procent), ik bewaar het in de auto en gooi het later op een verlaten plek naar buiten (4 procent), ik gooi alles meteen door het raam naar buiten (2 procent), een ander antwoord (2 procent).

Veel mensen leverden naar aanleiding van vraag 4 tot en met vraag 7 spontaan commentaar op hun formulieren. Hier een selectie: de vuilniswagen komt nu eens wel, dan weer niet; meer drums nodig; plastic zakken en dozen zijn niet opgewassen tegen geiten en honden en het afval wordt door de dieren en de wind overal rondgestrooid; de vuilniswagen zou overdag moeten komen in plaats van 's nachts, dan kunnen de mannen tenminste zien wat ze doen, 's nachts zijn ze lui en ze krijgen veel overtime; ik huur elke maand een pick-up om het vuil naar de dump te brengen. Een goed voorbeeld voor de anderen; ik weet dat vuil verbranden niet goed is voor de buren, maar ik weet geen andere oplossing.

DE MENSEN MOETEN ARUBA SCHOON HOUDEN

Het commentaar van Stimaruba zelf over deze vragen is, dat afval niet alleen lelijk is om te zien, maar het wordt vooral in ons warm klimaat heel vlug een broeinest van bacteriën en ongedierte. Een goede Reinigingsdienst is dan ook een primaire vereiste voor de volksgezondheid. Bij de overheid weet men dat natuurlijk ook; men streeft naar een oplossing, maar kampt blijkbaar met de nodige problemen om al dat vuil regelmatig op te halen. Wat betreft de antwoorden (72 procent) op vraag 8 en (91 procent) op vraag 9, vraagt Stimaruba zich af waar al die rommel langs de wegen en op de picnicplaatsen dan vandaan komt.

Stimaruba zegt sterk de indruk te hebben dat een aantal ondervraagde mensen deze vragen niet naar waarheid heeft durven beantwoorden. Zij weten dan in elk geval wel hoe het hoort, aldus Stimaruba.

In aansluiting op deze enquête vindt Stimaruba dat het wel behulpzaam zal zijn als iemand van de overheid de nodige voorlichting zou willen verstrekken betreffende de bestaande wetten en faciliteiten.

Bemanningslid tanker beroofd

SAN NICOLAS — De buitenlandse J.U. (42), chief steward aan boord van de tanker Esso Halifax, werd door twee mannen aangevallen en beroofd van zijn portemonnee, inhoudende 40 dollar, een polshorloge en een gouden halsketting. De buitenlander verklaarde aan de politie dat hij in een der straten van San Nicolas door twee mannen werd vastgehouden en beroofd. Hij gaf aan de recherche een goede beschrijving van de twee mannen.

Pre-finale zangfestival voor schoolkinderen

ORANJESTAD — In Cas di Cultura wordt aanstaande zondag vijf uur de eerste pre-finale gehouden van het Voz-i-landia zangfestival voor schoolkinderen. Deze eerste ronde is voor 15 kinderen (tussen 6 en 9 jaar oud) van de verschillende scholen. Van dit aantal zullen 10 kinderen worden uitgekozen voor de grote finale op 17 april. De deelneemsters en deelnemers voor aanstaande zondag zijn: Vanessa Kock, Bruce Stamper, Giovanni Thode, Natalie Thielman, Jairo Dijkhott, Xiomara de Windt, Marise Maduro, Tonny Schouten, Sharlene Tromp, Jurene van der Hans, Salima Luydens, Marcia Croes, Mirla Croes, Marcia Luydens en Niurca Kock. Voorts is er het optreden van de winnares van vorig jaar, Marisol Tromp met haar liedje "Pushi preto". Kaartjes voor deze pre-finale zijn verkrijgbaar bij de verschillende scholen, Galeria Moderna, La Bonanza en Boekhandel Mariska.

Dakota bestuur

ORANJESTAD — Tijdens de onlangs gehouden jaarvergadering werd een nieuw bestuur gekozen voor het Centro di barrio y deporte Dakota. Daarin hebben zitting: voorzitter Felix Bardouille, vice-voorzitter Nemencio Jansen, secretaris Chidó Henriquez, penningmeester Gordon Toussaint en commissarissen Winnie Rojas, Modesto Desbarrida, Tito Jansen, Agustin Forant en Roy Stephens. Voorzitter Bardouille dankte tijdens de vergadering het echtpaar Antonio en Gloria Carlo voor werkzaamheden als bestuursleden in 1982.

Personalia

HARRY EN PRESENTACION Bareño-Croes te Piedra Plat herdachten gisteren het feit dat zij 45 jaar geleden in het huwelijksbootje traden. De heer Bareño wordt gezien als de grondlegger van de vooruitgang van Piedra Plat waar hij jaren geleden zijn bedrijven vestigde. Oud-gedeputeerde Grace Bareño is een dochter van het echtpaar, dat totaal tien kinderen heeft.

Op 25 april

Time top over Aruba

ORANJESTAD — Het wereldbekende weekblad Time zal op 25 april een speciale Time Top-editie uitgeven, waarin Aruba, als eerste Caribisch eiland, volle pagina's zal krijgen.

Aandacht zal worden besteed aan alle aspecten van de Arubaanse ontwikkeling, zoals toerisme, olieindustrie, infras[tructuur], luchtvaart, investe[rings]klimaat, onderwijs enz. Deze speciale editie is to[ever]trouwd aan Robrecht Will[aert], de speciale Time-coordinat[or voor] Europa, die dezer dage[n op] Aruba verblijft om het n[odige] materiaal te verzamelen.

Op de toeristenbeurs [van] vorig jaar in Berlijn, sprak [toe]rismegedeputeerde Daniel[s] met de heer Willaert [over] promotion voor Aruba. [Als] redactie-lid van het maand[blad] Travel Express zorgde de [heer] Willaert ervoor dat Aruba [in de] editie van februari/maart reeds de nodige propag[anda] kreeg. Deze editie zal voor de toeristenbeurs van dit [jaar] aan meer dan vijfhonderd [reis]agenten worden uitgedeeld.

Het weekblad Time hee[ft een] circulatie van 4,5 m[iljoen] exemplaren per week. De [spe]ciale Time Top-editie zal [daar]naast worden uitgedeeld [aan] meer dan zeshonderddu[izend] mensen die in verschillend[e sec]toren werkzaam zijn. De [aanlei]ding hiervan is in verband me[t het] 60-jarig bestaan van Time.

ORANJESTAD — ... gisteravond. ... bad de PDA nog steeds ... niet bereikt. Er ... avond 506 ... onder de Berlinski-lijst.

[D]EROTANDO FUJI KU SKOR DI 3-1 DEN SERIE FINAL

Pa di kuater aña konsekutivo

[T]igres a titula kampeon di sòftbòl maskulino AA

WILLEMSTAD – Tigres/SUBT ayeranochi a titula kampeon di sòftbòl kategoria maskulino dòbel A, propinando e ekipo di Fuji film un sota formal di 16–8, butando asina tambe un fin na e serie final kua nan a gana ku skor di 3–1. Esaki tabata e di kuater titulo kua e ekipo di Tigres a logra i di un forma konsekutivo. Pa e ekipo di Fuji ku apenas tin tres aña den kategoria superior esaki tabata un promé titulo lográ. Pa e mesun sen e ekipo por a bai ku titulo di kampeon si tuma na konsiderashon tur e oportunidatnan franko kua nan a tira atò durante dje serie.

E partido di ayeranochi a desaroya bastante pareu te na haltura di sinku inning. Tabata Tigres ku a habri e skor den e entrada inisial anotando un karera, 1-0. Fuji den di dos inning a boltu e skor na su fabor anotando dos kareda, probechando di un base por bola kua e pitcher habridor Igmar Rumai di Tigres a regala kombina ku dos hit. Den bom di mesun inning Tigres ta empata pa den bom di tres nan tuma ventaha anotando no menos ku kuater kareda, 6-2. E karedanan aki tabata debi pa gran parti na e deskontrol kua e pitcher habridor di Fuji Rules Gijsbertha a konfronta kune durante dje inning enkuestion. Na e okashon aki ela risibi relevo tambe di Edsel Plaatte.

Fuji den di kuater inning a hasi komo si fuera nan a lanta for di soño butando un rally di sinku kareda i kambia e markador na 7-6 den nan fabor. E prinsipal batasonan den e inning aki tabata dos doblete di respektivamente Edson Sophia i Luty Jacoba.

GOLPI KRUSIAL

Tigres kon ku bai bin ta empata e skor den bom di e mesun inning number kuater, pa despues nan propina nan adversario e golpi krusial i alabes mortal den di seis. Den bom dje inning aki e "tigernan" di Seru Parera a krusa e plato di kas na no menos ku seis okashon, probechando di algun error kostoso di nan adversario. E deskontrol kua Payá Boekhouder a demonstra den e inning aki despues di ku ela releva Edsel Plaatte tambe a resulta kostoso. Prinsipalmente e base por bola i lansamentunan deskontrola a pisa un ton. Finalmente tabata Francis Mercelina kende a tira restu dje partido.

E sifranan final relashona ku e partido ta komo siguiente: Pitcher ganadó a resulta Glenn Felida kende a releva Igmar Rumai, perdedó Edwin "Payá" Boekhouder. Pa Tigres: 16 kareda, 6 hit i 4 eror. Pa Fuji: 8 kareda, 11 hit i 5 eror.

PICHINGOLO

Den e prome enkuentro kua a tuma lugá ayeranochi e ekipo di Pichingolo/Hilton Casino a obtene otro viktoria den kategoria femenino dòbel A, ku nan pitcher estelar Soraida Juliana demonstrando otro gran prestashon.

"Aida" Juliana manera kariñosamente e ta wordu yama, ayeranochi no tabata niun tiki kariñoso ku su adversarionan di Cardenales/Kentucky propinando nan un blankeo di 2-0, permitiendo unikamente kuater hit. Pa Pichingolo: 2 kareda, 6 hit i 1eror. Pa Cardenales: sero kareda, 4 hit i 1 eror. Pitcher perdedó a resulta Adamus.

KONTINUASHON

E kampeonato a kontinua awenochi den stadion di SUBT na Kintjan ku dos partido, ambos valido pa kategoria femenino AA. Pa mitar di ocho Green Sands ta enfrenta Cardenales i pa 9'or Wild Cats ta sali kontra Sport Ambassadors.

WILLEMSTAD – Riba e kombinashon di potret por mira e momentu kaminda ku e presidente dje bond di sòftbòl lokal, señor Celfriedt Homoet, ta hasi entrega di premio na representantenan di Tigres i Fuji. Tambe por mira e ekipo di Tigres ku ayeranochi a logra nan di kuater titulo kampeonil den su totalidat.

[K]ampeonato habri [d]i hisamentu di [p]eso mayan den SDK

[W]ILLEMSTAD – Mayan [C]uracaose Gewichtheffers [B]ond" ta organisa su prome [ka]mpeonato habri di hisamentu [di] peso (weightlifting) pa kategoria junior i senior. E [ka]mpeonato ta pendiente pa [ko]minsa 8'or di anochi den e [sa]la kubri di Sentro Deportivo [K]orsou na Brievengat. Un [s]uplika ta bai na tur partisipan[te] pa nan ta presente pa mas [ta]rda 6'or di atardi ya ku e "weight-in" ta programa pa [tu]ma luga entre 6'or pa 7'or. E [b]ond en kuestion ta invita tur [d]eportista i pueblo di Korsou en [g]eneral pa bin apoya e partisipantenan ya ku indudablemente varios rekòrt lo wordu [ku]bra.

Petronia en De Freitas winnaars tweede vlucht bij "De Snelvlucht"

WILLEMSTAD – Met 114 duiven van 16 deelnemers hield postduivenhouder vereniging "De Snelvlucht" op afgelopen zondag de zesde wedvlucht met jonge duiven competitie 1982/1983, onder sponsorschap van "Coca Cola" en "ABC-Construction". Ook dit keer vond de luchtlossing plaats op ongeveer 150 km N.O. van Curaçao boven open zee. Het zicht was minder goed, waardoor er meer duiven laat arriveerden dan op de voorgaande vlucht. Het was evenwel geen beletsel voor de echte cracks om er hard aan te trekken; gelost om ongeveer 08.10 uur arriveerde de eerste groep duiven met sterke wind in het voordeel op Curaçao in ongeveer 82 minuten en verrasten menige deelnemer. De hoogstgemiddelde snelheden van de nummers 1 en 2 (R.Petronia) en 3 (P. de Freitas) waren maar liefst respectievelijk 1881.119, 1879.877 en 1878.198 mpm.

De complete uitslag van de vlucht was: R.Petronia 1.2.4.37.38.44; P. de Freitas 3.(30).33; L.Bouwhuis 5.19.49.50.(62); W.Geurds 6.10.12.35.(46).47a; C.Domacassé 7.8.24.32.39.(42); E.Agatha & Zn. 9.21.22.(36); F.Vlaun 11.(23).25.26.48; A.Petronilia (13).14.18.40.43; A.Pestana 15.20.34.41.45; E.Panneflek (16).17.28.29.52.55; L.Maria 27.(58).60a; R.Evertsz 31.53.54; J.Francisca (47).57.59.60.61.63; D.Seferina (51); Th.Montero 56.

De volgende vlucht is gepland voor aanstaande zondag, een vlucht over ongeveer 250 km met luchtlossing. In korven met maximaal 8 duiven morgen van 19.00-20.00 uur.

REUTTE (TIROL) – Een 52-jarige man uit het Zuidhollandse Rijswijk is woensdag bij het skien in Oostenrijk dodelijk verongelukt. Hij werd bij het oversteken van een verkeersweg in Reutte aangereden door een auto. Hij overleed ter plaatse aan ernstig hoofdletsel. ANWB en politie in Rijswijk konden woensdagavond niets meedelen over de identiteit van het slachtoffer.

HAARLEM – Het Nederlandse zaalhandbal blijkt in hoge mate afhankelijk van Wil Jacobs. Nederlands veelzijdigste handballer kampt sinds de laatste fase van de voorbereiding voor het toernooi om het wereldkampioenschap (B-groep) met een knieblessure, die ook zijn ploeggenoten van pijn doet kreunen. "Wij zijn psychologisch gebonden aan de aanwezigheid van Jacobs", geeft trainer Jan Kecskemethy toe.

Het kwam de Tsjechoslowaakse oefenmeester dan ook uiterst ongelegen dat de handballer van het jaar na 37 minuten van het duel met Israel van h et veld moest worden gedragen. Bij een schotpoging die in een botsing met doelman Iossi Samet resulteerde, begaf het geteisterde lichaamsdeel van de 22-jarige spelverdeler het weer.

Het gebeurde op een moment – hoe opmerkelijk in dit stadium tijdens een handbalwedstrijd – dat de ontmoeting reeds gelopen was.

Aktividatnan di Klup di Agedres Janwe

WILLEMSTAD – Klup di Agedres Janwé ta bai kuminsa proksimamente ku nan kompromisonan importante, despues di a prepara su hungadónan seriamente pa esakinan. Pa djasabra awor tin riba programa un kampeonato di rapitran ku ta priminti di bira hopi interesante.

Durashon dje enkuentronan lo ta 5 minüt pa kada hungadó i e kampeonato lo keda efektuá riba solamente un djasabra y esei ta 5 di mart awor. E sistema ku lo wordu aplika ta e sistema "trapi" rekonose internashonal den torneonan di agedres i ta un poko kompliká, pero tòg basta atraktivo. E kampeonato ta planeá pa kuminsa 9'or en punto ku entrenador Alvin Smith dunando promé ku e ora stipulá un splikashon dje sistema aki. Relashoná ku esaki Klup di Agedres Janwé ta suplika su miembronan pa ta presente na ora i asina pa ta altanto dje sistema. E kampeonato ta tuma lugá na Sentro di bario Janwé mientras ku pa e promé tres puestonan lo tin un premio disponibel.

Klup di Agedres Janwé despues dje kampeonato aki lo mester partisipa den un kompromiso di reto kontra Klup di Agedres Capablanca. Den e promé interkambio Janwé a gana di Capablanca ku un puntuashon di 6 punto kontra 4 punto. E enkuentronan aki tambe lo bai bira un gran espektakulo, mirando ku e hungadónan di Janwé ta bon prepará i ku Capablanca presentando ku nan mihó hungadónan pa trata na domina e muchanan di Janwé despues di a sali derotá den e promé interkambio. E enkuentronan di reto lo tuma lugá 18 di mart proksimo pa 8'or di anochi na Sentro di bario Janwé.

E kampeonato regular mes di Klup di Agedres Janwé ta start sali riba 26 di mart proksimo. Pues pa luna di mart Klup di Agedres Janwé lo ta basta aktivo. Tur hende ta bon bini djasabra awor na Sentro di bario Janwé.

CAGLIARI – De Italiaan Giuseppe Saronni is donderdagmiddag winnaar geworden van de 32e editie van de wielerwedstrijd Sassari-Cagliari. De wereldkampioen legde de 216 kilometer af in 4 uur 55 min en 9 sec. Het kwam tot een gemiddelde van 44,589 kilometer per uur.

[R]elashon ku partido di djadumingu kontra Dakota

[U]NDEBA ta konta ku sosten di su fanatikada

WILLEMSTAD – Union [D]eportivo Bandabou (Undeba/NAC) ta gradisi tur esnan [k]u a sostene nan durante e wega [k]ua nan a hunga na Aruba kon[tr]a Dakota pa Kopa Antiyano, [p]rinsipalmente e sentenares di [f]anatikonan ku a kompaña e [e]kipo i a duna e hungadónan [s]osten moral riba tereno na [A]ruba. Naturalmente tur hende [n]o por a bai Aruba pa sostene [U]ndeba ayanan. Undeba, no [d]en un di su miho weganan, a [e]mpata ku Dakota dos pa dos [na] Aruba.

Djadumingu awor pa 4'or di [at]ardi Undeba lo hunga su di [d]os enkuentro kontra Dakota [d]en stadion di SUBT. Un suplika ta bai na tur e fanatikonan [k]u a sostene e ekipo asina bon [a]fa pasa i henter pueblo di Korsou pa bin apoyá nan ekipo.

Pa por fasilita e fanatikonan di Bandabou ku transport, lo tin tres konvooi gratis pa transporta tur hende. E konvooinan lo kore e siguiente ruta: Un konvooi ta sali for di Bou di Barber, uno lo sali for di dilanti skol di Soto i e otro ta sali for di Lagoen pasa via Westpunt bai stadion di SUBT. Tur tres konvooi lo sali mitar di tres for di Bandabou.

Por haña karchi kumpra tambe for di trempan na snack di Popo na Barber, na Toko Santa Martha na Gabi i serka Vera Djaoen. Tur fanatiko ku ke kumpra kaarchi na Bandabou mester hasi esaki prome ku djadumingu, pasobra riba e dia en kuestion por haña karchi solamente na stadion di SUBT.

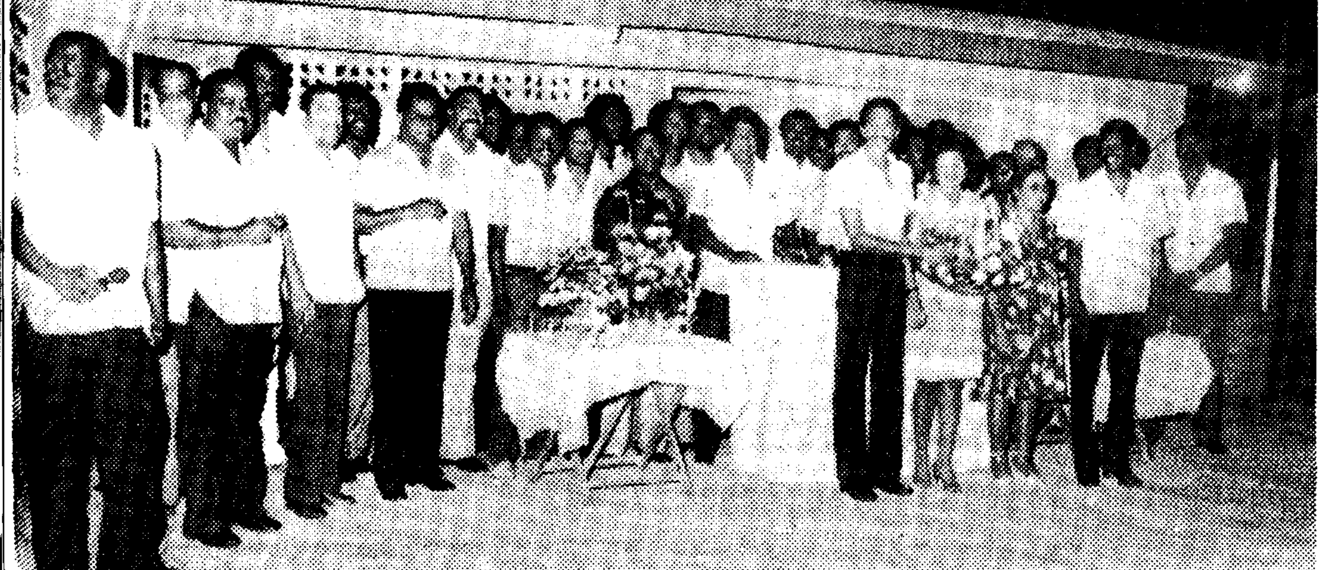
Korda ku ta ku bo sosten i apoyo Undeba a logra lokual ela logra aña pasa. Ta pesei nos kier pidi bo un biaha mas pa bini na kantidat grandi den stadion di SUBT pa 4'or di atardi djadumingu awor bin anima bo ekipo.

Direktiva di Undeba ta partisipa na tur su hungadónan ku e training di awe djabierne ta (5.30) ma lugá pa mitar di seis (5.30) na tereno di Barber i no na tereno di SUBT.

Prome aktividat di Free Way Fist

WILLEMSTAD – Despues di un temporada di sosiegu Free Way Fist enkabesa pa Oswin Hose, ta start djadumingu proksimo ku su aktividatnan pa aña 1983. E prome programa di djadumingu ku ta tuma luga kuminsando 10'or di mainta na St Janschool na Barber ta ensera unikamente e ramo di Kick-boxing. Entrada ta kompletamente gratis i tur hende ta bon bini. Tambe lo tuma luga riba e dia enkuestion entrega di trofeo na e kampeon di full contact di Korsou kende ta Ronald Sluis.

[W]ILLEMSTAD – Riba e [k]ombinashon di potret por mira [a]lgun dje aktonan ofisial ku a [t]uma luga ayeranochi na ball[p]ark di Sta Maria relashoná ku [s]elebrashon dje di kuater lustro [d]i e ekipo di beisbòl Sta Ma[ri]a/Pirates/Miller High Life. [P]rimeramente por mira gran [p]arti dje hungadó- i dirigente[n]an kende huntu ku Frank Cu[r]iel (parú te dilanti huntu ku su [e]ma i ruman Marjorie) a lanta [e] ekipo. Tambe por mira e mo[m]entu kaminda ku señor Ma[r]tugg (representante di nan [s]ponsor nobo) ta hasi un entrega simboliko na e komisario di [m]aterial Mi Filé. Un publiko [b]astante grandi ayeranochi a [h]asi akto di presensia, dunando [a]sina honor i respet na eksistensia dje ekipo.

"Knock-out" di sòftbòl Warda "D"

WILLEMSTAD – Durante dje fin di siman ku ta tras di lomba a tuma lugá tambe apertura dje "knock-out" di sòftbòl organisá pa Warda"D", na tereno di Post VI na Rio Canario.

E resultadonan tabata komo siguiente: Angelo Mini Shop a dal Uniko ku skor di 12-11. Pitcher ganadó tabata Compader Thielman, perdedó C.Benschop. Boy Merien 4-2 i Frank Mari 3-2 a destaka na bate pa Mini Shop.

Den e di dos partido Concorde a pasa riba Pepina ku skor di 7-5. R.Heymans a bai ku e viktoria i A.Geerman a karga e derota. R.Bernardus a destaka na bate pa Pepina.

Huizerstars den e di tres kompromiso a suta Family ku skor di 11-7. S.Duncan a gana, mientras ku N.Toppenberg a perde. A.Leonora a bai di 3-3 pa Huizerstars.

E ekipo organisadó dje torneo Warda "D", den e di kuater partido a suta Baskin Robbins ku skor di 10-1. R.Magdalena a bai ku e viktoria i G.Pieter a sufri e derota. Roy Inesia a bai di 2-2 pa Warda inkluso un homerun.

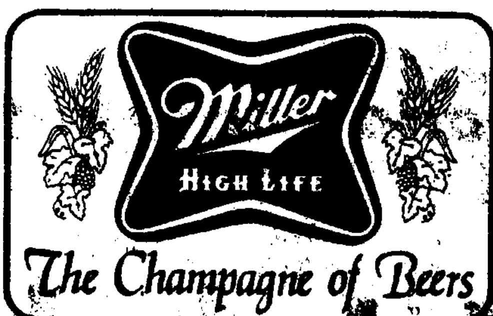
Pepina i Uniko a enfrenta otro den e ultimo wega, valido pa e buelta di perdedó, ku Uniko triunfando ku skor di 12-8. D. Martina a gana i A. Chiquez a perde. J.Marval i E.Wellhouse a bai di 4-2 pa Uniko.

E "knock-out" ta kontinua durante dje fin di siman na tereno di Post VI i tur hende ta bon bini.

Pirates

STA. MARIA PIRATES MILLER HIGHLIFE

Direktiva i miembronan

di

Wildcats Something Special

ta felisita

Sta. Maria Pirates

Miller

cu "Miller Highlife"

cu selebrashon di su 4° lustro.

Na nomber di direktiva

C.M. Lodewijk - Presidente!

Riba e potret por mira señores Mi Filé, Ronnie Clementina (presidente di e ekipo), Frank Curiel i e representante di Centrale Handelmij ...

1963 20 1983

" Sta. Maria Pirates "

Miller High Life

MASHA PABIEN

ku celebreshon di bosnan 20 anja di eksiste... sha. Nos ta desea bosnan ekipo hopi hopi ... anja mas.

SUPER SPORT SHOP

Colon Winkelcentrum

Masha Pabien

Na direktiva i miembronan di

STA. Maria Pirates

Miller High Life

"Miller Highlife"

... 20 anja di eksistensha

Hopi ekito pa ...

FRANK MASHA PABIEN

Direktiva i miembronan

Alpha

Pirates
Santa Maria

DANKI—DANKI

Direktiva di

Sta. Maria Pirates

"Miller Highlife"

ta gradisi representantenan di nan prome sponsor "100 Pipers"

representantenan di nan di dos sponsor "Marlboro"

i tambe nan aktwal Sponsor Centrale Handelmij N.V.

ku ta patrosinador di e cerbez "Miller Highlife"

Tambe gradisimentu ta bay na tur instansha, fanatico i tur otro simpatisante ku durante e 20 anjanan a mustra nan atenshon pa nos ekipo

Pirates
Santa Maria

Miller High Life

20

1963 — 1983

Miller High Life

Sta. Maria Pirates

... nan 20 anja di ekst...na. Nos ta spera ku bosnan lo sigi ... hopi anja mas ...

Miller High Life

Frank "Cacho" Curiel

1963 1983

...aki ta e ekipo aktual di Sta Maria Pirates den su totalidat. E aña aki "Pirates" ta bai en buska dje titulo maksimo di beisbòl lokal.

Hoofd Verpleging: sfeer in hospitaal vermenselijkt

WILLEMSTAD — De sfeer in het Sint Elisabeth hospitaal is aan het vermenselijken. Het gebeurt nu veel minder dat bv afdelingshoofden niet met elkaar praten. Zo verklaarde broeder Rosario aan Watapana, het personeelsblad van het Curacaose hospitaal. Broeder Reginald Rosario is het hoofd van de Verplegingsdienst.

In verband met deze functie geeft hij te verstaan dat hij "juist aan deze intermenselijke relaties veel aandacht" wil besteden. "Want technisch functioneren we heel redelijk in dit ziekenhuis. Het probleem is meer: hoe praten we met elkaar en hoe leren we luisteren naar wat niet gezegd wordt".

Zaken als belangstelling voor de ander zijn van groot belang. "Over het algemeen kan ik zeggen, dat we op de goede weg zijn", aldus broeder Rosario. Men mag echter geen wonderen verwachten. Wat lang is scheefgegroeid kan men pas heel langzaam rechttrekken. De uitdaging is voor hem: om op die heel lange weg "het spoor niet kwijt te raken".

Lagerwaard over Debrot novelle

WILLEMSTAD — Cola Debrot beschrijft in zijn posthuum verschenen novelle "de potpourri van toeval en willekeur" op bijna Zuidamerikaanse wijze: vanuit historisch perspectief met talloze verwikkelingen en een veelheid van personages", aldus Henk Lagerwaard in NRC Handelsblad. Hij besluit zijn recensie met : Voeg hierbij de subtiele stijl, de afwezigheid van psychologisch gezeur en de heldere verhaalstructuur-rechttoe rechtaan, zonder modieus geknip en geplak - en De vervolgden mag met recht "onnederlands" heten. Een eigenzinnig boek".

Enige vooruitgang geboekt mini-OPEC

LONDEN — Op de mini-OPEC in Londen, waar zeven van de dertien ministers van de olie-exporterende organisatie aan deelnemen is gisteren na vijf uur vergaderen, enige vooruitgang geboekt. Tot grote verrassing stuurde ook Libie een afgevaardigde. Dit land staat lijnrecht tegenover de zienswijze van de Perzische Golfstaten. Die hebben gedreigd met het verlagen van de olieprijzen van 34 naar 27 dollar per vat, indien binnen OPEC-verband geen overeenstemming kan worden bereikt. Op de mini-OPEC zijn ook Mexico, Engeland en Noorwegen erbij betrokken, ofschoon deze landen niet tot de OPEC behoren.

Voor eerst in Cariben Vrouw voorganger bij Methodisten

WILLEMSTAD — Voor de eerste keer in de geschiedenis van de Methodistenkerk in het Caribisch gebied en in de Amerikas is een dame tot voorganger benoemd en wel voor de kerk op Montserrat, waar Relis Marin, als zodanig is benoemd. Tijdens de onlangs gehouden regionale vergadering van de kerk op Nevis, werd onder meer besloten tot een aantal overplaatsingen van voorgangers. Voor Aruba werd dit dominee D.C.Henry, voor Curaçao L.Brissit en voor Sint Maarten ds Fr.Roberts en voor St Kitts ds J.Gumbs.

Ledental van CTRC toegenomen

WILLEMSTAD — Het ledental van het Caribbean Tourism and Development Institute (CTRC) is aangegroeid tot 33. Onlangs heeft Trinidad and Tobago zich aangemeld, even later gevolgd door de republiek Suriname. Het aantal leden van overheidszijde werd daarmee 29. Verder zijn volwaardig lid de Caribische hotel-organisatie CHA, de Caribische toerisme organisatie, CTA, de Eastern Caribbean Tourist Association (ECTA) en CADEC, het ontwikkelingsorgaan van de Caribische conferentie van kerken (CCC). Er zijn verder tien vrienden van het CTRC. Er is een nieuwe categorie leden in de maakt: namelijk geaffilieerde leden. Zo meldt het CTRC-blad Caribbean Tourism.

Tula bestuur

WILLEMSTAD — In de Antilliaanse vereniging Tula in Eindhoven heeft men zich een nieuw bestuur gekozen. Dit bestaat uit voorzitter Reginald Saturnino, secretaresse Yvette Anthony, adjunct secretaresse Altagracia Koster, penningmeester Edwin Everon en zijn adjunct Philips Rama en de commissarissen Amado Kusmus (cultuur) en Rudy Betrian (sport). Tula kent een eigen zaalvoetbalteam dat aan de officiele competitie meedoet.

Gev Min ontmoet welzijns organisaties

WILLEMSTAD — Gevolmachtigd minister drs Marco de Castro heeft een bijeenkomst belegd met bestuursleden en coordinatoren van Antilliaanse welzijnsstichtingen in Nederland bij welke gelegenheid onder meer de financiele problematiek aan de orde kwam. De bezuinigingsdrift bij de Nederlandse overheid bedreigt ook de subsidies voor de Antilliaanse organisaties. Men was het met elkaar eens dat Antillenhuis en de welzijnsorganisaties autonome instanties zijn, maar dat men elkaar wel kan aanvullen. Verder kwamen zaken aan de orde als de toenemende discriminatie, kinderen die aanpassingsproblemen hebben op de Nederlandse scholen. Men zei over en weer dat het nuttig zou zijn zulke bijeenkomsten periodiek te beleggen zodat men over en weer op de hoogte blijft.

ZOEKERTJES
DINSDAGS EN VRIJDAGS

tot 10 woorden
F. 5,50
Elk woord meer f. 0,25
UITSLUITEND A CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

TOYOTA COROLLA DX '80 Stationwagon, prijs fl. 6.800,-, tel.: 612113.

EEN AUTO merk Ford Lacer GL, bj. 1982, zes maanden oud, financiering mogelijk. Inl.: tel.: 81322, toestel 122 (tijdens kantooruren).

COLT LANCER Stationwagon, fl. 3.900,-; umbroller baby stroller fl. 50,-; Philips hairdryer fl. 30,-; 2 scuba '80' tanks fl. 280,-+fl. 180,-; scuba '50' tank fl. 250,-; electric racing carset fl. 100,-, tel.: 89930.

PORCH SALE za. 5 mrt 9-12 uur: kinderspeelgoed Fisher Price; strijkplank; kinderstoel; lampen; keukengerei; servies; gordijnen; plafondfans; planten; verder ijskast (Westinghouse); stoof; wasmachine; 2 pers.-bed; ikea kinderbed; thonetstoeltjes etc., Rooseveltweg 346.

VW KEVER 1300 1981, i.z.g.s., 27.000 km, fl. 5.000,-, Heelsumstraat 9.

UN CHEVROLET Citation, bouwjaar 1980, fl. 8.500,-, financiering mogelijk; un Hornet, bouwjr. 1972, fl. 2.800,-, Seroe Grandi 74, Montagne.

LANCER 1400 '81, 35.000 km, prijs n.o.t.k., tel.: 54153, Architectenweg 3.

AUTO DAIHATSU 1977, tel.: 615378.

STATIONWAGON TOYOTA Corolla 1980, full equipped, i.z.g.s. voor fl. 7.000,-; 2 Pekingeesjes fl. 400,- p.st., Pto. Ricoweg 215.

KOELKAST GE 20.8 cuft., nofrost, 15 maanden oud, kleur Almond, NAfl. 1.100,-; wasautomaat Philips, 220 V, 1 1/2 jaar oud, NAfl. 800,-, tel.: 79071.

GMC JIMMY Desert Fox (tipo "Blazer"), 4x4, power-steering, power-brakes, airco, AM/FM, zaterdag/zondag tussen 09.00-14.00 uur tel.: 671017.

PORCH SALE: diverse huis-, tuin- en keukenspullen zoals: porchset; babyspullen; kinderbedjes; lampen; surfplank; vloerkleed; stereo-set; servies; pannenset etc., alsmede 2 auto's, tel.: 674784, Sta Rosastraat D 216B, zaterdag vanaf 9 uur.

WEGENS VERTREK: Matra Rancho, sportieve, comfortabele gezinsauto, 7 zitplaatsen, bouwjaar 1978, vraagprijs fl. 8.250,-, tel.: 674784, Sta Rosastraat D 216B.

MISTRAL KAILUA 81, speciaal voor harde wind, voor kenner die op gewone plank is uitgekeken, perfect, voetbanden, prima op zee. Penstraat 100, tel.: 614127.

GARAGE SALE dinsdag 8 maart, Panoramaweg 19 (hoek Bramendiweg) w.o. metaaldetector; tv-tafel; stoel; 11 feet boot; bankje; baby-commode; hoedenrek; boeken, 9-11/4.30-6.30 uur.

DATSUN 120Y 1978, den perfecto condicion. Inf.: tel.: 82104.

CAMARO LT 1978, Swammerdamstraat 4, tel.: 24797.

5 NIEUWE BS-banden, 615x13, tel.: 611426.

RENAULT 4 1973, fl. 1.500,-; 3-2-zitsbank en stoel fl. 750,-; wit 2-pers.-bed met nachtkastjes en matras fl. 500,-; windsurfer met 2 zeilen en autosteunen fl. 900,-; AEG wasmachine en centrifuge (220 V) fl. 475,-; 3 zonweringen (papier) fl. 50,-, Bosweg 22, tel.: 9-4335.

WEGENS VERTREK: 1 zit-+eetkamerset+buffet+zijkast; 1 airco; 1 wandkast met stereo-apparaten ingebouwd; 1 tv kleuren; diverse artikelen, Troepiaalweg 7, tel.: 82347.

TELEVISOR DI coló. Inf.: Cubaweg 77 despues di 3'or.

6 BARKRUKKEN (splinternieuw), tel.: 70597.

VLOOIENMARKT zondag 6 maart van 10-18 uur: antiek koperen klok; koper kandelaars; pocketbooks; babywalker; digital watch; radiowatch; 2 formica tafels; punchbowl; letterbak dingetjes; ±100 luciferdozen, Fokkerweg 7A.

GANGA—GANGA—GANGA pa motibu di viaje: 1 wandmeubel (3 pida cu lus) di fl. 2.559,- pa solamente fl. 800,-, bin probecha, tel.: 81573 despues di 8'or pm.

SUBARU 1600, bouwjaar 1979, fl. 4.800,- cash, tel.: 612900 toestel 146 (kantooruren).

WEGENS VERTREK: naaimachine, 220 V, fl. 350,-; tiener buro met stoel fl. 150,-; witte kast fl. 75,-, Petroleumweg 18, tel.: 80700.

WEGENS VERTREK eind juni: oudeiken 2 pers.-ledikant; oudeiken spiegelkast; 3-deurs linnenkast; wandmeubel; leren stoel; rietenstoel; houten porchset (verstelbare stoelen); lampen; stoof; koelkast/diepvriescombinatie; stereo-set; naaimachine; 12-snarige slaggitaar; groot houten buro, alles in goede staat, Montezumaweg 28.

HOBIE CAT 14 met trailer fl. 1.950,-, tel.: 70995.

ZATERDAG V.A. 9 uur: eenpers.-bed fl. 40,-; matras fl. 35,-; bamboo porchset fl. 100,-; eethoek fl. 200,-; stapelbed, hout, fl. 325,-; linnenkast, hout, fl. 325,-; eethoek fl. 500,-; buro, wit, fl. 100,-; 4 boekenplanken, wit, fl. 75,-; schoolbank fl. 75,-; rubberboot fl. 60,-; electr. naaimachine fl. 200,-; 1 weefgetouw, hout, fl. 100,-; 2 tuintafels fl. 45,-, fl. 35,-; 2 kinderspreien fl. 25,- p.st.; barkrukken fl. 15,- p.st.; 4 tuinstoelen fl. 65,-; ricerooker fl. 60,-; foodprocessor fl. 70,-; keukentafel fl. 60,-; lamp fl. 25,-; sprei, 2-pers. fl. 40,-; vouwfiets fl. 75,-; Chopper fl. 75,-; theewagen fl. 25,-; broodtoaster fl. 40,-; diverse planten; serviezen en glaswerk, Alexanderlaan 9, tel.: 44044.

TOYOTA CRESSIDA '78 met airco, in prima staat, fl. 6.500,-, tel.: 671051 na 5 uur.

HOUTEN FRAME uitslaande deuren en tevens gevraagd huishoudelijke hulp, tel.: 36075.

VRIESKAST, 2 jr. oud, fl. 295,-, tel.: 37254.

AMC HORNET, 4-deurs, 1975, fl. 2.500,-, tel.: 673416.

2 ST. PORCHSETS; 1 3-in-one Sony; auto Fiat '82; planten in potten, tel.: 36478, Biesheuvel 2.

AUDI 80L, bouwjr. '74, redelijke prijs, tel.: 671293.

MINI PORCH sale o.a. naaimachine; schilderijen enz., Mahumaweg 11A, tel.: 84130.

SUBARU STATIONWAGON 1978, vraagprijs fl. 3.000,- (incl. belasting geheel jaar 1983), Carawaraweg 52, tel.: 611785.

SUBARU 1981, financiering mogelijk, Ardennenweg 11, tel.: 23193.

WEGENS VERTREK: Renault 5 GTL, bouwjr. 1982. Adres: Seroe Fortunaweg 25.

WEGENS VERTREK: Honda Civic met cassette stereo, fl. 2.000,-, tel.: 54926.

20 FT ZEEWAARDIG zeiljacht met 75 PK buitenboordmotor, tel.: 70995.

GROOT EIKEN bankstel met mooie degelijk kussens, fl. 1.750,-, Tortugaweg 11, tel.: 83797.

ZEER UITGEBREID electronisch orgel met vele extra's; teak wandmeubel; bureau/toilettafel; boeken/bergkast; luxe Moulinex gril/bakoven, alles in staat van nieuw; planten; lampen etc., Tortugaweg 11, tel.: 83797.

1 VOLIERE FL. 250,-; 1 airco fl. 400,-; macramé schommelstoelen fl. 125,- per stuk; 1 z/w tv fl. 300,-; rails met gordijnen fl. 175,-; 1 wollen tapijt fl. 300,-; VW Bus fl. 9.000,-, 17 maanden oud, eind juni, tel.: 76015.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

EEN GEMEUBILEERD huis, inboedel z.g.a.n., Puerto Ricoweg 123. Inl.: tel.: 79080.

IN COSTA RICA (Cartago), 45 minuten vanaf San José, nieuw riant woonhuis (Finca), bevat o.a. 4 slaapkamers, 4 badkamers, zit/eetkamer, studio, washok, garage, overdekt terras, vuurhaard, ingebouwde kasten. Inl.: 76250 na 18.00 uur.

PERSONEEL AANGEBODEN CURACAO

WERK GEZOCHT voor zeer betrouwbare en zelfstandige hulp, omgeving Julianadorp, tel.: 9-4335.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

HULP IN de huishouding. Inlichtingen tel.: 615161.

DIVERSEN CURACAO

GEVRAAGD OPPASHUIS in Willemstad of omgeving voor de periode 23 april t/m 23 mei a.s. ten behoeve van keurig ouder Nederlands echtpaar zonder kinderen. Woningen met beschikbaarheid van dienstmeisje en auto genieten de voorkeur. Financiele vergoeding voor bovenstaande overeen te komen. Reacties gaarne telefonisch op nr. 70952.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

BANKSTEL; GASFORNUIS: aanhangwagentje voor kampeeruitrusting, Mabon 20H.

VW GURGEL, 2 1/2 jaar oud en een Mistral surfplank, 1 jr. oud, beide in prima staat, tel.: 23676, Moko 17.

EEN PHILIPS gasfornuis, 8 mnd. oud, Paradera 36, tel.: 28857.

WEGENS VERTREK: inboedel tegen aantrekkelijke prijzen, in juli mee te nemen, tussen 5 à 8 uur Seroe Bientoe 24A.

SURFPLANK MISTRAL met 2 zeilen en compleet kindertuig fl. 1.250,-; sunfish+trailer fl. 1.000,-, Wabistraat 11, tel.: 23571.

PORCH SALE: meubels; fiets; speelgoed; sound-system, zaterdag 5 maart van 10.00 am tot 5.00 pm; zondag 6 van 10.00 am tot 1.00 pm, Neptunusstraat 6, tel.: 21397.

TOYOTA STARLET Station 1981; Quasar 19" color tv, z.g.a.n.; stereoset (ampl., tapedecks, spreakers (50 W) output: bankstel; eetk.-set; bedden: kinderbedden; houten draaibank met beitels en diverse andere huish. artikelen, Van Deventerstraat 7, tel.: 25990 (achter Margrietschool).

BUILDING MATERIALS: 5 rolls heavy rubberoid; 6 cartons calv. nails (American); 22 meters American tiles; 1 electric meter box San Dewatt; 18' rubberboat with 25 HP motor+trailer, San Miguel 16.

TE KOOP GEVRAAGD ARUBA

EIGENDOMSTERREIN gelegen te Sta Helena, Ponton of Madiki, tel.: 48751.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

2 APARTMENTS fully furnished, 1 effiency fl. 500,- plus utilities, 1 3 room fl. 900,- plus utilities with maid service, San Miguel 16.

GEM. HUIS voor 2 maanden, periode van april t/m juni, Boerhaavestraat, tel.: 24063.

TE HUUR GEVRAAGD ARUBA

HOSPITAL EMPLOYEE looking for an unfirnished house in San Nicolas, tel.: 46944.

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

HENDE PA trabao di cas, 5x pa siman, tel.: 46553.

TA BUSKA un dama serio pa trabao di cas, preferible pa keda drumi. Pa inf.: jama tel.: 22138.

DIENSTMEISJE VOOR 3-5-maal per week, liefst 's middags, tel.: 23190.

DIVERSEN ARUBA

GED. ZIEKENVERZORGSTER zoekt werk voor het verzorgen van bejaarden, tel.: 23647.

CURAÇAO AGENDA

[illegible]EINDEDIENST [illegible] geneeskundigen
[illegible] van 08.00 uur t/m [illegible] Oost: [illegible] Medico Maria Pampoen, 615944/[illegible]: spreek. 11.30-[illegible] uur t/m [illegible] tel.: 80666. [illegible] district Bandabao: dokter [illegible], spreekkamer [illegible] 641[illegible] 18.00/18.00 [illegible] tel. [illegible]

★ ★ ★

[illegible] geopend van [illegible] t/m vrijdag van [illegible] uur; zaterdag [illegible] weeks heeft zuster [illegible] tel.: 648169/ [illegible] of zuster V/d Lou, [illegible] 53746.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur [illegible] volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; [illegible] van 07.15-10.00 uur, [illegible].

[illegible] (hospitaal) do pa lasha): [illegible] maandag t/m [illegible] van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80666.

TANDHEELKUNDIGE KLINIEK: woensdagmiddag van 14.00-16.00 uur gelegenheid voor behandeling.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur, zaterdag gesloten.

BOTICA'S (weekenddienst) [illegible], Coronoto, tel.: [illegible] Sta. Martina, tel.: [illegible]

VERLOF BEGRAFENIS
[illegible] Pallasstraat 8.
[illegible] van der Horst, Kapastraat 4.

★ ★ ★

ZATERDAG DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 07.00-19.00 uur "The Victoria (San Juan) vert. SELMA.

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Joh. van Walbeeckplein 13):

Afd. Volwassenen: dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00 uur; maandag, woensdag en vrijdag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-18.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is op maandag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op woensdag en vrijdag open van 15.00-[illegible] uur (voor [illegible]).

FILIAAL BARBER: maandag t/m vrijdag open van 09.00-12.00 uur, [illegible] van 14.00-19.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Conscientiesteeg, Plaza Brion): maandag [illegible] van 14.00 [illegible] 12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-[illegible] uur.

BIBLIOTHEKA MONQUI MADURO (Landhuis Bosi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur (voor afspraken gelieve mevr. Pijpers, tel.: 35119 of mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 op te bellen).

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: iedere zaterdag uitlenen van Franse boeken van 14.00-18.00 uur Fokkerweg 7.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Scharlooweg 77, tel.: 612859/[illegible]): openingstijden 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

SPEEL-O-THEEK (Uteweg): open woensdag en vrijdag van 15.00-18.00 uur.

LANDHUIS BRIEVENGAT: open [illegible] op werkdagen van 09.00-12.00/15.00-18.00 uur. Elke laatste zondag van de maand 09.00-[illegible] uur [illegible] verkrijgbaar bij [illegible] en Landhuis Brievengat.

HARIS GALLERY (Dr. Hugenholtzweg [illegible]): openingstijden [illegible]

DOCUMENTATIECENTRUM "ZIKINZA": geopend op werkdagen van 08.00-11.30/14.00-16.30 uur-Roodeweg 7A.

TEMPEL GALLERY: openingstijden dagelijks van 11.00-24.00 uur; zaterdags en zondags van 13.00-24.00 uur.

BIOSCOPEN CINELANDIA
19.00 en 21.00 uur *Death played the flute* (suspense, Engels, boven 18 jaar, fl. 2.75 en fl. 3,75); 24.00 uur [illegible] (actiefilm, Engels, boven 18 jaar, fl. 2.75 en fl. 3,75).

GOLDEN DRIVE-IN
21.00 uur *New York killer* (actiefilm, Engels, boven 18 jaar, fl. 5,-); 24.00 uur *The nesting* (actiefilm, Engels, boven 18 jaar, fl. 5,-).

★ ★ ★

TELECURACAO: 16.30 Magilla Gorilla; 17.00 cartoons; 17.15 club tele-pret; 17.30 AGHUSA; 18.00 the muppet show; 18.45 telenovela: Bunchi Days; 19.30 RVD; 20.00 notisiero tele-8; 20.30 I'm a big girl now; 21.00 Knots landing; 22.00 show di Job; 23.00 sluiting.

SYNAGOGE: museum open van maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur.

BARBARA BEACH CO.: iedere dinsdag- en vrijdagmiddag (behalve feestdagen) excursies en [illegible] naar de Tafelberg; vertrek: 14.00 uur vanaf de White Gate (Porta Blanca).

CARMABI (Caribisch Marien Biologisch Instituut): open [illegible] t/m vrijdag [illegible] uur.

CHRISTOFFELPARK: 08.00-15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

TENTOONSTELLING CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden [illegible] 12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

Regering schorst burgemeester Nairobi

NAIROBI — De regering van Kenia heeft donderdag de gehele gemeenteraad van de hoofdstad Nairobi geschorst en de burgemeester verboden het stadhuis te betreden. Er zal een officieel onderzoek naar hun beleid worden ingesteld. De afgelopen zes maanden is zware kritiek op het stadsbestuur geleverd vanwege de slechte werking van de openbare [illegible]

Inventaris bedreigde dieren en planten

WILLEMSTAD — In de komende twee jaar zal er een "Natural Heritage program" voor de Nederlandse Antillen opgezet worden. Het programma heeft als doel het aanleggen en bijhouden van een inventaris van bedreigde plant- en diersoorten op de Antillen. Op grond van die inventaris en analyse kan vastgesteld worden wat de prioriteiten zijn voor het behouden van de natuur. Het project wordt [illegible] in samenwerking tussen de Carmabi (Caribisch Marien Biologisch Instituut) en het Amerikaanse orgaan "Nature Conservancy".

De overeenkomst [illegible] onder andere het [illegible] van de Antillianen drie [illegible], die voor twee [illegible] worden in de [illegible] van de "Nature conservancy", waarna hij ze op de Antillianse natuur zal [illegible]. De kosten worden [illegible] gedragen door een Amerikaanse fonds en het Prins Bernhard Fonds van Nederland.

ORLD IN A NUTSHELL

FRANCISCO — Queen h II and Prince Philip, eeted by a small crowd ight sunshine after a torrential rain, visited elsco's glistening sym- all for serenades from Bennett ... ary. Outside, a crowd of 00 gathered ... hers and ... A gn reading "We love lizabeth" competed for with one saying "Free

OW — The Soviet accused West German of endorsing the United "foreign policy of ion" and conspiring to the German Reich. In a tary on the West Ger- Parliamentary elections , the Soviet Govern- newspaper Izvestia ed Moscow's opposition ruling Christian Demo- arty and their Bavarian , the Christian Social

N — With Sunday's election only three days West Germany's major blamed each other for month of record un- ment. The Federal Office said 48,000 wor- added to the jobless February, bringing the 2.5 million. Chancellor Kohl's Christian Demo- ... the gloomy figures Social Democrats, who Kohl of doing nothing about the country's economic problems.

GENEVA — An International Labor Organization report that criticizes trade union restraints in Poland says 32 Poles were slain in clashes with authorities under martial law. The regime of Gen. Wojciech Jaruzelski contends that there were 15 fatalities in civil disturbances in the year after the martial-law decree on Dec. 13, 1981.

LONDON — Arthur Koestler - author of "darkness at noon", the widely acclaimed novel of the Stalin purges - and his wife were found dead in their apartment. The Koestlers were members of the voluntary euthanasia society. Police said Koestler, 77 and his wife, who was in her fifties, apparently took an overdose of drugs. They said Koestler was believed to have been suffering from Leukemia and Parkinson's disease.

LONDON — Backing away from an immediate stoppage, leaders of Britain's 204,000 miners called for a rank-and-file vote on whether to stage a nationwide strike over a threatened closure of a Welsh mine. Arthur Scargill, leftwing leader of the National Union of Mineworkers, announced the decision to reporters after an emergency meeting of the Union's 27-member executive committee.

LONDON — The British Medical Association estimated that 60 percent of the British population would be killed in a 200-megaton nuclear bomb attack - a third more than estimates by the Conservative Government. A report by a BMA's Board of Science estimated that 33,5 million of Britain's 56-million population would die, compared with the home office's 20 million estimate.

SAN JOSE — Pope John Paul II prayed for peace Thursday before a million people, told nuns to stay out of politics and called on young people to forge an end to the region's bloody political fighting. He also visited a hospital for retarded and seriously injured children. Hours before the Pope spoke, Guatemala, where the Pope will arrive Sunday, executed six convicted terrorists, ignoring the Pope's personal plea for clemency.

ISLAMABAD — Customs officials claimed to have seized the largest single consignment of heroin in the world. They said they confiscated 421 kilograms (926.2 lbs) of heroin at Jamrud. Customs Officer Jehangir Khan estimated the street value of the drugs at 192.3 million US dollars. He said the drug was being smuggled from the tribal area along the Afghanistan border and was destined for Europe.

MANAGUA — Pope John Paul II comes here today amid simmering tension between the Roman Catholic Church and the leftist Government. The latest dispute surfaced over a Government supported "mobilization plan" limiting travel to the afternoon mass on Government-sponsored transportation. The Rev. Bismarck Carballo, the Church's spokesman in Nicaragua, charged the plan violates "the right of gathering to worship".

WASHINGTON — The State Department said the US is "going to do everything that we are able to do" to achieve its goals in El Salvador, including dispatch of a small number of additional US military advisers to train Salvadoran troops. Spokesman John Hughes said the Government will increase the number of US advisers in El ...

English Companion

By Jack Tippit

By Mort Walker

OKAY! WHO TOOK THE SALAMI?!

BEETLE, WOULD YOU MIND TAKING OFF YOUR SHIRT?

By Ted Shearer

Koersen Centrale Bank

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.44	1.46	1.48
PND STERLING	2.64	2.695	2.755
NED GLD	66.26	66.88	67.68
BOLIVAR	--.--	--.--	--.--
ZW FRANCS	86.67	87.39	88.19
FR FRANCS	24.74	25.84	26.54
DUITSE MARK	73.28	74.00	74.80
SUR GLD	--.--	100.07	102.59
IT LIRE	0.95	1.25	1.31

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENING VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 4 MAART 1983 EN TOT NADER ORDER :

9,75 PCT	OBLIGATIELENING 1979 PER 85/89	96,39
13 PCT	OBLIGATIELENING 1980 PER 86/90	107,84
12,5 PCT	OBLIGATIELENING PER 1986	104,00
12 PCT	OBLIGATIELENING PER 88/92	105,27

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 10.9 PCT.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIES KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN .

Land-en tuinbouw op Saba vooruitgegaan

WILLEMSTAD — De landbouw op Saba is verleden jaar in vergelijking met 1981 een stuk toegenomen. Zo verdubbelde de export naar Sint Maarten en Sint Eustatius. Men kon echter nog niet volledig aan de vraag voldoen. Gehoopt wordt dat de stijgende beweging zich ook in 1983 voortzet. Zo staat te lezen in het overzicht van het Sabaanse landbouwstation te English Quarter, zoals overgenomen in het maandblad Saba Herald.

Men kocht - met steeds tussen haakjes de corresponderende cijfers van 1981 - van de boeren aan overproductie op voor 48.317 (13.027) gulden op. Op de overheidsgrond werd voor 21.803 (18.683) gulden geproduceerd. Naar Sint Maarten en Statia werd uitgevoerd voor 60.225 (16.790) gulden oftewel 48.914 (22.480) pond (van 500 gram). Buiten de producten welke op Saba aan de man werden gebracht werd er 12.022 (3.9721) pond aan bananen verkocht, 5.885 (3.607) pond zoete aardappelen. 4.569 (2.111) pond Ierse aardappelen. 3.401 (109) pond peentjes of worteltjes.

In het overzicht wordt er op gewezen dat het beter is land- en tuinbouw-producten te kweken welke niet al te kwetsbaar zijn zoals kool, welke ook in de ijskast bewaard snel bederft. Men kan beter peentjes, spinazie, radijs, watermeloen enz, kweken. Deze producten geven min of meer hetzelfde inkomen, maar zij bederven minder snel. Tot zover het relaas in Saba Herald.

Saba in cijfers

WILLEMSTAD — De bevolking van Saba bestond op 31 december 1982 uit 1024 koppen: 495 mannen en 529 vrouwen. Zo blijkt uit het maandblad Saba Herald. Er kwamen verleden jaar per vliegtuig 10.408 passagiers aan op Saba. Het aantal passagiers dat per boot kwam bedroeg 3.935 zodat het aantal bezoekers in totaal 14.343 bedroeg; in 1981 kwamen er 14.087 bezoekers aan, van wie 9.916 per vliegtuig werden aangevoerd. Er werden in 1982 in totaal 26 passagiersschepen ingeklaard in de Sabaanse haven, maar ook 60 vrachtschepen; 251 jachten en 60 zeilboten; verder deden 77 sleepboten en barges het eiland aan evenals 41 trawlers, zeven motorboten, negen tankers en twee Nederlandse oorlogsschepen en één Franse patrouilleboot. Zo meldt Saba Herald.

Dit meldt nog, dat de Sabaanse kiezerslijst 649 namen telt, van wie 287 stemgerechtigden wonen in the Bottom of St Johns en 362 te Windwardside en Hells Gate. Van de stemgerechtigden zijn er 526 op Saba geboren, negen komen uit Nederland, zes uit Statia, 26 van Curacao en 40 uit Aruba.

Ingezonden

Bedevaartgangers

DE ARGUMENTEN DIE de secretaris-generaal van de MAN gebruikt om uit te duiden dat de RTC niet kan worden uitgesteld, snijden geen hout. No por sigui asina. Dat mag waar zijn, maar is het gevolg van het feit dat de laatste jaren alleen maar gekekén is naar wat Aruba wel of niet wil. Niemand heeft zich afgevraagd wat de bewoners van de andere vijf eilanden willen. Politici, die steeds een deurtje open willen laten staan om eventueel met de MEP een volgende regering te vormen, kunnen geen daden stellen die afdoende zijn. No por sigui asina omdat sommige van onze voorlieden rekening houden met het feit dat zij straks misschien Nederland ter wille moeten zijn. Op Aruba heeft men reeds in 1977 een materieel referendum gehouden.

Ik heb toen gesteld dat het nodig was op alle zes eilanden de kiezer te laten bepalen of men de onafhankelijkheid wil accepteren. Nederland wil daar absoluut niets van weten. Men vindt dat te gevaarlijk. Op Curaçao roepen alle partijen om het hardst dat wij zelf over onze onafhankelijkheid zullen beslissen. Niemand zegt daarbij dat zij bedoelen dat wij zelf de datum mogen invullen maar dat Nederland reeds voor ons beslist heeft. Als men op Curaçao een referendum voorbereidt en men laat het volk bepalen wat men wil, dan is het niet meer mogelijk aan de wensen van Nederlandse politici tegemoet te komen.

Het instellen van de commissie-"Mito" was een wanhoopsdaad. Het was de prijs die de MAN en de NVP moesten betalen om de Arubaanse oppositiepartijen in de regering te krijgen. Maar ondertussen wil men de bruggen niet achter zich verbranden. Wie het onderste uit de kan wil hebben, krijgt het deksel op de neus. Het kabinet-Martina III moet kiezen of delen. Daar is men duidelijk niet toe bereid.

Nederland heeft eerst getracht Aruba te overtuigen dat zij iets onmogelijks voorstonden. Ondertussen stonden zij zelf iets voor wat even onmogelijk is. De onafhankelijkheid van Aruba is een hersenschim. Een onafhankelijkheid van zes eilanden die tezamen niet in staat zijn tegenover derden hun territoriale onschendbaarheid te handhaven is evenzeer een onmogelijkheid.

Maar het gaat er Nederland in de eerste plaats om af te komen van de verantwoordelijkheid voor deze eilanden, ergo van het garanderen van hun onschendbaarheid. Heel naief zegt men dan dat je die garanties in de regio moet zoeken. Dan zeg ik welke wijze man laat de kat op de vis passen. Men weet in Nederland ook wel dat het allemaal niet kan, maar daar zegt men: "Juist omdat het zo moeilijk is, moeten wij het zo vlug mogelijk doen". Men hoopt dan dat de argeloze kiezer op de Antillen voor een fait accompli wordt gesteld.

In de wereld van vandaag zijn een groot aantal mensen in gaan zien dat het geluk van een volk en de persoonlijke vrijheid van de burgers in een land veel belangrijker zijn, dan de vraag welk staatkundig model gevolgd wordt bij een dekolonisatieproces. Wil men dit gegeven als uitgangspunt gebruiken dan moeten de kleine belangen van Nederland wijken voor de grote belangen van de volkeren van de zes eilanden van de Nederlandse Antillen.

Je kunt er de donder op zeggen dat Nederland naar de RTC gaat met de vaste bedoeling beslissingen te forceren. Beslissingen die niet door het volk maar door haar vertegenwoordigers zonder ruggespraak zullen worden genomen. Curaçao en de andere eilanden hebben twaalf jaar lang voor bête gespeeld. De argeloze politici van de diverse eilandsraden worden nu naar de slachtbank gevoerd. Carnénan ta bai plenchi.

Juan Miguel Gregorio Evertsz kan vooruit waarschuwen voor wat er te gebeuren staat, maar het zal niet meer helpen. Men heeft immers verplichtingen tegenover Nederland. Wie de geldbuidel hanteert, heeft de beslissing in handen. De gelijkwaardigheid van de beide delen van het Koninkrijk bestaat waarschijnlijk hieruit dat zal gebeuren wat Nederland wil. Ora caba di balia cu Almasola, valt er niets meer te redden.

SIEGFRIED W. RIGAUD

Waterzuiverings-installatie voorkomt lozing afval in zee

ÑAPA
VRIJDAG 4 MAART 1983
AMIGOE - WEEKENDBIJLAGE

ordinatie
gt bij DOW

Milieu-project van groot belang voor Curacao

WILLEMSTAD – Met het oog op de volksgezondheid moeten lozingen van ongezuiverd afvalwater in de zee zoveel mogelijk beperkt en liefst vermeden worden. Uit een groot aantal studies die in de afgelopen jaren verricht zijn is gebleken dat veel van de gezondheidsproblemen op Curaçao te maken hebben met het lozen van ongezuiverd afvalwater in zee. Het grootste gevaar voor de volksgezondheid schuilt echter in de bacteriologische vervuiling, omdat het klimaat, gecombineerd met de verspreide ongerioleerde woongebieden leiden tot een relatief groter besmettingsgevaar. Zo zegt een studie van de DOW over de opzet van een nieuwe waterzuiveringsinstallatie te Klein Kwartier.

Dit project, dat gefinancierd is met gelden van het Meerjarenplan komt volgende maand klaar. In principe wordt alleen de nieuwe wijk Montaña Bao op deze centrale installatie aangesloten, maar voor 1985 is een verdere uitbreiding van de installatie gepland.

BORSTEL

Van de heer Kees van den Bos, coordinator woningbouwprojecten van de DOW, vertelde dat op installatie ongeveer 1000 woningen aangesloten worden, waaronder 480 volkswoningen. Een bijna vier kilometer lange pijpleiding voert alle afvalwater vanuit de wijk naar de centrale op Klein Kwartier, waar het water gezuiverd wordt.

In de wijk zelf is er een tank, een soort ondergrondse opslagplaats (eengemaal), waar al het rioolwater terechtkomt, alvorens via de leiding door te stromen naar Klein Kwartier. Daar wordt het water eerst "belucht" in een grote, ovaalronde open bak. Met een grote toterende borstel wordt dan zuurstof in het water gebracht, om te vermijden dat het water bederft en gaat stinken (zoals dat bijvoorbeeld in beerputten gebeurt). Via deze "oxidatiesloot" gaat het water over naar een bezinkbak, een grote van onderen nauw toelopende tank, waar al het overtollige slib bezinkt. Het water blijft enkele uren in deze tank en wordt daarna eruit gepompt, naar de inzijgbedden. Daar zakt het water gewoon in de grond, tot het op gelijke hoogte komt met de grondwaterspiegel, en doorstroomt in de richting van de LVV wat verderop. Dit water kan dan weer opgepompt worden, net als alle andere grondwater, zo legde de heer Van den Bos uit.

AANPLANT

In de naaste toekomst wordt het gezuiverde water ook gebruikt voor aanplant op het terrein van de zuiveringsinstallatie zelf. Van den Bos legde uit dat dit water niet opnieuw gebruikt zal worden als drinkwater. Ook voor stank hoeft men niet bang te zijn. Van den Bos verklaarde dat er hierbij minder stank zal zijn dan als ieder huis zijn eigen beerput zou hebben.

Dit systeem is vriendelijker voor de volksgezondheid. Doordat er geen stilstaand water is, zal men ook geen last hebben van muggen en vliegen.

Voor het geval de stroom uitvalt, of bij welke andere storing dan ook, zijn de nodige voorzorgsmaatregelen al getroffen. Dat wordt direct doorgeseind naar de centrale, via het gemaal, waar de leiding afgesloten wordt. Het afvalwater dat de wijk dan produceert, komt zolang terecht in de tank van het gemaal zelf, die dan dienst doet als een grote beerput, waar het water gewoon wegzakt.

.....een overzicht van de werkzaamheden bij de zuiveringsinstallatie. In het midden het "huisje" van de klaarmeester dat ook dienst doet als een kleine laboratorium.....

...nog een beeld van de benzinktank: deze pijp voert naar boven, waar het overtollige slib door middel van een vijzel (een kleine pomp) opgepompt wordt en naar de inzijgbedden geleid, of terug in de oxidatiesloot.....

AFVALWATER

Dat de prijs van het water steeds duurder wordt, is niets nieuws. Maar studies hebben aan het licht gebracht dat 95% van het water, dat heden geproduceerd wordt, niet voor drinkwater dient, maar wel voor andere huishoudelijke doeleinden. Dus een zeer klein gedeelte, enkel vijf procent, wordt als drinkwater gebruikt.

Bij beerputten komt het water er terecht en wordt niet herbruikt maar na verloop van tijd (als het volraakt) opgepompt. Van de huizen die aangesloten zijn op een centraal rioolsysteem komt alle afvalwater in zee terecht. Er zijn op het eiland nog vijf grote lozingspunten waar dagelijks tonnen water in zee geloosd worden. Tezijnertijd wil men nu alle wijken met een centraal rioolsysteem aansluiten op een zuiveringsinstallatie, om verdere vervuiling van de zeeen tegen te gaan. Er is al een plan ingediend voor een soortgelijke installatie op Tera Korá, terwijl er ook plannen zijn voor het uitbreiden en vernieuwen van de installatie te Klein Hofje. Op deze laatste worden onder andere de wijken Brievengat, Julianadorp, Muizenberg en Seru Fortuna aangesloten, als het zover is. Marie Pompoen en omgeving denkt men in de

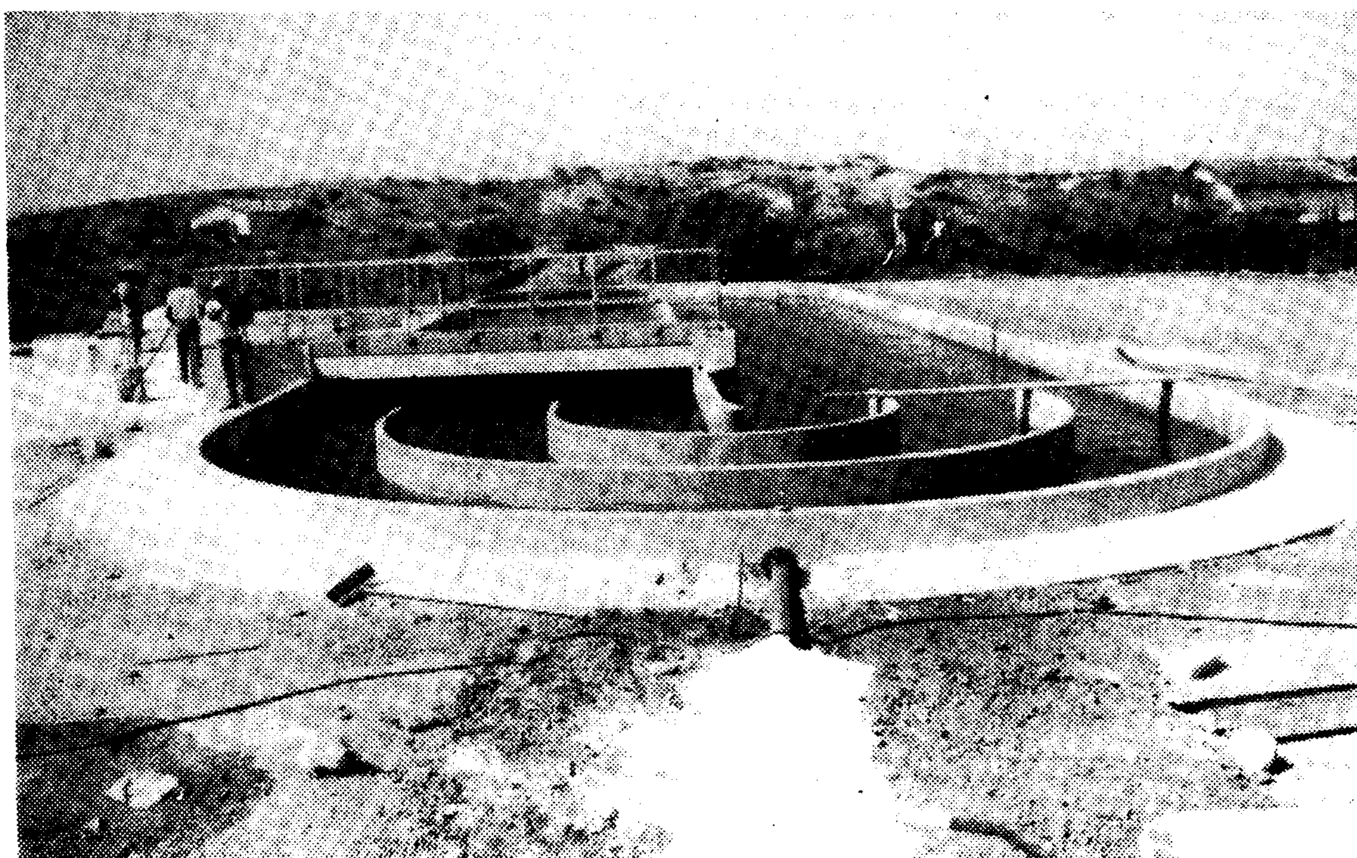
DOOR
CAROLINE THODE

toekomst aan te sluiten bij de centrale te Klein Kwartier, die nu in opbouw is. Punda, Scharloo en omgeving zullen blijvend via het gemaal Waaigat hun afvalwater in zee blijven lozen.

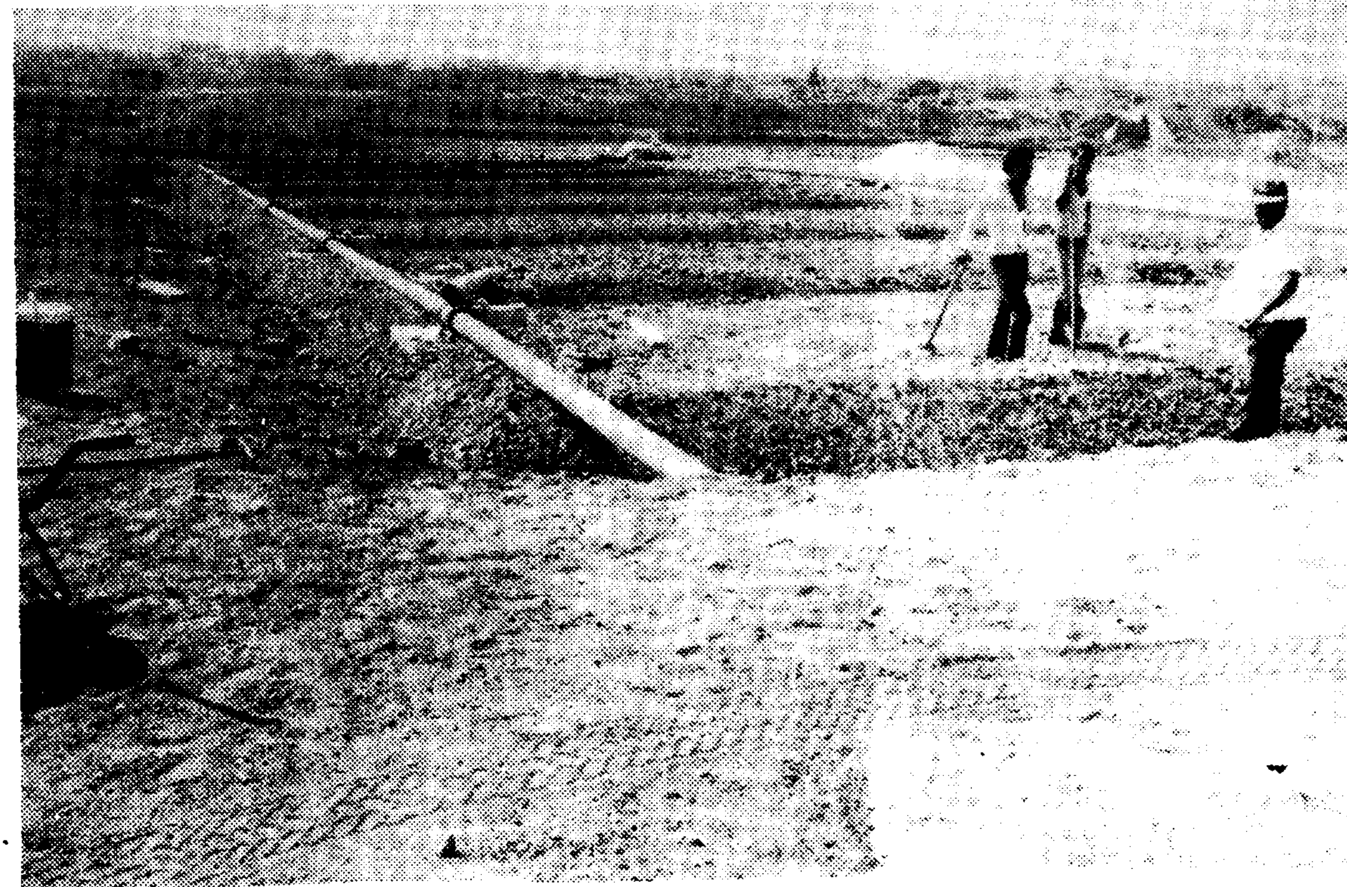
CONTROLE

De investeringskosten voor dit project zijn bijna 1 miljoen, zo verklapte de heer Van den Bos. Het beheer en de controle zijn in handen van de DOW. Aangezien dit water voor verschillende doeleinden herbruikt, zal worden, is een controle van de kwaliteit geen overbodige luxe. De chemische kwaliteit wordt gecontroleerd door de LVV, terwijl de bacteriologische controle voor rekening van de DOW zelf is, zonodig met bijstand van het Landslaboratorium en de Universiteit van de Nederlandse Antillen, aldus de heer Dwarkesing, hoofd van de sectie gezondheidsdienst van de DOW. De hele installatie wordt in de gaten gehouden door een "klaarmeester". In het laboratorium is er een schakelkast, waarop de klaarmeester duidelijk de situatie bij alle op de centrale aangesloten gemalen kan na gaan. In de toekomst wordt het dus mogelijk dat elke storing in één van gemalen direct doorgegeven wordt aan de centrale, waar de klaarmeester de nodige stappen zal nemen.

.....de benzinktank, voor het testen op waterdichtheid met leidingwater gevuld.....

.....de oxidatiesloot, waar zuurstof in het water gebracht wordt om te voorkomen dat het verrot en gaat stinken. De borstel waarmee zuurstof ingebracht wordt, is onder het "bruggetje" bevestigd.....

.....hier eindigen de leidingen in de inzijgbedden, waar het slib en water straks gaan stromen. Het water zinkt in de grond tot bij de grondwaterspiegel, terwijl het slib gedroogd wordt en zeer geschikt is voor gebruik als landbouwmest.....

De capaciteit van de huidige in aanbouw zijnde centrale is voorlopig groot genoeg voor de woningen die er op aangesloten zullen worden. De aard van de zuivering vereist echter aanpassing en uitbreiding dat nu ook in een voorbereidend stadium is.

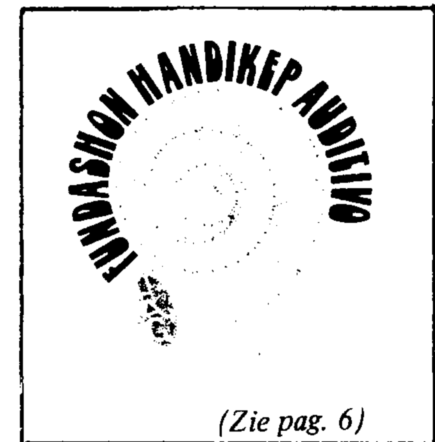
DROOG BEDDEN

Het project te Klein Kwartier is zodanig uitgevoerd dat het beheer en onderhoud op eenvoudige wijze kan geschieden. De installatie kan per dag een hoeveelheid van 160 kubieke meter water verwerken, terwijl er een uitbreiding mogelijk is tot een capaciteit van 655 kubieke meter per dag als in 1985 een extra 1375 inwoners op de installatie worden aangesloten. Het teveel aan slib dat er overblijft na het bezinken van het water wordt voor een gedeelte teruggevoerd in de oxidatiesloot, terwijl het overtollig gedeelte in droogbedden opgedroogd zal worden. Dit product is zeer geschikt voor het bemesten van landbouwgrond en zal middels een gecontroleerd systeem gratis afgegeven worden aan belangstellenden.

Een waterzuiveringsinstallatie draagt dus in zeer hoge mate bij de zeeen van Curaçao zo schoon mogelijk te houden. Met name de gebieden die relatief intensief door toeristen bezocht worden voor recreatie zijn al onder handen genomen, om de vervuiling in te perken.

KORSOU LIMPI

Want, zo stelt het DOW-rapport, de spreuk "Korsou limpi" is meer dan ooit een ideaal dat verwezenlijkt moet worden, als er sprake is van een niet direct zichtbare biologische vervuiling. Dat bovendien het kostbare water weer herbruikt zal worden, is zowel uit oogpunt van milieubeheer als voor de economie een goede zaak, aldus het rapport.

(Zie pag. 6)

Kort bestek

VAN 1976 TOT 1979 verscheen in het Nederlandse Nijmegen het tijdschrift Oso(=huis) dat het orgaan was van de Surinaamse welzijnsstichting Wi na wan(=Wij zijn één). In samenwerking met anderen, o.a. prof P.A.M.Seuren, hoogleraar taalfilosofie in Nijmegen, dr Silvia de Groot, kenner van de Surinaamse bosnegerculturen en dr H. Wekker, Anglist, ontstond uit deze stichting in 1980 het Instituut tot Bevordering van de Surinamistiek (IBS), dat zich ten doel stelt: "studie op het gebied van de Surinaamse talen en culturen en de geschiedenis van Suriname te initieren en te bevorderen, en wetenschappelijke publicaties op deze gebieden te verzorgen of te laten verzorgen, "zoals de officiele lezing van de 'proklamatie' luidt, die in mei 1981 werd afgekondigd.

Dit instituut heeft tot nu toe een drietal colloquia georganiseerd: in mei 1981 over de Surinaamse taalkwestie en in februari 1983 over de na-oorlogse Surinaamse literatuur.

Het IBS geeft twee keer per jaar **Oso, tijdschrift voor Surinaamse taalkunde, letterkunde en geschiedenis** uit (de voortzetting van het gelijknamige Oso van Wi na wan), waarvan in mei 1982 nummer 1 van de eerste jaargang verscheen.

In de 112 bladzijden van dit nummer vinden we een verscheidenheid aan artikelen, interviews en boekbesprekingen. Een groot deel van de ruimte wordt ingenomen door de lezingen die tijdens het eerste colloquium zijn gehouden R.A.J. van Lier sprak over 'Cultuur in Suriname'; J.Voorhoeve over 'Het Sranan als cultuurtaal'; P.A.M.Seuren geeft een inleiding op "De spellingsproblematiek in Suriname" en verder vinden we stukken over literatuur, problemen bij de lexicale beschrijving van het Sranan, de positie van het Sarnami-Hindi, de Surinaamse geografische naamgeving en enkele onderzoeksprojecten op scholen, verricht door studenten.

Een zeer afwisselende reeks, die helaas ook wisselt in kwaliteit, maar kennismaking met dit tijdschrift en de activiteiten van het IBS loont zeker voor iedereen die in Suriname geinteresseerd is, of wie wil kijken hoe de buurman en vroegere rijksgenoot problemen te lijf gaat die ook wij kennen: spelling, lexicografie, schooltaalproblemen enz.

Wie zich wil abonneren op het tijdschrift (Hfl. 30,- of — beter nog — donateur van de stichting wil worden (Hfl. 50,-) moet contact opnemen met:
De redactie van OSO
t.a.v. dr H.Ch.Wekker
Postbus 1339
Nijmegen (6501 B H)
Nederland

DEZE WEEK WORDT op Bonaire een boekenweek gehouden. De opening vond maandag plaats gevolgd door verschillende activiteiten in de loop van de week. Ter afsluiting zal op zaterdag van negen uur 's morgens tot vier uur 's middags een boekenmarkt worden gehouden in het Jeugdhuis Jong Bonaire. Behalve dat men er terecht kan om boeken te kopen en te verkopen, zijn er nog diverse activiteiten zoals optredens van Elis Juliana en Mária Diwan. 's Avonds is er een cultureel programma met medewerking van Elis Juliana, Maria Diwan, Grupo Teatral Boneriano, Papi Cecilia, Cecilia Everts, Grupo Cayena en Los Diagonales. Kaarten voor deze laatste avond zijn verkrijgbaar bij de Bibliotheek in Playa à fl. 5,- voor volwassenen en fl. 2,50 voor kinderen. De andere evenementen zijn gratis.

De eerste klanken van uitgeverij "Kolibri"

SEDERT ENKELE jaren terug tijdens het Festantil een motie werd aangenomen om te geraken tot de oprichting van een eigen Antilliaanse uitgeverij, is een kleine groep mensen, vooral gedreven door het enthousiasme en het doorzettingsvermogen van Ro de Palm, bezig geweest vorm te geven aan een eigen (cooperatieve) uitgeverij. Terwijl een aantal enthousiastelingen van het eerste uur al de moed bijna had opgegeven is het Ro uiteindelijk gelukt het werkelijk uitgeven van boeken te realiseren: enkele weken terug verscheen als eerste uitgave van de Editorial Kooperativa Antiyano "Kolibri" (in oprichting) MUZIKANTIL Volume I.

Muzikantil, een bundel muziek van diverse Antilliaanse componisten, de eerste geluiden van de nieuwgeboren uitgeverij! In zekere zin heeft Kolibri ons verrast: bij al de gesprekken die gevoerd zijn over het onderwerp is eindeloos gesproken over leeskommissies, begeleidingskommissies, te gebruiken spelling, taal, steeds onderwerpen waarover de meningen verdeeld waren. En waar de meningen verdeeld zijn, gaat het samenwerken stroef.....

Maar dat Ro het belang van een eigen uitgeverij duidelijker inzag dan de omstanders blijkt nu bij het verschijnen van **Muzikantil**. Niet de taal voorop, maar muziek als universeel middel. Antilliaanse muziek waarmee een ieder zich kan identificeren. En als eenmaal de onderlinge band voelbaar is gemaakt is de tijd rijp voor het samen verder uitbouwen van een eigen uitgeverij.

In technisch opzicht is **Muzikantil** voor de volle honderd procent geslaagd: mooi papier, goed formaat, ruim gedrukte muziek (Landheer sprak terecht van calligrafie!), een groepering van de muziek per componist, een alfabetisch register, het is er allemaal.

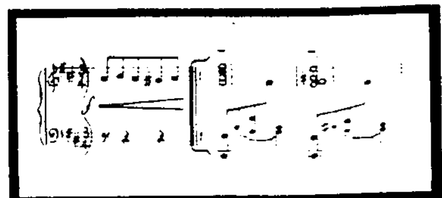
Het initiatief tot het samenstellen van een dergelijke bundel is afkomstig van wijlen Eduardo Eustatia en tenslotte uitgewerkt door Maritza Eustatia en Errol (El Toro) Colina, welke laatste de muziek "schreef".

Muzikantil bevat walsen, danza's, polka's, mazurka's, tumba's en een sehú van Arubaanse, Bonaireaanse en Curaçaosche componisten uit de negentiende en twintigste eeuw. Het arrangement is wat eenvoudiger dan dat van eerdere uitgaven van Antilliaanse muziek, zodat ook "beginnelingen" de muziek gemakkelijk zullen kunnen spelen. Misschien moet in dit licht ook de herhaling van de maat-aanduiding op elke nieuwe regel worden gezien?

Door een eerdere recensent werd al gewezen op het feit dat deze uitgave het eerste deel (volume I) van **Muzikantil** betreft: er zullen blijkbaar volgende delen volgen. In dit geval kan dan rekening gehouden worden met de paar puntjes waar de uitgave voor verbetering vatbaar is. Niet dat deze "tekortkomingen" storend zouden zijn, eerder zou er sprake zijn van kleine aanvullingen. Zo wordt van slechts enkele componisten aangegeven wanneer ze leefden of wanneer de betreffende muziek geschreven werd. Het zou aan te bevelen zijn van alle componisten deze gegevens te vermelden. Een twee punt betreft de stukken waarbij zang hoort. In deze uitgave wordt keurig aangegeven waar er zang komt, de woorden ontbreken echter.....

Maar deze opmerkingen doen geen afbreuk aan het totaal van deze eerste uitgave van Kolibri. De uitgever mag trots zijn op zijn produkt en ieder die meeleeft met het idee van een eigen uitgeverij zal in spanning afwachten wat er zal volgen!

CAREL DE HASETH

CHA belicht de geschiedenis

DE LAATSTE JAREN is er een ontwikkeling op gang gekomen waarbij steeds meer overheidsdiensten dmv publikatie van tijdschriften het publiek voorlichting geven of in staat stelt kennis te nemen van wat er zich zoal in de desbetreffende dienst gedaan wordt. Na oa de dienst LVV, Economische Zaken en de GGD heeft nu ook het Centraal Historisch Archief een eigen tijdschrift in het twee maal per jaar verschijnende LANTERNU.

LANTÈRNU
Guia pa nos historia
Gids voor onze geschiedenis
Guide to our history

Het eerste nummer (posthuum opgedragen aan Dokter Chris Engels) heeft als thema "emanicipatie" in de meest ruime betekenis van het woord. Het bevat, naast de gebruikelijke voorwoorden, een aantal originele artikelen in het Spaans, Engels en Nederlands, en een aantal vaste rubrieken waarin een beeld gegeven wordt over de werkzaamheden van het CHA en de mogelijkheden welke een archief kunnen bieden.

Oa zijn opgenomen het artikel ★**Van voorrecht tot algemeen recht** van de hand van G.S. Joubert over de ontwikkeling van het kiesrecht op de Antillen over de periode 1865-1948, van de hand van Dr. A.F. Paula onder meer een artikel over de verwikkelingen rond de afschaffing van de slavernij op Frans St. Maarten en de konsekwenties daarvan voor het Nederlandse deel van het eiland in 1848. De Venezolaanse historicus belast met een archiefonderzoek betreffende Brion en Bolivar, Roberto Palacios, droeg bij met een geheel nieuwe visie op de gebeurtenissen rond de voorlaatste eeuwwisseling, met name van de invloeden vanuit Haiti op de Antilliaanse politieke ontwikkelingen en de rol van Luis Brion daarbij. Van mevr. N.C. Romer-Kenepa werden twee boekbesprekingen opgenomen: het een over Dr. Engels' studie van de geschiedenis van het St. Elisabeth Hospitaal, het ander over Jaap van Soest's "De Stem van Curacao" een in 1981 door het eilandgebied uitgegeven geschiedenis van de Eilandsraad van Curacao, een uitgave die om de een of andere duistere reden nergens verkrijgbaar is. Hopelijk dat de bespreking van mevr. Romer deze uitgave kan verlossen uit de opslagplaatsen waar zij nu ten prooi ligt aan kakkerlakken...

Een heel frisse bijdrage is Will Johnson's "Tidbits of island life on Saba", waarin hij een beeld geeft van het leven op Saba in het verleden. Bij dit alles valt het artikel van mevr. Romer over "Godsdienststrijd 1844-1845" naar mijn bescheiden mening wat uit de toon vanwege een mogelijk wat minder kritische instelling bij de interpretatie van de gebeurtenissen. Wanneer zelfs in onze dagen de godsdienst aanleiding geeft tot heftige diskussies binnen onze maatschappij, zou men mogen verwachten dat de bekering van Doortje Gorsira in 1844 inderdaad de gemoderen behoorlijk zal hebben verhit. Om deze gebeurtenis en wat daarop volgde te interpreteren in termen van emanicipatie is misschien ietsje te ver gezocht en gaat voorbij niet alleen aan de godsdiensttegenstellingen van toen, maar ook aan de emoties betreffende de godsdienst eigen aan ons volk. Maar dit artikel is tenslotte een poging tot interpreteren van de geschiedenis en dat alleen al is de moeite waard.

De uitgave van **Lanternu** is bijzonder goed verzorgd. Het tijdschrift is rijk geillustreerd met foto's uit heden en verleden, terwijl ook reproduktie's van gravures en kaarten zijn opgenomen. Op deze wijze zal het CHA zeker belangstelling kunnen wekken voor wat er nog meer verborgen ligt in een voor een buitenstaander zo stoffig iets als een archief. Misschien zou men kunnen overwegen wat de mogelijkheden zijn om het bezit van het Centraal Historisch Archief ook buiten kantooruren bereikbaar te maken voor belangstellenden. Voor wat allemaal geboden wordt mag f. 4,75 geen prijs heten!

Carel de Haseth

Coordinatie:
Carel de Haseth

Tennessee Williams: glorie en frustraties

"RIJKDOM MAAKT mensen soms eenzaam. Een beschaafde vrouw die over intelligentie beschikt kan het leven van een man verrijken op onmetelijke wijze. Lichamelijke schoonheid gaat voorbij, maar de schoonheid van de menselijke geest, de rijkdom van het menselijk verstand en de tederheid van het hart nemen niet af maar groeien met de jaren"....... Een fragment uit een monoloog van Blanche Du Bois uit het meesterlijke toneelstuk "A Streetcar named desire" van Tennessee Williams, geschreven in 1947.

Tennessee Williams, één van de grootste Amerikaanse toneelschrijvers overleed vorige week in een dure suite van het Newyorkse hotel Elysée in de gezegende leeftijd van 71 jaar. Nogal eenzaam en gefrustreerd door de talloze tegenslagen van de laatste jaren.

Hij laat ons een legaat na van vele honderden verhalen en gedichten en niet minder dan 24 komplete toneelstukken. Een produktief leven zou men zeggen, zeker wanneer men weet dat het grootste gedeelte van dit omvangrijke oeuvre is geschreven in een tijdsbestek van omstreeks twintig jaar van midden veertig tot in de zestiger jaren. Zijn stukken boeien vooral door de tomeloze hartstocht, de obsederende angst voor lijden en dood, de agressie aan de ene kant, maar toch ook altijd de tederheid welke een even belangrijk ingredient is geweest in het gespleten karakter van de auteur. Geboren op 26 maart 1911 in het stadje Columbus in Missouri als zoon van een kwezelachtige zeer puriteinse moeder en een luidruchtige, agressieve handelsreiziger, maakte Thomas Lanier Williams zeker geen gemakkelijke jeugd mee.

In het ouderlijk huis heersten voortdurend konfliktsituaties, ziekte en ellende. Zijn vader was overdreven streng en liet, toen Williams amper aan de universiteit van Missouri was ingeschreven om zich te bekwamen in het journalistieke vak, hem teruggroepen omdat Hazel Kramer, een jeugdvriendin, hem was gevolgd. Dit betekende niet alleen het einde van een romance, maar ook meteen van de enige intieme relatie welke Williams (die later openlijk zijn homosexualiteit toegaf) in zijn leven had met een vrouw.

Terug in St. Louis werd hij door zijn vader aan het werk gezet als kantoorbediende bij een schoenenzaak. "Alsof ik naar het kerkhof werd gebracht", aldus Williams in latere jaren. Om zijn dagelijkse beslommeringen te vergeten bracht hij avonden en nachten door gezeten achter zijn schrijfmachine en in deze periode produceerde hij een stroom van verhalen, gedichten en éénakters, allen met hetzelfde thema: angst, ziekte en dood, want Williams was een hypochonder die voortdurend in panische angst leefde, omdat hij dacht dat zijn hart plotseling zou blijven stilstaan.

Op 28-jarige leeftijd — nadat hij eerst zijn studie weer had opgepakt en voltooid aan de universiteit van IOWA — verliet Williams de ouderlijke woning om zich in het vrolijke New Orleans te vestigen. Hij veranderde zijn stijl van leven en ruilde zijn naam "Tom" in voor de schrijversnaam "Tennessee" (zijn vader kwam uit deze staat) omdat dit zijn bijnaam was geweest op de universiteit maar ook om zich te distancieren van het eerdere werk dat hij onder zijn eigen naam had gepubliceerd en dat niet zo'n geweldig succes was geweest. Zijn eerste publicaties werden slecht ontvangen en dat deed pijn, want hoewel Tennesee Williams buitengewoon openhartig was en vaak zei goed tegen negatieve kritieken te kunnen, leed hij in stilte onder een slechte pers.

De doorbraak kwam in 1945 met "The glass menagerie" een enorm succes op Broadway dat hem meteen de "Drama Critics Award" opleverde. Twee jaar later volgde "A Streetcar named Desire" dat zich afspeelt in het "quartier latin" van New Orleans (toeristen kunnen daar nog altijd de oude tram met de naam "Desire" bewonderen). Met dit stuk, later verfilmd en een geweldig kasstuk voor de Holywoodse producer, verwierf Tennessee Williams zich zijn eerste Pulitzer prijs. Er volgde een reeks van vette jaren met het ene succes na het andere zoals o.m. "Cat on a hot tin roof", "Summer and smoke", "Sweet bird of youth" enz. Zowel op Broadway als in Hollywood werden akteurs beroemd door de rollen die zij kregen in Tennessee Williams produkties: Marlon Brando, Vivian Leigh, Anna Magnani (in "Rose Tattoo"), Elisabeth Taylor om er een paar te noemen.

TENNESSE WILLIAMS

Williams bediende zich van de taal welke werd gesproken in de zuidelijke staten, maar was toch niet streekgebonden en beschouwde zoals hij later in zijn "Memoirs" schreef zijn kunst als een "privé bezit". En dit was het ook in sterke mate. Zijn personnages zijn prototypes uit zijn eigen omgeving. Amanda Wingfield in "The glass menagerie" is zijn moeder en zijn vader heeft model gestaan voor de bruut "Big Daddy" in "Cat on a hot tin roof". Na dit stuk volgde een periode van teruggang. Williams bediende zich van sterke koffie, alkohol, drugs en sigaretten om geestelijk op de been te blijven en te kunnen blijven schrijven. Het ging steeds moeizamer en de kritieken werden steeds ongunstiger. Aan het eind van de jaren vijftig stelde hij zich onder psychiatrische behandeling en na een poos verklaarde hij opgewekt: "Ik ben nu minder in de war. Ik ga mij bezighouden met minder hevige themas". Maar dat zou betekenen dat hij zichzelf zou moeten verloochenen en dat hij zich zou moeten distancieren van de kwelgeesten in het diepste van zijn ziel die hem dreven en inspireerden voor de met emoties en passie geladen toneelstukken uit zijn jonge jaren. Nog eenmaal schitterde hij aan het Broadwayse firmament met "The night of the iguana" in 1961, zijn laatste grote succes.

Later in 1968 bekeerde hij zich tot het katholicisme en in zijn werken van de laatste jaren zoals in "The milk train doesn't stop here anymore", kan men elementen bespeuren van zijn nieuwe geloof. Maar het vuur was gedoofd en de laatste jaren hoorde men weinig meer van de eens zo beroemde schrijver. Zijn laatste stuk op Broadway "Clothes for a summer hotel" een drama over het leven van Scott Fitzgerald werd een van zijn grootste mislukkingen. Ironisch genoeg, want had niet Scott Fitzgerald ooit opgemerkt dat het leven van de Amerikaan maar uit één akte bestaat? En voor Tennessee Williams was het doek al jaren geleden gevallen als afsluiting van een succesvolle reeks meesterwerken. Het tweede bedrijf is niet meer geweest dan een bittere ervaring, zowel voor de meester als voor zijn bewonderaars........

RONNIE HENRIQUEZ

Diamanten en vuurstenen

VERHALEN OVER DE Quetchua-indianen van Peru zijn doorgaans erg droevig en de enige blijdschap die men erin kan bespeuren is in de muziek die wordt gecomponeerd door de natuur en waardoor de indianen in verbinding staan met het "diepe hart van de aarde".

Zo ook in "Diamanten en vuurstenen" van José María Arguedas, een bundel verhalen als pocket verschenen bij Meulenhoff, vertaald door Mariolein Sabarte Belacortu.

Wie Peru ooit heeft bezocht en vooral steden als Cuzco waar de tijd honderden jaren geleden lijkt stil te zijn blijven staan of nog verder weg Puno in het onherbergzame grensgebied met Bolivia, kan zich de gevoelens inbeelden van de hoofdfiguren uit Arguedas vertellingen. Onderdrukte Quechua-indianen die aan de rand van het bestaansminimum leven en het grootste onrecht moeten verdragen van hun meesters, welgestelde fincabezitters en hun wrede "capataces".

Gedurende de lange dagen worden ze afgebeuld op de schrale hoogvlakten van Peru tegen een zo karige beloning dat ze vaak hun kinderen als huisslaaf moeten verkopen omdat ze niet in staat zijn hen te onderhouden.

En om hun dagelijkse verdriet te vergeten gieten zij zich na het werk vol met goedkope "aguardiente" of "pisco" om op vloermatten in hun smerige raamloze adobehutten snel en gevoelloos de liefde te bedrijven en nieuwe nakomelingen te verwekken die hun kruis kunnen overnemen, als ze tenminste zolang overleven.

En toch valt er in deze doffe ...llende een stuk romantiek te ontdekken. Kunnen gesprekken en liederen ontroeren, fijngevoelig zijn en blijkt er een sprankje hoop te bestaan op een betere toekomst, als die niet voor zichzelf is dan toch voor het nageslacht. Dit alles weet Arguedas op pakkende wijze te presenteren in zijn korte verhalen, die blijk geven van een sterke betrokkenheid met het lot van de Peruviaanse indianen. Een bundel die zeker de moeite van het lezen waard is.

Ronnie Henriquez

"Diamanten en vuurstenen" van José María Arguedas verschenen bij uitgeverij Meulenhoff ISBN 9029010207

DAGELIJKS GAAN ER in Nederland honderden jonge isjes gebukt onder onduidelijk leed. In het damesblad belle klaagt bij de ingezonden brieven mevrouw J.S. D.: „Doe Maar maakt mijn dochter kapot. Ze wil t meer naar school, ze eet niet en ze praat niet meer t ons. Het heeft iets te maken met een brief, die ze r die Jansz heeft gestuurd en waar ze geen antwoord heeft gekregen." En Esther uit Den Bosch, 14 jaar, rijft aan Henny Vrienten van Doe Maar: "Lieve Henny, kreeg verkering met een jongen. Na drie dagen wou me ontmaagden, maar ik dacht, nee, ik moet eerst nny zien. Het is nu toch gebeurd, maar wat had ik t fijn gevonden als jij het had gedaan".

n de zaal De Vriendschap in het Noordhollandse ersloot vallen tijdens een optreden van Doe Maar meisjes flauw en worden als slachtoffers van een mbardement aan hun benen door omstanders uit het in getrokken. Op het grasveld voor het gebouwen-mplex van platenmaatschappij Telster in Weert dob-t een geschokte Johnny Hoes rond; honderden kin-en hebben zich verbeten voor zijn paleis geposteerd dat binnen Doe Maar een nieuwe grammofoonplaat neemt. Hoes collecteert ten einde raad de school-nda's en belooft de verkleumde kinderen allemaal handtekening.

a ra, hoe kan dat? Wie het weet mag het zeggen. Het dsel heet Nederlandstalige popmuziek maar voor-ig kent geen mens de oplossing.

"Doe Maar" stapelgek van brieven

Opkomst van het Nederlands in de pop-muziek

e pogingen zullen vruchte- blijven. Een bevredigend, t-toe-recht-aan antwoord taat niet. Maar dat weten we nog niet als we die morgen fluitend het ijs van de voorruit krabben en twee extra kladblokjes in het handschoenenkastje van de auto leggen. Er is tijdens deze missie één allesoverheersende vraag: "Wat is de oorzaak van de gigantische populariteit van Nederlandstalige popmuziek?" We besluiten om geen mens ongemoeid te laten. In een crisistijd als deze heiligt het doel de middelen. De pompbediende, veilig achter zijn schakelbord in zijn kantoortje, blijkt twee dochters te hebben. "Wat vindt u van Doe Maar?" Hij begrijpt de vraag niet. "Doe maar, doe maar ja, dat zou lekker wezen. Dan wordt het een rotzooitje", zegt hij.

Terzake. In Amsterdam houdt in een oud fabriekscomplex de Stichting Popmuziek Nederland kantoor. Het kantoor wordt veel om informatie gebeld door geinteresseerden en belanghebbenden in popmuziek over kwesties als contracten, auteursrechten, belastingen. En als die vragen te moeilijk worden dan verwijst de Stichting door naar vakbonden, servicebureaus, popcollectieven en andere instanties. De Stichting krijgt jaarlijks van de minister van WVC 250.000 gulden om een soort van popbeleid gestalte te geven maar van dat geld moeten worden betaald twee beleidsmedewerkers, een studiotechnicus en een parttime secretaresse. Geld om iets te onderzoeken blijft er niet over.

Coordinator Jaap van Beusekom, eens gitarist in de groep CCC-Incorporated waarin ook Doe Maar's Ernst Jansz speelde, schokt de schouders als we hem De Vraag voorleggen.

"Weet ik niet. In 1979 hebben we die elpee "Uitholling Overdwars" uitgebracht met groepen die uitsluitend Nederlandstalige popmuziek brachten. Dat is volgens ons een belangrijke stimulans geweest. Er waren toen al tientallen bandjes bezig in het Nederlands, maar niet één disjockey en ook niet de muziekpers besteedde er aandacht aan. Ik denk dat die populariteit nu te maken heeft met het feit dat deze generatie die semi intellectuele bla-bla muziek spuugzat is. En dat deze jeugd sneller uit de voeten kan op het voor popmuziek noodzakelijke instrumentarium".

CRISIS

Veel is er al gespeculeerd over de plotselinge waardering voor Nederlandse teksten. Gesproken wordt over nationalisme in tijden van crisis, over het wegvallen van de orientatie op Amerika, zowel in politiek als cultureel opzicht, de opbloei van radiopiraten, de grote werkloosheid die jongeren sneller aanzet tot het formeren van bandjes om een zee van vrije tijd zinvol te besteden en/of een grotere behoefte bij jongeren om hun agressie te uiten in de eigen taal.

Zeker weet niemand dat want een onderzoek naar de werkelijke situatie in Nederland heeft nog nooit plaatsgevonden. We weten wel dat er wekelijks twee keer zoveel mensen naar live-popmuziek gaan luisteren dan er mensen naar voetballen gaan. Alleen al in de regio Zaandam zijn tweehonderd popbandjes actief en in de regio Dordrecht oefent in elk leeg kraakpand, in elke leegstaande schuur of beschikbare kelder wel een amateurorkest. Eén van de belangrijkste organisatoren van popconcerten in Nederland, het Delftse bedrijf Mojo, noteerde tijdens haar evenementen in 1982 450.000 bezoekers, 200.000 mensen meer dan in 1981. Niet dat daaruit automatisch de conclusie getrokken mag worden dat het de platenmaatschappijen óók goed gaat, want 1982 zou je zelfs een rampjaar kunnen noemen wat betreft de omzetcijfers van (internationale) popplaten.

Johnny Hoes' platenmaatschappij Telstar uitgezonderd, want deze firma heeft immers Doe Maar onder contract, maar ook het goed verkopende Toontje Lager, de Frank Boeyengroep, tot voor kort Normaal en voorts een indrukwekkende rij artiesten die het levenslied op hun programma hebben en in Brabant, Limburg en Belgie onwaarschijnlijk hoge verkoopcijfers halen.

Maar vooral toch het succes van Doe Maar is in de Nederlandse popgeschiedenis ongeevenaard. Van de elpee 'Doris Day en andere stukken' zijn tot nu toe 300.000 exemplaren verkocht, de single 'De Bom' ging 200.000 maal over de toonbank. En dat terwijl van Doe Maar's eerste elpee in 1980 niet meer den 2500 exemplaren afgezet werden en Hoes het contract met de groep eigenlijk niet meer wilde verlengen.

Succes op de door Doe Maar opengebroken markt heeft ook Het Goede Doel, een band die door Willem van Kooten, directeur van de muziekfirma Red Bullit en twee jaar geleden veroorzaker van het fenomenale 'Stars on 45'-succes, uit de grond is gestampt. In vijf weken tijd behaalde de elpee 'Belgie' van deze groep goud en dat is al evenmin in de geschiedenis van de Nederlandse popmuziek voorgekomen.

AMBITIES

Henk Westbroek, zanger van Het Goede Doel, van beroep socioloog, vindt het volstrekt onzin dat het metrum van de Nederlandse taal, zoals zo vaak

wordt beweerd, geschikt is voor popmuziek. Hij adviseert te luisteren naar groepen als Toontje Lager en Bram Vermeulen en de Toekomst, die nogal rare klemtonen leggen in hun teksten omdat ze vastzitten aan het ritme.

Over de acceptatie van het Nederlands als poptaal zegt hij: "Nederlandse groepen zijn sneller tevreden met een nationaal succes.

Men hoeft niet meer zo nodig in het buitenland te scoren, zoals indertijd het hoogste ideaal was van groepen als Golden Earring, Focus, Shocking Blue. Het lager stellen van de ambities is de Nederlandse taal ten goede gekomen".

Hans Saris, topman van Nederlands grootste bedrijf in geluidsapparatuur, International Music Center in Zwijndrecht, schaart zich achter de mening van Jaap van Beusekom. "Popmuziek maken is een goedkopere hobby dan bijvoorbeeld fotograferen. Voor zevenduizend gulden is een groep uitgerust met alle instrumenten plus een *bühne*-installatie waarmee je zalen van tweehonderd mensen makkelijk kunt bespelen'.

Het gemak waarmee jongeren popmuziek kunnen maken, ook in hun eentje thuis, demonstreert hij aan de hand van de populaire Korg-computer. Het apparaat, ter grootte van een platenspeler, heeft een geheugen waarin talloze electronische, niet van echt te onderscheiden drumritmes opgeslagen kunnen worden.

Wie het apparaat thuis aansluit op zijn geluidsboxen en à raison van zestienhonderd gulden een synthesizer de bastonen laat maken kan thuis de electrische gitaar bespelen of op een orgeltje soleren en dus een eigen orkest hebben dat hij in alle gewenste richtingen kan sturen.

Hans: "Vroeger haalde je je handen open aan gitaren van f. 300,- nu krijg je voor die prijs prima materiaal. Op afbetaling wordt er zelfs niet meer verkocht, want dit zijn haalbare bedragen. Daar komt bij dat die groepjes gaan optreden en dus gaan verdienen. Dit zijn voor ons in ieder geval gouden tijden".

JOHNNY HOES

De al eerder genoemde Johnny Hoes geeft toe dat het succes van Doe Maar hem geen windeieren legt. "Ik verdien goed, dat geef ik eerlijk toe. Het zijn intelligente jongens van Doe Maar, ze weten wat ze zeggen. En ze zijn mooi, dat is belangrijk vandaag de dag. Maar wat is intelligent, je hebt ook infantiele professoren die rijk zijn en ik verdien immers oók aan gewone liedjes. Maar slim is het wel, een lied als 'De Bom', daar zou een dominee nog van zeggen: gemeente, dáár zit een boodschap in. Ik zeg maar zo, die bom zal wel niet tegen te houden zijn, maar het mooie

van dat liedje is dat het gaat over een meisje. Een jongen wil graag een meisje leren kennen voordat de bom valt, daar raak ik wel ontroerd door".

Een echte verklaring voor het succes heeft hij niet. Groepen zijn hem, zo zegt hij, gaan vertrouwen vanwege zijn kinderlijke geloof in het succes van Nederlandstalige muziek. De groep Normaal uit de Achterhoek heeft Hoes niet kunnen houden. Ze is nu onder contract bij WEA. "Maar", aldus Hoes, "daar hebben die jongens nu al spijt van. Normaal mocht hier alles, ik censureer niets. Wat wil je, toen er in dit land nog helemaal niets kon maakte ik al platen met teksten als jij komt niet aan mijn komkommertje/jij blijft van mijn snijboontje af. Betsy en Jo zongen het, ja, en in Brabant en Limburg werd het hun verboden. Maar cabaretgroepen mochten alles zeggen want dat was cabaret, dat was zogenaamd kunst".

Hoes is overigens niet geinteresseerd in wat zijn groepen in de concertzalen veroorzaken. Hij verwijt de meeste jeugd "slap gelul" en vindt mét Reve dat het leefklimaat voor oude mensen door jongeren wordt verpest. Hoes: "Ouderen hebben het roer te makkelijk uit handen gegeven. Als je nou een kroeg binnenstapt zie je allemaal snaken aan de tapkast hangen. Ik ga nooit naar optredens van mijn groepen, daar ben ik niet in geinteresseerd. Ik heb fantasie genoeg om te weten wat daar gebeurt".

Niet ver bij Hoes vandaan woont Joost Belinfante, voor velen de spreekstalmeester van de Nederlandstalige popmuziek. Vorig jaar deed hij mee aan de door de Stichting Popmuziek Nederland georganiseerde 'Finders, Keepers, Losers, Weepers-toernee' van de 'Gevestigde Orde', een gelegenheidsgroep met leden van Bram Vermeulen en De Toekomst, Doe Maar en Joost zelf. Belinfante (ex CCC-Inc.) maakt al jaren Nederlandse teksten, maar stapte indertijd

bewust uit Doe Maar omdat de koers hem niet beviel. Het spelen voor jongeren, die zijn kinderen zouden kunnen zijn, zag hij niet zitten. Om de kost te verdienen is hij soms straatmuzikant, doet hij sessiewerk en schrijft hij teksten voor oa Joost Nuisl. In zijn goed verborgen boerderij in Neerkant, waar hij in een soort commune leeft, breekt hij het hoofd over de vraag waarom de Nederlandse taal plotseling zo geliefd is bij popmuzikanten en hun publiek. "Ik roep al jaren dat de STER-reclame er de oorzaak van is. De jeugd, die nu hysterisch wordt bij Doe Maar, is opgegroeid met de STER. Kinderen kennen die *commercials* uit hun hoofd. Korte boodschappen doen het. De Engelse taal valt plotseling door de mand. We merken dat we die taal te slecht beheersen om alles te kunnen zeggen. Ik zelf merkte dat ook. Dat is ook de reden waarom de Neue Welle in Duitsland voor een binnenlandse revolutie zorgt. De eigen taal als middel om uit te leggen wat er mis is. En misschien wel omdat we nu echt verontwaardigd zijn".

En dan is er tenslotte Doe Maar zelf. Henny Vrienten belt ons volgens afspraak op. Hij meldt dat een ontmoeting niet mogelijk is. De groep gaat weer op toernee en als hij dat zegt klinkt dat bepaald niet opgewekt. Vermoeide dertiger gaat naar zijn werk. Wat doet jouw pappie? Mijn pappie maakt kleine meisjes zoals jij en ik stapelgek. Jawel, Vrienten is 34, ploegmaat Jansz 33 en Pijnenburg 27. De generatie van Woodstock drukt nog steeds zijn stempel op het popgebeuren. Merkwaardig toch. De nieuwe sterren zijn dertigers, maar ook de meeste popredacteuren bij vak- en tienerbladen. Op het lijstje van 28 popcritici kwam vorig jaar in popkrant Oor Doe Maar niet één keer voor! Bijna alle disjockeys zijn dertigers en alle directeuren van platenmaatschappijen zijn tussen de 34 en 38 jaar oud. De hippie-generatie blijkt achteraf zo vernieuwend te zijn geweest dat er alleen nog maar een generatie op kan volgen die verlamd in de schaduw staat en zich afvraagt welk initiatief méér zou kunnen zijn dan alleen maar een poging om die glorieuze jaren zestig te doen herleven.

Henny Vrienten en Ernst Jansz krijgen meer dan duizend brieven per week. Maar Henny leest ze niet meer. Hij durft

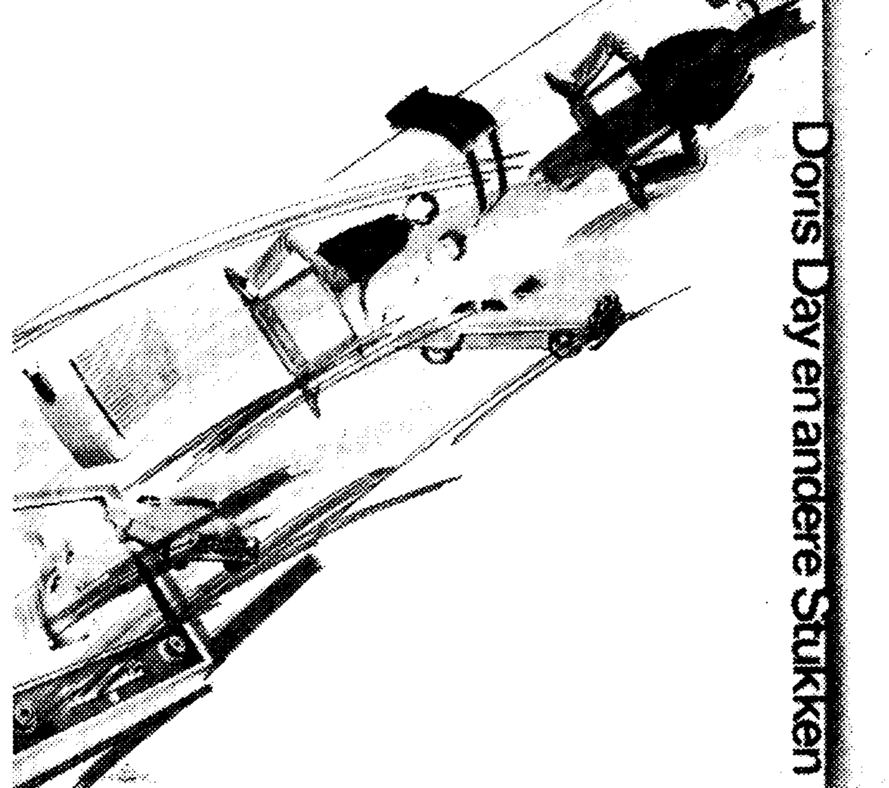

niet, zegt hij. "Ik weet wat er in staat. Waanzinnig verliefde meisjes willen met je in contact komen en weer anderen schrijven over gescheiden ouders en of ze je mogen opzoeken. Het deprimeert me, ik kan ze toch niet helpen. Ik word er knettergek van, ze schrijven de meest intieme dingen". En dat van die dertigers klopt helemaal. "Dertigers hebben de macht", zegt hij. "De macht in een business waar het draait om geld."

De Nederlandse taal doet het na lange tijd weer erg goed in de pop-muziek in de Lage Landen aan de zee. Vooral de muziekformatie Doe Maar, die Nederlands-talige reggae op de plaat zet, geniet een grote vermaardheid. Daar stond Haagsche Courant-medewerker Peter van der Hoest versteld van en hij ging op jacht. Het resultaat daarvan staat hier afgedrukt.

Die Nederlandstalige popmuziek hoort op de Antillen niet tot de vaste dingen van de dag, maar het gebeurt wel eens dat zo'n plaat ook hier doorstoot. Doe Maar is hier en daar al eens te horen geweest. In elk geval doet dit artikel ook voor hier interessant aan.

"Men at Work" veelbelovend

Het regent "grammy's" voor popgroep Toto

..... de beste .....

OS ANGELES – Toto, een erikaanse popgroep bestaan-uit zes studiomuzikanten, is eigen kracht voor het voet-t getreden met het behalen zeven grammys, prijzen van Amerikaanse platenindustrie.

oto kreeg een grammy voor osanna" als beste single van vorige jaar. De elpee „Toto " behaalde eveneens een gram-. Bovendien kreeg de groep, met name de grote mannen achter, de gebroeders Porcaro, prijs als beste producers van t-klassieke muziek. „Ik denk t we heel lang geen studiowerk er zullen doen voor andere ar-sten", zei Jeff Porcaro bij ont-ngst van de prijs.

e Australische groep Men At rk, die met de single „Down-der' pijlsnel de top van de merikaanse en Britse hitlijsten reikte, kreeg de prijs als beste euwe artiesten. De oude be-nde country-zanger Willy Nel-n kreeg grammys voor de beste cale prestatie, lied van het jaar beste countrylied „Always on y mind".

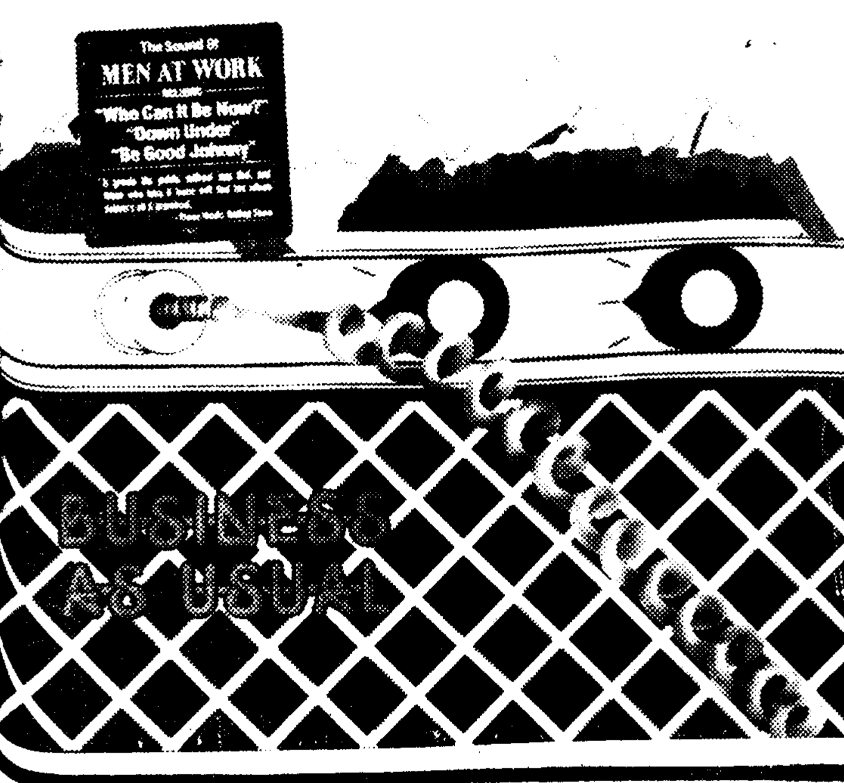
Een dansversie van het thema t de Brits/Indiase film „Gan-hi", die in Hollywood elf nomi-aties voor de Oscars bezit, won n prijs voor de beste instru-entale uitvoering in de pop. De uidige filmhit uit Hollywood E.T." kreeg een grammy als este elpee van originele filmmu-iek.

De prijs bij de popmuziek voor de beste vocale prestatie van een duo ging naar de Britse zanger Jo Cocker en Jennifer Warnes voor hun „Up where we belong" van de elpee „An officer and a gentleman". „Sexual healing" de single waarmee Marvin Gaye in de hoogste popregionen terugkeerde, kreeg prijzen voor de beste vocalen in rythm and blues en beste instrumentale prestatie. Melissa Manchester won de prijs voor de beste vrouwelijke vocale prestatie in de pop met „You should hear how she talks about you" en de vruchtbare liedjesschrijver Lionel Ritchie, voormalig zanger van de Commodores, behaalde de prijs bij de mannen voor „Truly". Het is zijn eerste grammy.

Bij de jazz kregen de Britse pianist George Shearing en zanger Mel Torme de grammy voor „An evening with George Shearing and Mel Torme". De grammy voor de beste operaopname ging naar Pierre Boulez en het Bayreuth Festival Orkest voor hun uitvoering van Wagners „Ring des Nibelungen". Beste klassieke elpee werd Glenn Goulds „Bach: the Goldberg variations".

De platenindustrie in de Verenigde Staten maakt, net overal elders, een periode van dalende verkopen door. Tussen 1978 en 1981 zakte de omzet van platen en banden met 130 miljoen gulden, zo blijkt uit cijfers van de Amerikaanse industrie.

..... Veelbelovend .....

EEUWENLANG WAREN de gebeurtenissen in de rooms-katholieke kerk een Europese aangelegenheid, alles wat daarbuiten gebeurde, viel onder de noemer "missiegebieden". De afgelopen twintig jaar is daarin veel veranderd. De Derde Wereld en met name het katholieke Latijns Amerika is zich ook op kerkelijk gebied gaan roeren. Vooraanstaande Europese theologen gebruiken nu vaak het werk van hun Latijns-Amerikaanse collega's als inspiratiebron. Voor het eerst bezocht een paus dit deel van de wereld. De afgelopen jaren zelfs drie keer (Mexico, Brazilië, Argentinië). Voor dit jaar staan nieuwe reizen naar Zuid- en Midden-Amerika op het programma..

In de r.-k, kerk in sommige Latijns-Amerikaanse landen is een revolutie op gang gekomen. De muren worden geslecht van de traditionele kerk die hand in hand liep met de rijken en machtigen en met de militaire dictators. Onder leiding van met name de Braziliaanse bisschoppen wil de kerk nu vooral een kerk van de armen zijn, een kerk op zoek naar een nieuwe samenleving en een nieuwe mens. Een belangrijke rol hierbij speelt de kardinaal van Sao Paulo, de nu 62-jarige Dom Paulo Evaristo Arns.

Kardinaal Paolo Arns van Sao Paolo:

Overwinnen kapitalistisch systeem is gewetenszaak

Veelal op de achtergrond blijvend, blies deze grijze eminentie de golven omhoog. Hij stimuleerde bevrijdingstheologen, pepte basisgemeenschappen op en pompte er politiek bewustzijn in (zij tellen nu honderdduizenden actieve leden in Brazilië). Hij steunde de oprichting van kritische tijdschriften en van mensenrechtenorganisaties in en buiten zijn werkterrein. Gemartelde personen, politieke gevangenen en familieleden van de vermisten in Zuid-Amerika worden waar mogelijk geholpen. Kortom kardinaal Arns is een soort duizendpoot, die zo nu en dan de publiciteit zoekt om nieuwe ideeën te spuien of keihard in de clinch te gaan met de machtigen, de militairen, het Braziliaanse regime.

Tijdens het vorige conclaaf was kardinaal Arns een van de belangrijkste kandidaten. De Nobelprijs voor de vrede ging vorig jaar net aan zijn neus voorbij.Met twintig andere internationaal bekende persoonlijkheden is hij aangezocht om zitting te nemen in de nieuwe onafhankelijke VN-commissie voor humanitaire problemen in de wereld. Om zijn ideeen wat beter te leren kennen legde het ANP hem een aantal vragen voor. Waarop hij schriftelijk antwoord heeft gegeven.

Hoe omschrijft u de huidige relaties tussen kerk en bewind? En waardoor is de huidige situatie ontstaan?

DOM PAULO ARNS: "Het economisch model van het Braziliaanse bewind baseert zich op de handhaving van zeer lage salarissen voor de arbeiders en op het openzetten van alle deuren voor de penetratie van de kapitalistische onderneming en voor de productie van exportartikelen, ongeacht de sociale kosten. Dit kan natuurlijk alleen maar op autoritaire wijze worden gerealiseerd en het heeft tot gevolg de verarming. De groei van de krottenwijken. Een eindeloze stroom migranten (met name van het arme noorden naar het wat rijkere zuiden,) de voortdurende groei van de armenwijken aan de buitenkant van de steden, en het lijden van het grootste gedeelte van de Braziliaanse bevolking.

Als de christenen hun ogen goed open hebben, kunnen zij hierover niet blijven zwijgen. Met andere woorden: het is de plicht van de kerk dit model te bestrijden. Zoals zij zich ook in de meeste harde tijden van de repressie verzette tegen de martelingen. Zij werd aldus een hinderlijke kei op de weg naar een ongebreidelde kapitalistische groei zonder ethische belemmeringen. Hoe meer de kerk haar keuze voor de armen uitdiept, hoe groter de kansen op conflicten tussen de pastorale actie van de kerk en het regeringsbeleid".

– De huidige lijn van de katholieke kerk wordt beschouwd als vooruitstrevend, met een duidelijke keuze voor de armen. Hoe verklaart u het, dat juist onder de armen de niet-katholieke kerken het sterkst groeien?

Kardinaal Arns

DOM PAULO ARNS: "Wij ontwikkelen ons als waardige kinderen van God in de mate dat wij gezamenlijk de strijd voor de opbouw van een broederlijke en rechtvaardige samenleving op ons nemen. De (katholieke) kerk richt zich met haar keuze niet op een paternalistische of assistentieverlenende wijze tot de armen, maar probeert hun kritisch bewustzijn te ontwikkelen, opdat zij een leidende rol in deze strijd op zich nemen. In een samenleving waarin de arme eeuwen werd onderdrukt, vertrapt en geminacht is het noodzakelijkerwijze vanuit kwantitatief oogpunt moeilijk hem zijn waardigheid te laten ontdekken en hem tot verzet te bewegen. Daarbij komt dat het voor de arme in landen waar onderdrukking heerst, veel moeilijker is te vechten voor rechtvaardigheid dan te vluchten in fatalistisch en individueel spiritualisme.

Er zijn niet-katholieke kerken die een afhankelijke en fatalistische tijd hebben gehad. Hun groei geniet niet voor niets de instemming van degenen die vrezen, dat de mensen hun volle waardigheid als kinderen van God bereiken. En dat zijn dezelfden die wensen dat ónze kerk niet beantwoordt aan de eisen van het tweede Vaticaans concilie, van Medellin en van Puebla. Toch geloof ik dat de kerken die zich afzetten tegen de onrechtvaardigheid, kwantitatieve vooruitgang boeken. Wanneer de arme ontdekt dat hij altijd bedrogen is en dat hij de drager is van de hoop voor de mensheid, zal hij voor eens en altijd in opstand komen"

KRITIEK

De Braziliaanse bisschoppen hebben veel kritiek op het kapitalisme. Wat voor samenleving wilt u?

DOM PAULO ARNS: "Het kapitalisme ontwikkelt zich in Brazilië zonder remmen of ethische belemmeringen. Zoals in iedere onderontwikkelde samenleving waarin geen sociale structuren de perversiteit ervan aan banden kunnen leggen. Zijn essentie om met de mens en de natuur geen enkele rekening te houden uit zich dan op duidelijke en directe wijze. Het overwinnen van het kapitalisme is een gewetenszaak. De boodschap van Christus, die de Braziliaanse bisschoppen proberen te realiseren, vraagt rechtvaardigheid en broederschap. Wij kennen economische en politieke modellen die met het kapitalisme gebroken hebben en vele problemen hebben overwonnen, maar nieuwe vormen van overheersing hebben opgeroepen. Wij moeten rekening houden met de ervaring van deze modellen, maar wij moeten verder gaan. De samenleving die wij willen, is een volledig rechtvaardige en steeds broederlijke samenleving, waarin alle mensen kunnen genieten van de volle vrijheid om met elkaar solidair te zijn.

UTOPIE

– Het doel is 'het rijk van God' (het paradijs) op aarde? Is dat geen droom, een utopie, zoals vele filosofen die al hadden en die in de praktijk altijd verkeerd afliep?

DOM PAULO ARNS: "De weg naar het rijk van God is een erg lange weg die de samenleving aflegt naar gelang zij het ideaal van rechtvaardigheid en broederschap benadert. Afzonderlijk kunnen de samenlevingen niet op weg gaan, omdat de volkeren steeds meer van elkaar afhankelijk zijn. De hindernissen zijn nog ontzettend groot en zullen worden overwonnen door zeer vele generaties die van de een op de ander hun ervaringen doorgeven. Op zijn beurt legt in zijn hart ook iedere mens voor zich zijn weg naar het rijk van God af. Hij realiseert dat op aarde naar gelang hij zich wijdt aan zijn naaste. Hij zal het rijk van God bereiken, wanneer hij zich verenigt met god de vader. Hoe meer mensen deze weg proberen af te leggen, hoe dichter de samenleving in de buurt komt van het rijk. Alleen de hoop maakt het mogelijk de zin en de reële mogelijkheden van de lange wandeling te begrijpen".

– Wat is de rol hierbij van de kerkelijke basisgemeenschappen?

DOM PAULO ARNS: "Het belangrijkste uitgangspunt van de basisgemeenschappen is de solidariteit, tussen de leden onderling en tussen hen en hun buren en hun collega's op het werk. Zij kunnen aldus de noodzakelijke broedcel zijn voor de opbouw van de broederlijke samenleving die wij zoeken. Zij zijn ook de plaats waar men tijdens de lange wandeling naar deze nieuwe samenleving een kritisch bewustzijn vormt en in ieder van de leden de waarde van het kind zijn van God ontdekt. Het is ook de plaats waar men het woord van God uitdiept en leert alle daaraan verbonden eisen op zich te nemen. De basisgemeenschappen hebben dus een zeer belangrijke rol te spelen, zowel in het heden als in de toekomst, want zij bieden de armen de mogelijkheid met volle inzet mede te werken aan de hervorming van de samenleving".

IRRITATIE

- In de loop van 1982 hebt u meermalen forse kritiek geuit op het bewind. Voorts irriteerde u de militairen stevig met uw kritiek op de Braziliaanse wapenindustrie. Wat hebt u daarmee bereikt?

DOM PAULO ARNS: "Ik geloof de positie te hebben versterkt van degenen die zich al geruime tijd verzetten tegen de perversiteit van de wapenindustrie, terwijl anderzijds velen zijn wakker geschud. Waarschuwen tegen de absurde wapenhandel en tegen de oorlog maakt deel uit van de strijd vo rechtvaardigheid en broe schap. Het resultaat van dergelijke waarschuwing m niet afzonderlijk worden ge ten, maar als onderdeel van voortgaande strijd. De belan die achter deze handel zit zijn ontzettend machtig, z ook ontzettend machtig zijn krachten die zich verzetten te de rechtvaardigheid. Wij zul zeker belangrijke resultaten b ken als wij erin slagen in hele wereld al degenen te enigen die zich verzetten te deze handel in de dood. dan is het zaak geen geleg heid te verliezen om de no kreet van het menselijk bew zijn te laten horen".

– De afgelopen maanden be het belangrijkste doelwit gew van een anonieme campag U ziet dat als een reactie bovengenoemde door u bek seerde sectoren?

DOM PAULO ARNS: "Ik niet het enige doelwit van ze campagne. Iedereen die mond niet wil houden, lo het risico dat men hem of h in diskrediet probeert te br gen. De kritiek op de wape dustrie is de kritiek op van de meest afgrijselijke co quenties van de kapitalistis ontwikkeling. Het zijn g geïsoleerde sectoren die de ca pagnes tegen de critici van d ontwikkeling stimuleren, m het is het complete syste dat zich geraakt voelt en d op reageert.

SOLIDAIR

– De Braziliaanse kerk o vangt veel financiele steun Europa. In bepaalde krin heerst daar ongerustheid o omdat men denkt dat het m te geld naar de progress vleugel van de kerk gaat.

DOM PAULO ARNS: "De ropeanen die ons helpen, w wat er in Brazilië gebeurt, kennen ook de positie en sta punten van de Braziliaanse ke De kerk in Brazilië helpe zich solidair verklaren met kerk die steeds meer c quent probeert te handelen de richtlijnen van de Lat Amerikaanse bisschoppenco renties te Medellin en Pu Het gaat er niet om deze gene 'vleugel' te helpen. M het gaat erom mede de ko te dragen van een werk dat doel heeft de onderdruk te overwinnen. Wij ontva deze geldelijke bijdragen als teken van het dragen van m verantwoordelijkheid en als teken van solidariteit. Die h kan dan ook alleen maar ko van degene die zich aan het wust worden is van zijn ei verantwoordelijkheid bij voortduren van de onderd king of de bevrijding van de derdrukten. Onder ons heb personen die al een groter deelte van de lange weg heb afgelegd en anderen die mi ver zijn gevorderd, maar in le gevalllen is de hulp bed voor dezelfde wandeling in zelfde richting."

Baby Doc: geduld ten einde

Voor eerst verzet van kerkelijke zijde in Haiti

PORT-AU-PRINCE — De oversten van vijf in Haiti werkzame congregaties van religieuzen hebben verzet aangetekend tegen de campagne om priesters te intimideren die de kwestie van de armoede der bevolking aan de orde stellen of die van het geweld. Het is een zeldzame gebeurtenis dat de dictator van Haiti te maken krijgt met verzet uit kerkelijke kring.

De vader van de huidige president, Papa Doc, heeft namelijk jaren geleden kans gezien eventueel verzet van kerkelijke zijde de mond te snoeren doordat hij François Wolf Ligonde als aartsbisschop benoemd kreeg, de eerste Haitiaan in de kerkelijke geschiedenis die hem steeds is trouw gebleven. In die periode ontdeed Papa Doc zich van moeilijke priesters doorgaans buitenlanders, die uit het land werden gezet. Als gevolg van deze vroegtijdige aanpak had Papa Doc geen problemen met de katholieke kerk, die zich voor een groot deel binnen de kerk en de sacristie ophield.

Recentelijk lijkt daarin wat verandering te komen. De verklaring van de vijf religieuze oversten is daarvan een teken. Zij doelden daarbij op de waarschuwing welke Baby Doc, de huidige president-voor-het-leven van Haiti, aan het adres richtte van Radio Soleil, een radiostation van de katholieke kerk. Baby Doc liet toen dit radiostation evenals de bisschoppenconferentie weten, dat de grens van zijn verdraagzaamheid was bereikt, wat het accepteren van kritiek betreft. Deze kritiek werd namelijk geuit door militante priesters in het kerkgebouw en via de genoemde radio.

Ook een bisschop, mgr Willy Romelus van Jeremie, heeft van zich laten horen. Hij ondersteunde een handtekeningenactie tegen de arrestatie van Gérard Duclervil. Deze heeft een voor het regiem irritante en pikante boodschap voor Radio Cacique, reden genoeg om hem te arresteren.

President Duvalier (Baby Doc) heeft zijn hoop echter gesteld op het komende bezoek van paus Johannes Paulus II. Hij hoopt dan met de publiciteit daaromheen weer wat punten te scoren tegenover dit verzet vanuit kerkelijke kring.

Jean-Claude "Baby Doc" Duvalier

BABY DOC
..... geduld snel op .....

Kardinaal Pto Rico:

Paus kan best Haitiaans verzet ontvangen

SAN JUAN — Het bezoek van paus Johannes Paulus II aan Puerto Rico is de beste vredesboodschap welke er bestaat voor landen als El Salvador, zo meent kardinaal Luis Aponte Martínez van San Juan, Puerto Rico. Hij heeft de leiding van het comité dat voorbereidingen treft voor het pauselijke bezoek aan Puerto Rico op 6 maart.

De kardinaal hield een persconferentie bij welke gelegenheid hij inging op vragen over de veiligheid van de paus. Als er op het Pietersplein een aanslag op de paus kan worden gepleegd, dan is dat even goed elders in het buitenland ook mogelijk, aldus de kardinaal. Elke reis van de paus heeft een risico in zich. In Miami is namelijk vanuit kringen van het verzet tegen het huidige Haitiaanse bewind van president-voor-het-leven, Baby Doc Duvalier, de bedreiging geuit, dat als de paus zich in dienst stelt van Duvalier men geen garanties kan geven dat er geen actie gevoerd zal worden. Dit is aldus de Portorikeinse kardinaal nu eenmaal niet te voorkomen. Als de paus Yasser Arafat ontvangt ondanks talrijke waarschuwingen dan zie ik niet in waarom de paus ook niet een delegatie van de Haitiaanse oppositie kan ontvangen.

Celam bijeenkomst in Haiti:

Evaluatie van Puebla

BOGOTA — De vergadering van de Latijnsamerikaanse bisschoppenconferentie in maart in de Haitiaanse hoofdstad Port-au-Prince betekent een bezinning op wat er tot heden toe is terechtgekomen van de afspraken van de Celam-assemblee in 1979 in Mexico. Paus Johannes Paulus II zal op 9 maart deze Celam-bijeenkomst in Haiti openen aan het einde van zijn reis door Midden-Amerika. De vergadering zal in principe nagaan wat de bisschoppenconferenties met de verklaring van Puebla hebben gedaan. Zo verklaarde mgr Hector Urrea, onder-secretaris van de Celam.

In de Mexicaanse bedevaartplaats Puebla bepaalde de Latijnsamerikaanse kerk vier fundamentele prioriteiten: de keuze voor de armen, voor de jongeren, voor het gezin en voor priesterroepingen. Over het algemeen kan men zeggen, aldus mgr Urrea dat de kerk op het Amerikaanse continent deze opties trouw heeft gevolgd, vooral ten aanzien van het aanmoedigen van en aandacht schenken aan priesterroepingen. De seminaries van bijna alle Latijnsamerikaanse landen zijn vol, aldus mgr Urrea. Dit nadat de kerk in het vorige decennium zijn identiteitscrisis te boven is gekomen. Maar de bevolking groeit hard en daarom zijn er veel, veel priesters nodig, aldus de onder-secretaris van de Celam.

De keuze voor de armen werd in 1968 voor het eerst ingenomen door de Celam tijdens de bijeenkomst in Medellín. Toen kwam ook de Bevrijdingstheologie op.

De volgende algemene vergadering van de Celam zal waarschijnlijk in 1992 worden gehouden in Santo Domingo bij gelegenheid van de viering van het vijfde eeuwfeest van de ontdekking van Amerika door Columbus en daarmee tegelijk ook van de komst van de katholieke kerk in Latijns-Amerika, aldus mgr Urrea.

De bijeenkomst in het zusterland, Haiti, duurt zes dagen. Het gaat hierbij om de tweejaarlijkse bijeenkomst van de Celam; in Medellin en Puebla betrof het een algemene vergadering en in 1992 zal het ook weer een algemene vergadering worden. In Haiti verwacht men 60 kardinalen, aartsbisschoppen, bisschoppen en priesters, die samen min of meer het congres van de Celam uitmaken. Zij vertegenwoordigen de 22 bisschoppenconferenties in Latijns-Amerika. Een van de agendapunten is de keuze van een nieuwe voorzitter om de Colombiaanse kardinaal aartsbisschop Alfonzo López Trujillo te vervangen. Deze is sedert tien jaar óf secretaris-generaal óf voorzitter van de Celam geweest. Ook gaat men een nieuwe algemene secretaris kiezen om aartsbisschop Antonio Quarrachino van Avellaneda, Argentinie als zodanig op te volgen.

Mis op 19 de Julio plein in Managua

MANAGUA — Paus Johannes Paulus II wordt vandaag 4 maart om acht uur 's avonds in Managua, Nicaragua, verwacht. Hij is dan afkomstig uit San José, Costa Rica. In Managua wordt hij ontvangen door de regeringsjunta van de Sandinisten en door de Nica-bisschoppenconferentie.

Na aankomst vertrekt de paus met een helikopter onmiddellijk naar het 90 kilometer verder gelegen Leon, waar hij zal deelnemen aan een Woorddienst in het medisch centrum aldaar. Na terugkeer in de hoofdstad Managua zal de paus zaterdag de gast zijn van de regering en vandaar naar de nuntiatuur gaan. In de middag om vier uur zal de paus voorgaan in een misviering in de open lucht, waarbij men een half miljoen mensen verwacht. Dit gebeurt op het Plaza 19 de Julio. Na zijn misviering verlaat de paus Nicaragua.

Paus op bezoek

WILLEMSTAD — Paus Johannes Paulus II is weer vlakbij op bezoek: In Midden-Amerika en dadelijk in Haiti. In verband met dit bezoek treft men op deze pagina wat nieuwtjes aan rond deze reis en het doel ervan: de Celam-conferentie in Haiti, welke ook door de Antilliaanse bisschop, mgr Wim Ellis, bijgewoond zou worden.

Kerk en wereld

Boodschap van vrede verzoening voor El Salvador

SAN SALVADOR — In El Salvador verwacht men dat bij het pauselijk bezoek een half miljoen mensen de open luchtmis zullen bijwonen op 6 maart. De paus zal dan preken over de vrede, de verzoening en de broederschap. Dit verklaarde mgr Gregorio Rosa Chavez, hulpbisschop van San Salvador en lid van de commissie van kerk en staat, welke het pauselijk bezoek voorbereidt.

De gemengde commissie heeft een beroep gedaan op de gehele bevolking om tijdens dit bezoek, ongeacht de tijdelijke zaken welke ons verdeeld houden, als één gezin op te treden, in het enige land in de wereld dat genoemd is naar Jezus, de Heilige Verlosser. Zo kunnen wij met open oog en oren luisteren naar de Heilige Vader, die komt met een boodschap van vrede, begrip en broederschap.

Zuster uit Guatemala aan paus:

Graag even duidelijk als over Polen

,,WE KUNNEN ONS voorstellen dat westerse media de mond vol hebben over Polen en niets zeggen over de onderdrukking, gewelddadigheden en moordpartijen in El Salvador en Guatemala. Maar we kunnen ons dat helemaal niet voorstellen van de kant van de paus". Deze uitspraken van een Guatemalaanse zuster zijn actueel, nu paus Johannes Paulus II een bezoek aan verschillende Middenamerikaanse landen zal brengen, waaronder Guatemala. Met belangstelling wordt het bezoek van de paus verwacht, omdat de meeste van deze christelijke landen worden geregeerd door militaire dictators.

Wat er aan schendingen van mensenrechten gebeurt blijkt misschien het beste uit de situatie in het bisdom El Quiché, waar na bedreigingen met de dood jegens de bisschop en moord op verschillende priesters, in juni 1980 alle priesters en waarschijnlijk ook katechisten met de dood zijn bedreigd of daadwerkelijk om het leven gebracht. De moord op één van hen, Cálvez Galindo, pastoor van Tecpán, die zelfs de voorpagina van de Boulevardpers haalde, maakt duidelijk hoe men te werk gaat.

De pastoor was op weg naar de kerk om te gaan dopen. Terwijl iemand hem op straat aanhoudt, stopt vlakbij een motorfiets zonder nummerbord met twee mannen. Plotseling komt één van hen op de pastoor af en schiet hem van dichtbij neer. Pastoor Cálvez Galindo sterft, nog geen honderd meter van zijn kerk. Hij is gelukkig een snelle dood gestorven, terwijl vele anderen in Guatemala langzaam doodgefolterd worden.

Waarom moest hij sterven, vragen zijn parochianen en vele anderen zich af. Hij stond niet bekend als een revolutiepriester. Zijn preken waren 'verstandig en nuchter', zegt men. Hij was geliefd bij de mensen en bij zijn medebroeders. "No se sabe": we weten niet waarom hij werd vermoord, zeggen de mensen gelaten. Men voelt in de antwoorden angst. In de kranten worden noch militairen noch guerilleros als mogelijke daders aangewezen. Ook uit angst?

VIOLENCIA

De pastoor van Tecpán had wel dreigbrieven gekregen. Als hij niet maakte dat hij wegkwam, zoals andere priesters en religieuzen, dan zou hij vermoord worden, stond erin. De nacht vóór zijn dood was hij niet op de pastorie, omdat hij bij kennissen elders op bezoek was. Die nacht werd er in de pastorie ingebroken, werd er geld gestolen en werden er vernielingen aangericht. Volgens dorpelingen besloot de pastoor toen maar te vertrekken. Eerst wilde hij nog een paar kinderen dopen. Maar hij kon zijn voornemen niet meer uitvoeren. De 'violencia', het geweld, heeft weer eens toegeslagen. Die 'violencia' is een vast begrip geworden voor de mensen van Guatemala.

In haar open brief aan de paus, zegt de eerdergenoemde Guatemalaanse zuster: ,,Mijn ogen en mijn hart hebben vreselijke lijden gezien en voeld van mijn volk, van de heemse bevolking, van de b ren, de arbeiders en al dege die het slachtoffer zijn gew den van militairen en param tairen van de regering, o medeplichtigheid en besc ming van de Ver. Staten en andere regeringen, terwijl hoogste autoriteiten en ho waardigheidsbekleders van kerk al te zeer het stilzwij bewaren". Zij zegt te hopen de paus even duidelijke over Guatemala zal laten ho als hij over de situatie in P heeft gedaan.

,,Wij vragen aan God, de der van alle mensen en vo ren, ook van ons, dat we zullen behoeven te wachten een Guatemalaanse paus. M dat Hij onze Johannes Pau II en iedere paus die we nog len krijgen, moge verlichten versterken opdat hij zich dezelfde duidelijkheid en dez de krachtdadigheid moge spreken tegen de misbruiken schendingen van welke regeri of welk regime ook, ten gun van ieder volk dat lijdt", z zij.

.....de moord op de pries Galvéz in Guatemala was vo pagina nieuws.....

[On]gelijkheid oplossing aanwezig

[S]ahel stevent op [n]ieuwe ramp af

[L]ONDEN — Ondanks tien [jaar] hulp is de SAHEL, waarin [de] droogteperiode van 1968 tot [1974] 50.000 tot 250.000 mensen [en] 3,5 miljoen stuks vee door [de] honger omkwamen, opnieuw [op weg] voor een ramp. Politieke [onwil], verkeerde besteding van [beschikbare] gelden en apathie bij de bevolking hebben de Sahel-landen weer aan de [rand] gebracht. Er is thans [weinig] hoop op verbetering. Tot [deze] conclusie komt de Engelse [onder]zoeker Alan Grainger, als [deskundige] op het gebied van [her]bebossing in de tropen [verbon]den aan het St Cross College in Oxford, na een uitvoerige studie van de Sahel-situatie. [Hij] verrichtte het onderzoek in [opdracht] van de Zweedse organisatie voor internationale ontwikkeling en in samenwerking met het Engelse instituut voor ontwikkeling en milieu Earthscan. De door gebrek aan voldoende bevloeiing kwetsbaar geworden grond in Senegal, Mauretanie, Mali, Opper Volta, Nigeria en Tjaad verslechtert elk jaar meer. Ondanks allerlei irrigatieprojecten gaat de woestijnvorming gestaag door. De voedselproduktie, die slechts met één procent per jaar stijgt, is onvoldoende om de honger van de bevolking, die met 2,5 procent per jaar toeneemt, te stillen. De veestapel heeft nauwelijks het niveau van voor de rampzalige droogteperiode bereikt.

Ofschoon de droogte het land kwetsbaar maakt voor allerlei menselijke activiteit, is zij er niet de oorzaak van dat de grond economisch onbruikbaar wordt, zo meent Grainger. Overbegrazing van de spaarzame weidegebieden door het vee, uitputting van de grond door landbouw, het kappen van te veel bomen en de aanleg van verkeerde irrigatieprojecten maken van de in wezen vruchtbare grond een woestijn. De projecten, die thans tegen dit afbraakproces worden ondernomen, zijn een druppel op een gloeiende plaat, zo constateert de Engelse onderzoeker. Tegenover elke hectare gewonnen landbouwgrond staat een hectare land dat voor de voedselproduktie verloren gaat. De graanproduktie in de Sahel-landen loopt jaarlijks zelfs met 0,65 procent terug.

Tijdens de droogteperiode verloor de bevolking van de Sahel een kwart van haar veestapel. Het aantal schapen en geiten heeft inmiddels weer het niveau van voor de droogte bereikt, maar de kudde runderen is thans niet meer dan 70 procent van de oorspronkelijke veestapel. Als gevolg van een toenemend gebrek aan weidegronden zal het aantal stuks vee niet verder groeien. Hierdoor zal in de verste verte niet kunnen worden voldaan aan de behoefte van de sterk toenemende bevolking in deze droge gebieden.

Sinds de Sabel-ramp tien jaar geleden is meer dan zeven miljard dollar aan de betrokken landen verstrekt ter bevordering van de eigen voedselvoorziening. Dit is tweemaal zoveel als de ontwikkelingshulp aan geheel Afrika. Grainger meldt dat slechts acht procent van dit geld wordt besteed aan projecten die tot doel hebben de woestijnvorming tegen te gaan. Niet meer dan vijf procent van het bedrag wordt uitgegeven voor de uitbreiding van de veestapel en 1,4 procent gaat naar bosbouwprojecten. Het huidige herbebossingsprogramma is 50 keer zo traag als het moet zijn om de ontbossing tegen te gaan.

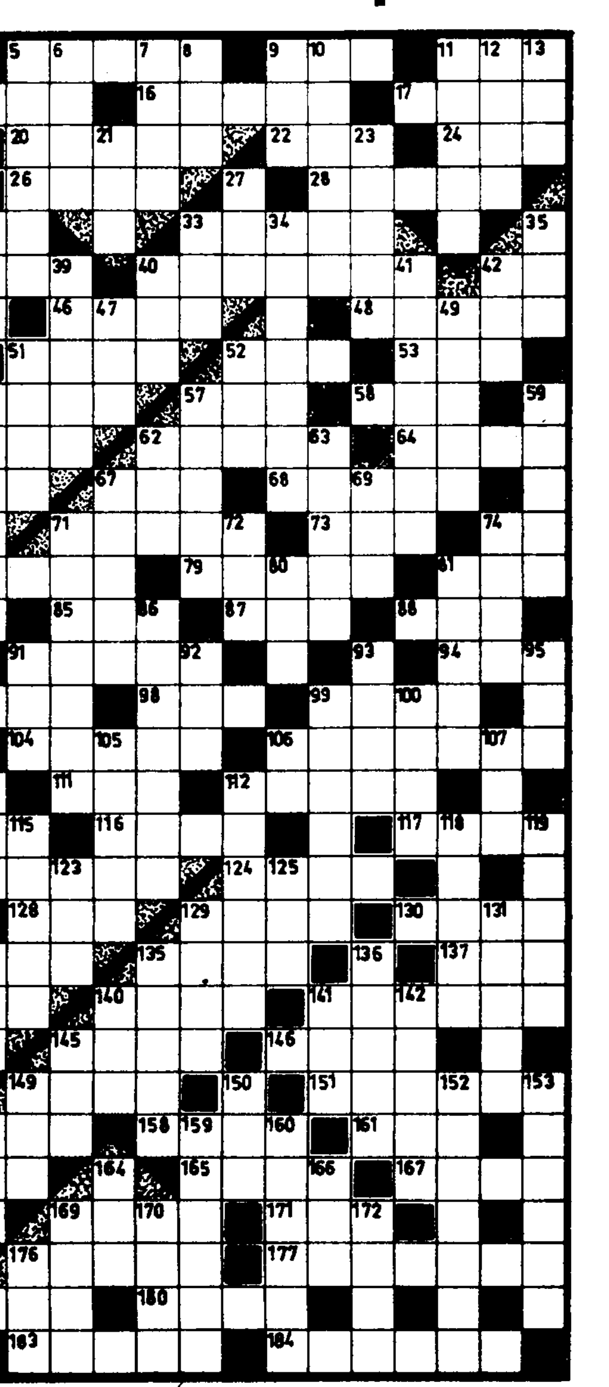
Het overige geld wordt aan andere projecten besteed. „De regeringen in de ontwikkelingslanden houden het geld liever in de steden ten behoeve van het politie-apparaat, de ambtenaren en het leger dan het te geven aan de boeren op het land", aldus de Engelse onderzoeker. Hij vraagt zich onder meer af waarom het nodig was ruim 40 miljoen dollar aan internationale hulp te besteden voor de aanleg van bepaalde wegen. Deze waren volgens hem zeker niet voor de ontwikkeling van de landbouw nodig. De schuld ligt ook bij de rijke landen die er de voorkeur aan geven dat hun geldelijke steun gestoken wordt in de aanleg van wegen, bruggen, dammen en gebouwen. „Dit betekent werk voor hun eigen aannemers en orders voor de fabrikanten thuis in eigen land", meent Grainger.

Na de Sahel-ramp riepen 95 landen, 50 VN-organisaties, acht intergouvernementele instellingen en 65 ongebonden organisaties tijdens een conferentie in 1977 in Nairobi de wereld op in actie te komen tegen de woestijnvorming waaraan tweederde van alle landen ligt. Er werden plannen opgesteld voor irrigatiewerken, herbebossing, waterdrainage, veefokkerijen, geboortebeperking enzovoorts. „Er is tot nu toe weinig tot stand gekomen en er staat slechts 5.000 dollar van Mexico op een speciale VN-rekening voor dit doel", aldus Grainger.

Behalve een verkeerde besteding van de gelden wordt de hulpverlening verlamd doordat de betrokken organisaties elkaar dikwijls tegenwerken. „Verschil van inzicht en doelstelling, onderlinge antipathieën en persoonlijke tegenstellingen zijn er veelal de oorzaak van dat de hulpverlening stagneert", zo meent de bosbouwkundige. „Daarnaast gaan veel goedbedoelde inspanningen verloren door verkeerde toepassingen en ondeskundigheid".

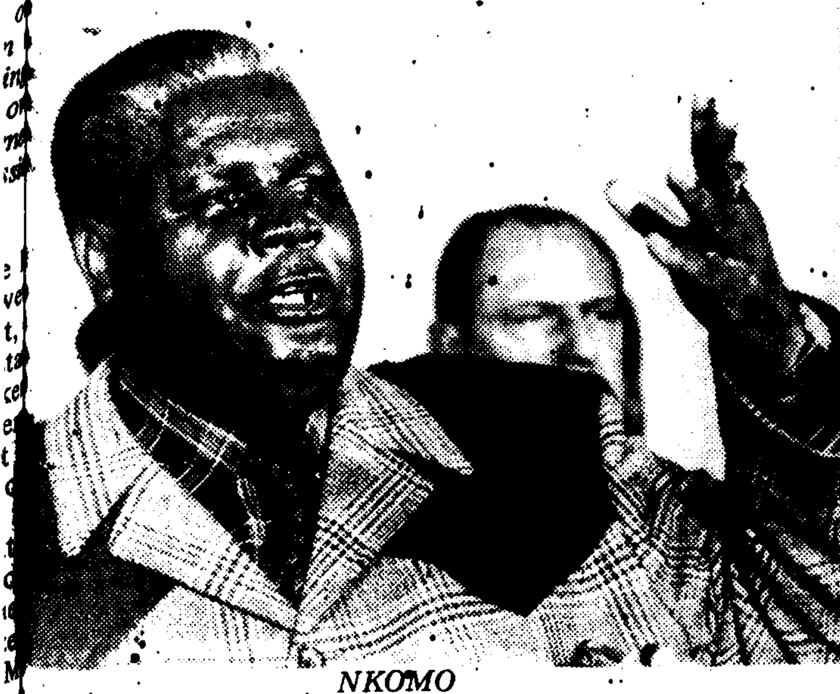
Grainger komt tot de conclusie dat er ruim vijf jaar na de UNCOD-conferentie geringe vooruitgang is geboekt. „Het is een trieste zaak, omdat technische hulpmiddelen ter bestrijding van de woestijnvorming aanwezig zijn, maar de economische, politieke en sociale middelen ontbreken. De wetenschap heeft de oplossing in handen, maar er zijn jammergenoeg nog geen wegen gevonden om de politici te motiveren".

Amigoe Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1.feestmaaltijd; 5.vrouwelijk hoofd van een klooster; 9. vierh. zoogdier; 11. vrouwenhoofddeksel; 15.Germaanse godheid; 16.taankleurig; 17.vulkanisch gesteente; 18.eretitel; 20.schermwapen; 22.belemmering; 24.ogenblik; 25.groente; 26.beest; 28.kleurling; 29.vuur; 31.laag verf van een schilderij; 33.afgemat; 36.drinkbakje; 38.vis; 40.wapenstilstand; 42.benedenwindse zijde; 43.leer; 46.struisvogel; 48.hoog bouwwerk; 50.insecteneter; 51.schoollokaal; 52.plaats in Duitsland; 53.sporeplant; 54.plaats in Gelderland; 55.schrijfgerei; 57.spoedig; 58.hengelbenodigdheid; 60.eetlust; 61.zoutachtig; 62.kleur; 64.voeg; 65.strand; 66.metgezel; 67.noot; 68.plaats in Duitsland; 70.zin; 71.rijsnoer; 73.gesloten; 74.internationale aanduiding van een windrichting; 75.wreed heerser; 78. veelh. dier; 79.oorzaak; 81.voorzetsel; 82.badgast; 85.gebogen been; 87.stoot; 88.drankgelegenheid; 89.iemand die een schuld voldoet; 91.vette substantie; 94.zeepwater; 96.plaats in Engeland; 97.deel van Azie; 98.wolvlokje; 99.windrichting; 101.haarkrul; 104.soort stof; 106.grasland; 108.steen; 109.boom; 111.paardje; 112.rivier in Frankrijk; 113.snelle loop; 114.schermwapen; 116.plaats in Belgie; 117.onbepaald voornaamwoord; 120.bijwoord; 121.uiting van genegenheid; 122.graan; 124.behaard; 126.bezienswaardigheid van Londen; 128.drankgelegenheid; 129.onderpand; 130.feestkleding; 132.handvat; 133.volk in de oudheid; 135.wang; 137.godin; 138.Europeaan; 139.schreeuw; 140.bridgeterm; 141.staartster; 143.zangstem; 144.baal; 145.bevestigingsmiddel; 146.balspel; 147.vaal zwart; 149.plaats in Limburg; 151.voorste; 154.maanstand; 155.schaakstuk; 158.vogel; 161.troefkaart; 163.plankje om iets bij elkaar te houden; 165.Ind. dakbedekking; 167.brandbaar koord; 168.water bij Berlijn; 169.schoollokaal; 171.papegaai; 173.Engelse drank; 174.klap; 176.dagblad; 177.geneesmiddel; 178.deel van de hals; 179.plant; 180.wedinrichting; 181.tennisterm; 182.Europeaan; 183.doopgetuige; 184.huishouding.

VERTICAAL: 2.Nederlands eiland; 3.schoollokaal; 4.vrucht; 5.centrum; 6.rivier op Sumatra; 7.gast; 8.gemalin van Aegir; 9.houding; 10.aantekenboekje; 11.mannelijk dier; 12.nakomeling; 13.klamp; 14.totaal; 19.hoge berg; 21.schoorsteenkap; 23.gemeenschappelijke weide; 27.ongebonden; 30.dichterbij; 32.hoogste punt; 33.honingdrank; 34.uitstalkast; 35.drank; 37.ijskegel; 39.effen; 40.bundel; 41.predikant; 42.onderricht; 44.groet; 45.kippeloop; 47.schaakterm; 49.verdicht verhaal; 51.verpakkingsmateriaal; 52.Zwitserse kanton; 54.dekkleed; 55.kunstenaar; 56.vulkaanopening; 57.rekenkundig getal; 59.reptiel; 61.zangstem; 62.vis; 63.scheikundige verbinding; 66.plaats in Noord-Holland; 67.reeks; 69.plaats in Noord-Brabant; 71.plezier; 72.opschudding; 74.wreed heerser; 76.plaats op de Veluwe; 77.Inl. geneesmiddel; 80.herstelplaats van schepen; 81.kneedbare massa; 83.ooraal; 84.bijwoord; 86.onder; 89.dansfeest; 90.sein; 91.noodsein; 92.register; 93.water bij Abcoude; 95.weg; 99.gering; 100.houten hamer; 102.kleurstof; 103.vogeleigenschap; 105.kleurling; 106.persoonlijk voornaamwoord; 107.vochtig; 109.zuurdeeg; 110.deel van de hals; 112.rivier; 113.vogelaarsstok; 114.zet; 115.edel; 118.verdieping; 119.land; 121.op de voorgrond tredende figuur; 123.gemalin van Aegir; 125.vaas; 126.plaats in Rusland; 127.roeiwedstrijd; 129.papiermaat; 131.taille; 134.gezet; 135.toon; 136.Europees land; 140.plaag; 141.herkauwer; 142.soort kers; 143.woonschip; 145.spelonk; 147.dwaas; 148.damp; 149.lichaamsdeel van een dier; 150.gegraven diepte; 152.nalatig; 153.ingang; 156.dartel; 157.telwoord; 159.insect; 160.vragend voornaamwoord; 162.palingpen; 164.nagerecht; 166.voorkeur; 168.voertuig; 169.Ind. oprolbaar zonnescherm; 170.hoekpilaster; 172.slotwoord; 173.grote bijl; 175.hoofddeksel; 176.vogel.

NKOMO
.....aantekeningen gevonden.....

Rechtzaak dreigt voor Nkomo

Etnische spanningen bedreigen Zimbabwe

[H]ARARE — De Zimbabwese [rege]ring gaat onderzoeken of ZAPU-leider Joshua Nkomo zich [schuldig] gemaakt aan op[zette] verklaringen en deviezensmokkel. Dit heeft Nkomo [gezeg]d na een verhoor van twee [uur] op het hoofdbureau van politie in Bulawayo. Nkomo werd [op] het vliegveld van Bulawayo [gea]rresteerd en enkele uren [vast]gehouden. Hij werd er van [besch]uldigd onder valse naam naar Zuid-Afrika te hebben willen gaan. Een beschuldiging die hij verontwaardigd tegensprak. Naar eigen zeggen wilde hij via Johannesburg en Londen naar Praag vliegen, voor een bijeenkomst van de Wereldvredesraad.

In de bagage van Nkomo heeft de politie mogelijk belastende documenten gevonden. Het betreffen aantekeningen over wantoestanden in Matabeleland, de machtsbasis van Nkomo. De politie gelooft dat deze aantekeningen in strijd zijn met de wet omdat zij de politie en het leger in diskrediet brengen. Bovendien had Nkomo 300 Zimbabwese dollar bij zich, terwijl Zimbabwezen volgens de wet maar 20 dollar in contanten uit mogen voeren.

Deze gebeurtenissen van de afgelopen dagen vormen een nieuw hoofdstuk in de strijd tussen de Zanu-PF van premier Mugabe en Zapu-leider Nkomo. Een strijd waaraan de etnische tegenstellingen ten grondslag liggen tussen de Shona-meerderheid, waartoe Mugabe behoort, en de Ndebele-stam van Nkomo, die 18 procent van de bevolking uitmaakt.

Mugabe en Nkomo streden samen tegen de blanke minderheidsregering van Ian Smith van het toenmalige Rhodesie. Maar bij de eerste algemene verkiezingen in 1980 splitsten hun wegen zich. De Zanu-PF van Mugabe won die verkiezingen overtuigend. Zij behaalde 57 van de 100 zetels. De Zapu van Nkomo kreeg er 20. Mugabe vormde ondanks zijn riante meerderheid een coalitieregering en Nkomo werd minister van Binnenlandse zaken. Maar nauwelijks een jaar later wijzigde Mugabe zijn kabinet en werd Nkomo „gedegradeerd" tot minister zonder portefeuille. Een beslissing die Zimbabwe aan de rand van een burgeroorlog bracht. Voormalige guerrillastrijders van enerzijds Nkomo en anderzijds Mugabe leverden slag in en om Bulawayo in Matabeleland, het gebied van de Ndebele-stam. Daarbij vielen honderden doden. Met de hulp van regeringstroepen werd de rust hersteld.

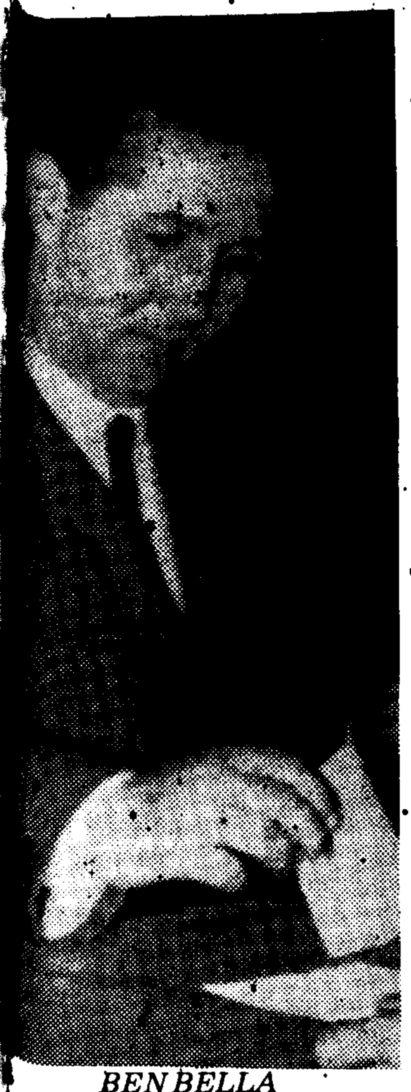
Een jaar later werden Nkomo en nog drie Zapu-ministers uit het kabinet ontslagen. De ontslagen volgden op grote wapenvondsten in boerderijen van de Zapu. Mugabe, die streeft naar een eenpartij-systeem waarin alleen plaats is voor een Zanu-PF, beschuldigde de Zapu-ministers er van samen te zweren om zijn regering ten val te brengen. Ook toen dreigde er rechtsvervolging voor Nkomo en ook toen werd zijn naam genoemd in verband met Zuid-Afrika. De beschuldiging werd geuit dat hij tot tweemaal toe zou hebben geprobeerd Zuidafrikaanse steun te krijgen voor een coup.

Hierop volgden allerlei incidenten, zoals een mislukte aanslag op het huis van Mugabe, waarvoor de Zipra, het voormalige guerrillaleger van Nkomo, verantwoordelijk werd gesteld. Oud-guerrillastrijders voerden in Matabeleland aanslagen uit. Verleden jaar augustus werden zes westerse toeristen ontvoerd door personen die zeiden tot de Zipra te behoren. Zij eisten de vrijlating van alle Zapu-gevangenen in ruil voor de vrijlating van de zes. Mugabe ging niet op hun eis in. In plaats daarvan lanceerde hij een grootscheepse zoekactie, die echter geen resultaat had. Er volgden nog meer ontvoeringen en de regering besloot er veiligheidstroepen op af te sturen.

Die troepen voeren een ware terreurcampagne in Matabeleland, aldus dorpelingen. In hun jacht op opstandelingen, hebben ze talloze burgers vermoord. Een zwangere vrouw werd doodgestoken omdat ze „zwanger was van een dissident", zo vertelt een dorpeling. Vrouwen vertelden dat de regeringssoldaten 40 mannen uit een kerk hadden gehaald. Van hen is nooit meer iets gehoord.

Eerder dit jaar beschuldigde Nkomo in het parlement de regeringstroepen van moord, verkrachting en plundering. Hij waarschuwde voor stammenonlusten en vroeg om een parlementaire commissie van onderzoek. Afgevaardigden van de Zanu-PF legden juist de verantwoordelijkheid voor de onlusten in Matabeleland bij Nkomo, die de mensen op zou ruien tegen de regering.

Het lijkt erop dat Nkomo's aantekeningen over de situatie in zijn geboortestreek nu worden aangegrepen voor een onderzoek naar hem. Mocht het op grond hiervan tot een rechtsvervolging van Nkomo komen, dan is het risico dat de etnische tegenstellingen opnieuw fel oplaaien niet denkbeeldig. Nkomo heeft veel aanhang.

BEN BELLA
...hartstochtelijke, vooruitstrevende Moslim.....

Ontwikkeling zorgwekkend genoemd

Moslim broeders in Algerije nog actief

[A]LGIERS — Een aantal diplomatieke vertegenwoordigers in [Algi]ers heeft dezer dagen ongeveer post ontvangen. Toen tol[k]de in het Arabisch geschreven brief met het poststempel [Bru]ssel vertaald hadden, bleek [het] een pamflet tegen de Algerijnse regering te zijn. President [Chadli] Bendjedid en zijn regering [wor]den in het vlugschrift beschuldigd van nepotisme en verdacht als goddeloze Marxisten. [M]ens wordt opgeroepen tot de [vorm]ing van „revolutionaire cellen" die zich moeten inzetten [voor] een „morele verheffing van [de] samenleving". Afzender van [het p]amfletten blijkt de Algerijnse Moslim broederschap te zijn [die] streeft naar een Islamitische [sta]ats- en maatschappij-ordening [waa]rbuiten andere invloeden. [D]eze illegaal opererende Moslimbroederschap, die vorig jaar [voo]r haar steeds brutaler wordende acties enkele malen in [het] nieuws was, heeft zich als enig merkbare oppositiegroepering weten te profileren tegen het bewind van de Algerijnse eenheidspartij FLN. Buitenlandse waarnemers beschouwen de acties van de Islamitische activisten nog niet als een bedreiging, maar ze spreken wel van een zorgwekkende ontwikkeling, omdat niemand kan zeggen hoe groot de werkelijke aanhang van de Moslim broeders is.

Een duidelijk programma is uit de geschriften van de Islamitische groepen, die tot nu toe vooral door gewelddadige acties op de universiteiten de aandacht trokken, moeilijk te destilleren. Er zijn zowel Libische, Saoedische als Iraanse elementen in te vinden. Of dit een afspiegeling is van de buitenlandse geldschieters blijft onduidelijk. Menigeen verwacht dat de in Frankrijk in ballingschap levende voormalig president Ahmed Ben Bella ervan de drijvende kracht te zijn achter de opleving van het Moslim-activisme. Ben Bella is Moslim geworden, maar geen fundamentalist zoals hij zelf zegt. Hij beschouwt dat predikaat als het gevolg van politieke druk van de Algerijnse regering op hem, het zwijgen op te leggen. Ben Bella zegt: „Ik ben een hartstochtelijke, vooruitstrevende Moslim".

De doeleinden van de Moslim broeders komen overeen met die van hun geestverwanten in onder andere Tunesie, Marokko, Egypte, Syrie, Iran, Senegal en Nigeria. Alle programmapunten van de diverse fundamentalistische groeperingen vallen onder het principe dat zowel het maatschappelijk als het prive-leven ondergeschikt dienen te zijn aan de heilige Islamitische wet: de Shari'ah.

De vruchtbare bodem waarop het Islamitisch fundamentalisme in Algerije kennelijk kon gedijen noopte de autoriteiten eind vorig jaar enkele malen hardhandig op te treden. In korte tijd werden ruim 50 Moslim broeders gearresteerd, waaronder de populaire hoogleraar Abassi Madati. Zij werden beschuldigd van lidmaatschap van „staatsondermijnende organisaties", het stelen van explosieven en het beramen van terroristische acties. Eerder, in november, was het op de campus van de universiteit van Algiers tot rellen gekomen. Een student werd gedood en tien werden er gewond. Ook op andere universiteiten en hogescholen, zoals de universiteit van Tizi-Ouzou, was het onrustig.

De oorzaken voor het groeiend activisme van fundamentalistische Islamieten zijn volgens waarnemers niet zonder meer duidelijk. Zij wijzen wel op de gevolgen van de economische crisis, die des te harder aankomen omdat wijlen president Boumediene eenzijdig de nadruk legde op een industrialiseringsprogramma zonder veel rekening te houden met de behoeften van de bevolking. Een bloeiende zwarte markt, het steeds rijker worden van een kleine groep ten koste van de kleine man, en hoge prijzen voor de eerste levensbehoeften, dat is nog steeds de dagelijkse werkelijkheid in Algerije.

Veel jongeren hebben geen uitzicht op werk, omdat de industrialisering geen gelijke tred hield met de bevolkingsgroei. Vandaag de dag zijn bijna twee derde van de ongeveer 20 miljoen Algerijnen onder de 20 jaar. Bovendien heeft Algerije ondanks zijn olierijkdom een nauwelijks voorstelbare woningnood, waardoor soms 12 mensen in een kamer wonen. Voor veel werkloze jongeren, die de officiele staatsideologie van een socialistische en Arabische natie slechts loze propaganda vinden, is het in ere herstellen van het Islamitische erfgoed de enige hoop op een betere toekomst.

Anti-nicotinecongres Arabische Golfstaten

MANAMA — Op een 'antinicotinecongres' van de Arabische Golfstaten in Manama heeft een Egyptische rechtsgeleerde gepleit voor een algemeen rookverbod, omdat roken in strijd met de voorschriften van de Koran zou zijn. Weliswaar werden er ten tijde van Mohammed geen sigaretten, sigaren of pijpen gerookt. In de Koran staat echter dat gelovigen niet verkwistend mogen zijn en geen geld mogen besteden aan zaken die niet van levensbelang zijn, aldus de Egyptenaar.

Aan de bijeenkomst namen ook Oostenrijkse en Britse geleerden en deskundigen van het internationale instituut voor kankeronderzoek in Genève deel.

Christiaan Barnard naar Zwitserland

JOHANNESBURG — Dr. Christiaan Barnard, de Zuidafrikaanse hartspecialist en pionier op het gebied van harttransplantatie, neemt later in het jaar de leiding op zich van de kliniek "La Prairie" aan het Meer van Geneve in Zwitserland voor celtherapie en orgaanstimulering. Barnard komt aan het hoofd te staan van een team van 12 specialisten uit Zwitserland, West-Duitsland en Frankrijk. Zevenentachtig procent van de 60.000 patienten die in het 52-jarig bestaan van de kliniek zijn behandeld - onder wie beroemdheden als Marlene Dietrich, Pablo Picasso en Charles Chaplin - heeft zich tevreden getoond over zijn behandeling.

Oplossing kruiswoordpuzzel

WINNAAR van de Amigoe Kruiswoordpuzzel dd. 25 februari 1983:

C. Koeyers
Korporaalweg 5
Curacao

Hij/zij kan langs komen (Redaktie Amigoe, Curacao) om zijn/haar prijs (fl. 25,—) op te halen.

Oplossing van deze week dienen vóór 11 maart 1983 in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n, of P.O.B. 577.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór 10 maart 1983 in te dienen. Aruba - Nassaustraat 110, Bonaire - bij de heer Linkels, Gouverneur N. Debrotweg z/n of P.O.B. 122 en op St Maarten - Vance James. Op de enveloppe duidelijk vermelden. KRUISWOORDPUZZEL.

Stichting HAG is financieel al halverwege

Klassikaal onderricht kan met versterkingsapparatuur

OP DE SCHOOL voor kinderen met een auditieve handicap staat: communicatieverbetering centraal. Om het kind in staat te stellen in kontakt te treden met de wereld rondom hem, is het belangrijk, dat hij zo vroeg mogelijk wordt opgevangen op de school, waar reeds op de afdeling: zeer jeugdigen een begin wordt gemaakt met het taalverwervingsproces. In deze periode wordt veel aandacht besteed aan: de visuele èn auditieve training van het kind.

De visuele training houdt onder andere in het kind gelaatgericht maken. Het kind moet leren naar het gezicht van de spreker te kijken, omdat daar de informatie vandaan komt. Deze training van de gelaatgerichtheid is een basis voor het latere liplezen.

De auditieve training heeft als doel: het kind te leren zo optimaal mogelijk zijn gehoorresten gebruiken, om uiteindelijk tot onderscheiding en imitatie van spraakklanken te komen. Het is niet toevallig, dat er in de school voor auditief gehandicapten verschillende elektro-akoestische apparatuur wordt gebruikt.

Dankzij de enorme vooruitgang van de wetenschap is het de laatste 30 jaar mogelijk om praktisch ieder mens met een gehoor-defect met een passende hoorprothese uit te rusten.

Het is niet altijd eenvoudig om met grote zekerheid vast te stellen wat de graad en aard van het gehoorverlies is. Een onderzoek met de audiometer, waarbij tonen met verschillende hoogte en met regelbare sterkte worden aangeboden, levert een audiogram. Voor het zeer jonge kind moet dit luisteren naar abstracte toontjes een spelkarakter hebben. Dit onderzoek kan zeer tijdrovend zijn en eist veel geduld en inventiviteit van de logo-akoepedisten, die hiermee belast zijn.

Het individuele hoor-apparaat moet het kind in staat stellen zijn gehoorresten zo optimaal mogelijk te gebruiken., vooral in dienst van de taalverwerving. Dit individuele hoorapparaat kan in verschillende vormen verwerkt zijn. Voor kinderen met een ernstig gehoorverlies, geeft een zogenaamd "kast-toestel" betere resultaten. In zijn eenvoudige vorm bestaat het kast-toestel uit: een microfoon, versterkers en telefoontjes, één voor ieder oor.

Naast het hoorapparaat, dat het kind altijd, in alle situaties met zich meedraagt, worden de gehoorresten extra getraind door de logo-akoepediste, die tot haar beschikking heeft een: Einzeltrainer (spraakversterker). Dit is te beschouwen als een groot model hoortoestel, dat op een tafel wordt geplaatst tegenover het kind.

Behalve individuele versterkingsapparatuur, kent iedere school voor kinderen met een auditieve handicap klassikale versterkingsapparatuur, waarmee een hele groep tegelijk bereikt kan worden.

De klassikale versterkingsapparatuur bestaat in principe uit: een tafel-microfoon voor de leerkracht, een versterker (onder aan de tafel), tafelmicrofoons voor iedere leerling en telefoontjes voor iedere leerling. De leerkracht spreekt op circa 30 cm afstand van de microfoon.

Dit signaal wordt versterkt en bereikt alle leerlingen tegelijk via hun telefoontjes.

De leerlingen kunnen ook onderling met elkaar communiceren, doordat elke leerling op de tafel vóór zich een microfoon heeft. Deze klassikale apparatuur is zeer kostbaar (ca. fls. 20.000,—). Van de tien groepen op de school zijn reeds vijf met deze appara[tuur] uitgerust.

Dankzij Z-86/CUROM o[p] gelegenheid van haar 50[-jarig] bestaan, een schenking te[r waarde] van fl.10.000 aan de Stic[hting] HAG (Hulp aan Au[ditief] Gehandicapten) wordt [het] mogelijk om een kleuter[klas] met deze belangrijke ap[para]tuur uit te rusten. [Fl.] 10.000,— staat al op B[ank]boekje nr. 872257. M[...] Bank, ten name van [...] Audio-materiaal school, [...] wachten op aanvulling. [...] donaties maken een g[...] kinderen gelukkig en bet[...] een verlichting voor de sch[...]

Collectieve communicatie-middelen

....leerkracht praat in mikrofoon tot klas, waarbij mondstand van belang is....

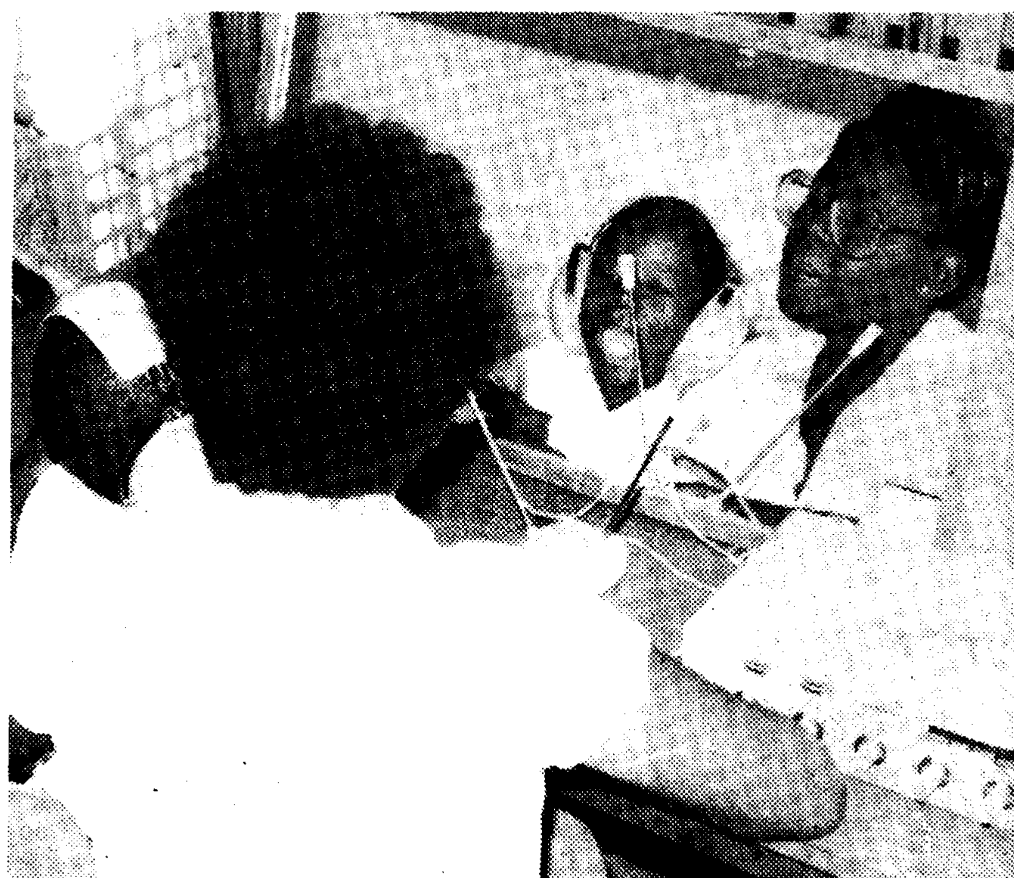
....klassikaal onderwijs-systeem voor de jongere kinderen....

.....met deze audio-meter wordt het gehoor van het kind getest. De bedoeling is dat het trillingen en geluiden opvangt en dan reageert op opdrachten voor verplaatsen van de blokken die het voor zich heeft liggen. Via deze meter wordt een audiogram opgemaakt van het kind. Aan de hand daarvan wordt bepaald welk soort gehoor-apparaat het kind nodig heeft. De sterkte van het gehoor wordt in "db" (decibel) uitgedrukt.....

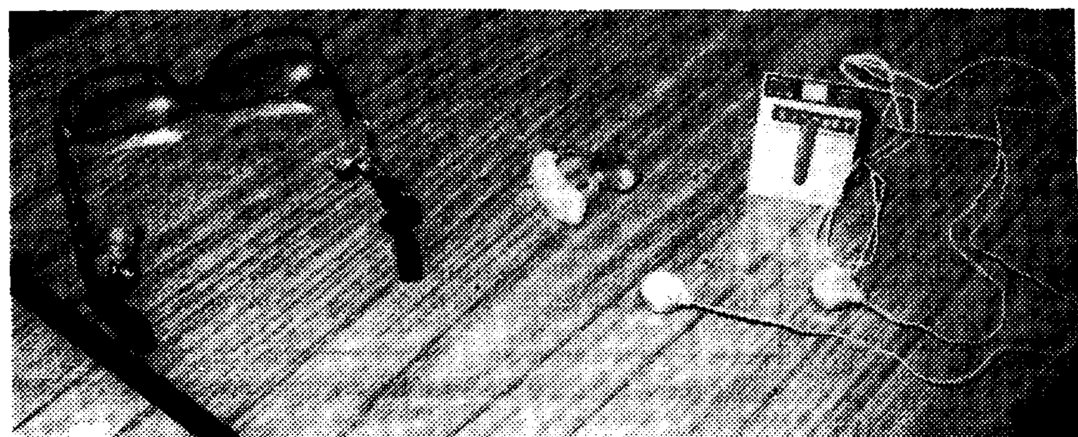
.....voorwaarde voor het liplezen is dat het dove kind gelaatsgericht is.....

....bij het onderwijs aan slechthorende kinderen speelt de spiegel een zeer belangrijke rol. Via de spiegel wordt het kind geleerd te imiteren; het ziet zichzelf en moet proberen de leerkracht te imiteren, bijvoorbeeld in mondstand en dergelijke. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een koptelefoon nadat de opdrachten versterkt worden weergegeven via een versterker....

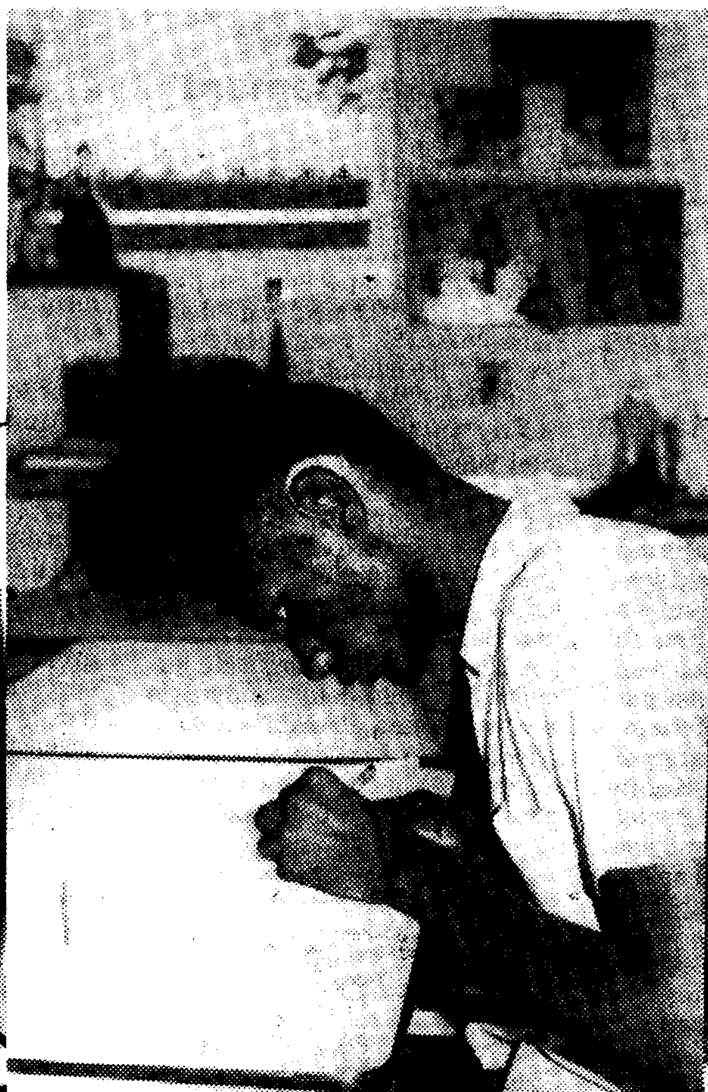

Individuele communicatie-middelen

.....de drie typen hoortoestellen, die kinderen gebruiken, tezamen: vlnr een hoorbril, een "achter-het-oor-toestel" en een kast-apparaat (wordt meestal in een zakje in de borst meegedragen).......

....dit is de oorhanger.....

dit is het kastmodel....

....en dit is de hoorbril....